

Empowered lives.
Resilient nations.

ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်
တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီရေးနှင့်
သမားရိုးကျမဟုတ်သော တရားမျှတရေးစနစ်များ

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး

အကျဉ်းချုပ် သုတေသန လေ့လာမှု

ဓာတ်ပုံ

UNDP မြန်မာ
ပညာအလင်းပွင့် မြန်မာ သုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း
(EMRef)
Sunra Lambert-Baj
အောင်မြတ်ဌေး

*Empowered lives.
Resilient nations.*

ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်
တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီရေးနှင့်
သမားရိုးကျမဟုတ်သော တရားမျှတရေးစနစ်များ

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး

အကျဉ်းချုပ်
သုတေသန လေ့လာမှု

စာတိပုံ-ရန်ကင်းမြို့လယ်လမ်းတစ်ခု (Photo by Aung Myat Htay)

မာတိကာ

ကျေးဇူးတင်လွှာ	၁
ဥပေမာဇဉ်	၂
အခန်း ၁ နိဒါန်း	၄
အခန်း ၂ သုတေသနလေ့လာသည့် နေရာဒေသများနှင့် ဖြေဆိုသူတို့၏ ဝိသေသလက္ခဏာများ	၆
အခန်း ၃ တရားမျှတမှုနှင့် ဥပဒေအပေါ် သဘောထားအမြင်များ	၁၆
အခန်း ၄ တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများနှင့် ပြဿနာများ	၂၆
အခန်း ၅ ပြဿနာဖြေရှင်းသည့် လမ်းကြောင်းများ	၃၂
အခန်း ၆ တရားမျှတရေးစနစ်နှင့် တရားရေးပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် သဘောထားအပြုအမူများ	၃၆
အခန်း ၇ လေ့လာတွေ့ရှိချက် အနှစ်ချုပ်	၄၆

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤ အစီရင်ခံစာ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည်။ UNDP ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်မှကြီးမှူးပြီး တသီးပုဂ္ဂလ အကြံပေးပညာရှင်များဖြစ်သည့် Elaine Chan နှင့် Jessica So တို့က အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများကို ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီးအတွင်း သတ်မှတ်ရွေးချယ်ထားသောမြို့နယ် ၄ မြို့နယ်ဖြစ်သည့် တာမွေ၊ ပန်းပဲတန်း၊ ကမာရွတ် နှင့် လှိုင်သာယာမြို့နယ်များတွင် ပညာအလင်းပွင့် မြန်မာ သုတေသနအဖွဲ့ Enlightened Myanmar Research Foundation က လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး ဘာသာပြန်ဆိုမှုကို ဦးစိုးမြတ်သူက ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် UNDP အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့တို့၏ အရေးပါသည့် ကူညီပံ့ပိုးမှုများအားလည်းကောင်း၊

ဤသုတေသနလေ့လာမှုတွင် အစွမ်းကုန်ပါဝင် ကူညီ ပေးကြသည့်တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများ၊ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်အဆင့် အထွေ ထွေ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများအားလည်းကောင်း၊

အစီရင်ခံစာပါအချက်အလက်များကို သုတေသနလေ့ လာမှုအဖွဲ့နှင့်အတူ စိတ်ရှည်စွာ ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် ပြည်သူများအားလည်းကောင်း၊

သုတေသနလေ့လာမှု (၂) နှစ်တာကာလအတွင်း သန္နိဋ္ဌာန်အပြည့်ဖြင့် ပါဝင်လက်တွဲခဲ့ကြပြီး UNDP Rule of Law အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည့် Mascha Mattews (Programme Specialist)၊ Simone Boneschi (Rule of Law

Specialist)၊ ဦးပေါလ်ဒွဲလာ (Programme Analyst)၊ ဒေါ်သက်မွန်စိုး (Programme Associate)၊ Ugo Okoh (Programme Management Specialist)၊ ဦးဇော်မင်းနောင် (National Field Officer)၊ ဒေါ်နင်းမာလာထွန်း (Programme Associate)၊ ဒေါ်နွေးနွေးလွင် (National Officer)၊ Natalie Matranga (Rule of Law Officer)၊ Leo Twigg (Rule of Law Officer)၊ ဦးဇော်လော့ဒ် (National Field Officer)၊ သုတေသနလေ့လာမှုတွင် အဖိုးတန်အကြံဉာဏ်များပေးခဲ့ကြသည့် Scott Ciment (Chief Technical Adviser)၊ Emma Morley (Team Leader) နှင့် Jessica Price (Programme Analyst) တို့အားလည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ဤ အစီရင်ခံစာကို Jenny Rouse တည်းဖြတ်ပါသည်။

ဥပယောဇဉ်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားမျှတရေး ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံ၏ ဒီမို ကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလတွင် အရေးပါသည့် နေရာမှပါဝင်သည်။ တရားရုံးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲတပ် ဖွဲ့ဝင်များနှင့် တရားမျှတရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အခြား အစိုးရဌာနများ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို အလေးပေး ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် သမားရိုးကျ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်အပေါ် ပြည်သူများ၏ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန်နှင့် ခိုင်မာစေရန် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သာတူညီမျှ တရားမျှတပြီး အခွင့်အရေးများကိုအခြေခံသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှုများအတွက် ပြည်သူများ၏ မျှော်လင့်ချက် များမှာလည်း မြင့်မားလာပြီး၊ မြန်မာပြည်သူများ၏ သမား ရိုးကျ တရားမျှတရေးစနစ်အပေါ်ယုံကြည်မှု၊ သက်ဝင် ကိုးစားမှုအတိုင်းအတာ ရေချိန်ဖြင့် တိုးတက်မှုကို တစ်စိတ် တစ်ပိုင်း တိုင်းတာနိုင် မည်ဖြစ်သည်။

“တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီရေးနှင့် သမားရိုးကျ မဟုတ်သော တရားမျှတရေးစနစ်များ သုတေသနလေ့လာ မှု၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး” အစီရင်ခံစာသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားမနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားမျှတရေး ဝန်ဆောင်မှုများ အပေါ် ပြည်သူများ၏ မျှော်လင့်ချက်များ၊ ပဋိပက္ခ အငြင်းပွား မှုပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာပါက အခြေခံအဆင့်တွင် သမားရိုးကျနှင့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော နည်းလမ်းများ အသုံးပြုပုံအဆင့်ဆင့်တို့ကို စတင်သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ထား သည်။ တစ်ဦးချင်း၊ မိသားစုများနှင့် အုပ်စုလိုက် အလွတ် သဘောအခင်းအကျင်းများ၊ ဒေသတွင်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရ သူစခန်းများနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်လွယ်သည့် နေရာဒေသများတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး မေးမြန်းသည့် နည်းနိဿယသည် အနာဂတ် တရားမျှတရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီ အစဉ်များရေးဆွဲရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်နိုင်မည့် ရခဲသည့် အချက်အလက်များကိုရရှိစေသည်။ ထို့အပြင်အမှု ကိစ္စများကို တရားမျှတမှုစနစ်နှင့် မိမိဆန္ဒအလျောက်ဖြစ်စေ၊ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ထိတွေ့ဆက်ဆံရာတွင် မျှတစွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းလိမ့်မည်ဟူသော ယုံကြည်မှုနည်း ပါးသည့် ပြည်သူများ၏ ရှုထောင့်အမြင်ကိုလည်း နားလည် သိမြင်စေသည်။ ထိုသို့ယုံကြည်မှု နည်းပါးခြင်းကြောင့် ပြည်သူများသည် ပြဿနာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရာတွင် မျှတသည့်ရလဒ်များ ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်သည့် သမားရိုးကျ မဟုတ်သည့် နည်းလမ်းများကို များစွာမှီခိုသော်လည်း၊ ထိုရလဒ်အဖြေများသည် ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း သို့မ ဟုတ် လူ့အခွင့်အရေးစံများနှင့် အမြဲတစေ ကိုက်ညီမှု မရှိ တတ်ပါ။

ယုံကြည်မှုပြန်လည် တည်ဆောက်ရန်အတွက် တ ရားမျှတရေး ကဏ္ဍအတွင်း ပါဝင်သည့်သူများနှင့် အဖွဲ့အ စည်းအားလုံး၏ အရည်အသွေးနှင့် မျှတမှုကောင်းမွန်ထွန်း ကားလာစေရေးအတွက် တိုင်းတာ၍ရသည့် တိုးတက်မှု များကို အစိုးရမှဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ တရားမျှတ ရေးစနစ်အပေါ် ပြည်သူများ၏ ရှုမြင်ပုံယူမှုနှင့် မျှော်လင့် တောင်းတချက်များကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းသည် ထိခိုက်လွယ် အားအနည်းဆုံးသူများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအ တွင်း ဘေးဖယ်ခံရဆုံး သူများအပါအဝင် ပြည်သူအားလုံး ၏ တရားမျှတမှု လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက် အဖြေရှာလိုပါက မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မဖြစ်မနေ ပြည့်ဝစွာ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရမည့် ကနဦးအဆင့်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာ အတွက်တွေ့ ဆုံမေးမြန်းမှုများကို သဘောတူလက်ခံဆွေးနွေးဖြေကြား ပေးခဲ့သည့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမှ ပြည်သူအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်းနှင့် ဤအစီရင်ခံစာသည် ပေါ်လစီမူ ဝါဒ ချမှတ်သူများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ် ဖက်လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် အခြားအကျိုးဆိုင်အဖွဲ့အစည်းများ မြန်မာ နိုင်ငံတွင်းအခွင့်အရေးများကိုအခြေခံသည့် စွမ်းရည် ပြည့် တရားမျှတရေးစနစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရာတွင်တဖက် တလမ်းအထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါကြောင်း။

Peter Batchelor
Country Director
UNDP Myanmar

အခန်း ၁ နိဒါန်း

ဓာတ်ပုံ-ရန်ကုန်မြို့၊ လယ်ရှိ တရားလွှတ်တော်

ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် UNDP သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီရေး ခိုင်မာအားကောင်းလာစေမည့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များကို ပံ့ပိုးကူညီလျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တရားရေးကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို UNDP ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်ဖြင့် ၎င်း၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ရန်အလို့ငှာ တရားမျှတမှုကို ပြည်သူများ သမားရိုးကျနှင့် သမားရိုးကျ မဟုတ်သော တရားမျှတရေး စနစ်များမှတစ်ဆင့် ရယူရှာဖွေကြသည့် နည်းလမ်းများ၊ တရားမျှတရေးစနစ်အတွင်း တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ပြည်သူများ၏ သဘောထားအမြင်များကို အခြေခံနားလည်ရန် လိုအပ်သည်။ ထို့အတွက် ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် UNDP သည် တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီရေးနှင့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော တရားမျှတရေးစနစ်များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် လေ့လာမှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဤလေ့လာမှုတွင် အဓိကမေးခွန်း ၃ ခု၏ အဖြေများကို ရယူရှာဖွေထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- (၁) တရားမျှတမှုကို ပြည်သူများ မည်ကဲ့သို့ရယူကြသနည်း။
- (၂) သမားရိုးကျ တရားမျှတရေးစနစ်အပေါ် ပြည်သူများ၏ သဘောထားအမြင်၊ ယုံကြည်မှုနှင့် သက်ဝင်ကိုးစားမှုများမှာ အဘယ်နည်း။
- (၃) ဒေသအတွင်းတွင် မည်သည့် သမားရိုးကျ မဟုတ်သော တရားမျှတရေးနည်းစနစ်များ တည်ရှိနေသနည်းနှင့် ထိုစနစ်လုပ်ဆောင် လည်ပတ်ပုံမှာ အဘယ်နည်း တို့ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ်လေ့လာမှုများကိုရခိုင်ပြည်နယ်တွင်း ၂၀၁၅ အောက်တိုဘာလ နိုဝင်ဘာလ ကာလတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအကြိမ်အဖြစ် ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း ၂၀၁၆ ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများတွင် အပြီးသတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ တတိယအဆင့်ကို ရှမ်းပြည်နယ်တွင်း ၂၀၁၆ မတ်လတွင်စတင်ရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများစတင်ရန် မမျှော်မှန်းထားသည့် နှောင့်နှေးမှုများကြောင့် ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် UNDP သည် ထိုစောင့်ဆိုင်းကာလအတွင်း ၂၀၁၆ မတ်လမှ မေလအကြား ထပ်တိုးလေ့လာမှုတစ်ရပ်ကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း အကန့်အသတ်ပုံစံဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် အသိပညာဖွံ့ဖြိုးမှု ဗဟိုချက်ဖြစ်သည့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် ကောက်ယူစုဆောင်းထားသည့် အချက်အလက်များကို အကျဉ်းချုပ်တင်ပြထားသည်။^၁

လေ့လာမှုကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အတွင်းရှိ မြို့ပြဒေသ မြို့နယ် ၄ မြို့နယ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လေ့လာမှုများနှင့်အတူသည့် အချက်မှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် အရေအတွက် ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်း (quantitative approach) ကိုသာ အသုံးပြုပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် အသုံးပြုသည့် စနစ်ကျပြုစု တည်ဆောက်ထားသည့် အင်တာဗျူးမေးခွန်းပုံစံ (structured interview questionnaire) ကို အိမ်ထောင်စုအဆင့်တွင် မေးမြန်းခဲ့သည်။^၂ လေ့လာသည့် နေရာဒေသများနှင့် ပါဝင်ဖြေဆိုသူများ ရွေးချယ်မှုသီးခြားပုံစံများကြောင့် တွေ့ရှိချက်များသည် လေ့လာမှုနမူနာကောက်ကွက်ကိုသာ ထင်ဟပ်ဖော်ပြသည်။ ဖြေဆိုသူများအကြား ကိန်းဂဏန်းစာရင်းဇယားအရ သိသာအရေးပါသည့် နှိုင်းယှဉ်မှုမပြုနိုင်သကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်သည့် လူဦးရေအတိုင်းအတာတစ်ခု အတွက်လည်း ယေဘုယျ ကောက်ယူ၍ မရနိုင်ပါ။

၁ ရိုးရာတရားစီရင်ရေးစနစ်များ သုတေသနလေ့လာမှု (ရခိုင်ပြည်နယ်)၊ တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီ ရရှိရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်း ရိုးရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်များ သုတေသနလေ့လာမှု (ကချင် ပြည်နယ်)၊ တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီ ရရှိရေး နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းရိုးရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်များ သုတေသနလေ့လာမှု (ရှမ်းပြည်နယ်) များတွင်ရှိ။
 ၂ သုတေသန လေ့လာမှု၏ အဓိက အခက်အခဲတစ်ရပ်မှာ လေ့လာခဲ့သည့် ရပ်ကွက်များမှ ဖြေဆိုသူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အကန့်အသတ်ဖြစ်သည်။ မထင်မှတ်ထားသည့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနည်းပေါ်ရသည့် ဖြစ်နိုင်ဖွယ် အကြောင်းတရား ၂ ချက်မှာ (၁) သူစိမ်းများအပေါ် ယုံကြည်မှု နည်းပါးခြင်း နှင့် (၂)ဖြေဆိုသူများ ပေးနိုင်သည့် အချိန် အကန့်အသတ်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပထမ အကြောင်းတရားမှာ အိမ်တစ်အိမ်သို့ ဈေးကွက်စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအဖြစ်ရပ်ဖျက်ရောက်ရှိပြီး ဓားပြတိုက်လုယက်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ကမာရွတ် အမှတ်(၅)ရပ်ကွက်တွင် အထူးသဖြင့် ပို၍ ဆက်စပ်မှုရှိသည်။ ထိုအတွက်ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးမှ တာဝန်ရှိသူ တစ်ဦးက မိတ်ဆက်ပေးပြီးမှသာ အိမ်များသို့ သွားရောက်ရန် သုတေသန ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်သူများကို အကြံပြုသည်။ ဤသည်မှာ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဝန်ထမ်းများ၏ အားလပ်အချိန်ပေးနိုင်မှုအပေါ် မူတည်၍ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများကို ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ရသဖြင့် နှောင့်နှေးကျန်ကြာမှုများ ဖြစ်စေသည်။ ပါဝင်ဖြေဆိုနိုင်ဖွယ် အလားအလာရှိသူများစွာက အလုပ်မအားလပ်သည်ဟု အကြောင်းပြကာတွေ့ ဆုံမေးမြန်းမှုများကို ဖြေဆိုရန် ငြင်းဆိုကြသည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများက မိမိတို့ ဘာသာ မိတ်ဆက်ရှင်းပြသည့်အခါများတွင် ငြင်းဆိုမှုများနှင့် အများဆုံးကြုံရသည်။ သို့သော် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကို သဘောတူလက်ခံသူများသည် လေ့လာမှုတွင် စိတ်လိုလက်ရပ်ပိုးကူညီပေးကြသည်။

အခန်း ၂
သုတေသနလေ့လာသည့်
နေရာဒေသများ နှင့်
ပါဝင်ဖြေဆိုသူများ၏
ဝိသေသလက္ခဏာများ

သုတေသန လေ့လာသည့် နေရာဒေသများ

သုတေသန လေ့လာသည့် နေရာဒေသခြုံငုံ သုံး သပ်ချက်လေ့လာမှုကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အတွင်း သတ်မှတ်ရွေးချယ်ထားသော မြို့နယ် ၄ မြို့နယ်ဖြစ်သည့် တာမွေ၊ ပန်းပဲတန်း၊ ကမာရွတ် နှင့် လှိုင်သာယာမြို့နယ်များ တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပန်းပဲတန်းနှင့် ကမာရွတ်တို့မှာ ရန်ကုန် အနောက်ပိုင်းခရိုင် မြို့နယ်များဖြစ်ပြီး တာမွေမှာ အရှေ့ပိုင်း ခရိုင်နှင့် လှိုင်သာယာသည် မြောက်ပိုင်းခရိုင်တွင်တည်ရှိ သည်။ လူမှုစီးပွားနှင့် ယဉ်ကျေးမှု မတူကွဲပြား စုံလင်ကြွယ်ဝ မှုကိုအခြေခံ၍ လေ့လာသည့် နေရာဒေသများကို ရွေးချယ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်စီတွင် ရပ်ကွက် နှစ်ခုကို လေ့လာခဲ့ပြီး ရပ်ကွက်တစ်ခုစီတွင် အိမ်ထောင်စု ၃၂ စုမှ ၃၆ စုအထိ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။

တာမွေနှင့်ပန်းပဲတန်းတို့သည် ရန်ကုန်မြို့လယ်တွင် တည်ရှိပြီး အခြားမြို့နယ်များနှင့် စာလျှင် ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုပို၍စုံလင်ကြွယ်ဝသည်။ ကမာရွတ်သည်ရန်ကုန် မြို့လယ်နှင့်နီးကပ်ပြီး ကျေးလက်သဘော ဆောင်သည်။ လှိုင်သာယာမှာ ရန်ကုန်၏ ဆင်ခြေဖုံးဒေသတစ်ခုဖြစ်သည်။

ဇယား ၂-၁ မြို့နယ်အလိုက်လေ့လာမှုနမူနာကောက်ကွက်နှင့် အရွယ်အစားပမာဏ

မြို့နယ်	အိမ်ထောင်စုအဆင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ
တာမွေ	၆၄
ပန်းပဲတန်း	၆၈
ကမာရွတ်	၆၄
လှိုင်သာယာ	၇၂
စုစုပေါင်း	၂၆၈

တာမွေတွင်လေ့လာခဲ့သည့် ရပ်ကွက်နှစ်ခုအနက် တာမွေကြီး (ကဂ) ရပ်ကွက်သည် ပုသိမ်ညွန့် (စံပြ) ရပ်ကွက် ထက်စာလျှင် ဖြေဆိုသူအလယ်အလတ် လူတန်းစားပိုများ သည်။ တာမွေကြီးသည် တာမွေအပိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တည်ရှိပြီး လူမှုစီးပွားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မတူကွဲပြားမှု ပို၍ စုံလင်ကြွယ်ဝသည်။ ပုသိမ်ညွန့်သည် မလ္လာကုန်းဘူတာ အနီးတွင်တည်ရှိပြီး ဖြေဆိုသူများမှာ အလယ်အလတ် အောက်နှင့် အခြေခံလူတန်းစားပိုများသည်။

ပန်းပဲတန်းမြို့နယ်သည် ရန်ကုန်မြို့ လယ်ခေါင် တွင်တည်ရှိပြီး လေ့လာခဲ့သည့် ရပ်ကွက်နှစ်ခုမှာ လူမှုစီးပွား

နှင့် ယဉ်ကျေးမှုစုံလင်ကြွယ်ဝသည်။ အမှတ် (၈)ရပ်ကွက် သည်လူသိများသည့်ဗိုလ်ချုပ်ဈေးနှင့်ကပ်လျက်ဖြစ်ပြီးပဏီ နှစ်ခု နှင့် ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်းတစ်ခု ရှိသည်။ အလားတူပင် အမှတ် ၄ ရပ်ကွက်သည် လက်ကားဈေးတစ်ခုဖြစ်သည့် သိမ်ကြီးဈေးနှင့်ကပ်လျက် တည်ရှိသည်။ အမှတ် ၈ ရပ် ကွက်မှာ လူလတ်တန်းစားများဖြစ်ပြီး အမှတ် ၄ ရပ်ကွက် တွင် နေထိုင်သူများမှာ အလယ်အလတ်အောက် နှင့် ဝင်ငွေ နည်းပါးသူများဖြစ်သည်။

ကမာရွတ်သည် ရန်ကုန်မြို့၏ အစည်ကားဆုံး နေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး လှည်းတန်းလမ်းဆုံမှတစ်ဆင့် ရန်ကုန် မြို့၏ အရပ် ၄ မျက်နှာသို့ သွားလာနိုင်သည်။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သည်လည်း မြို့နယ်အတွင်း တည်ရှိသည်။ လေ့ လာခဲ့သည့် ရပ်ကွက်များမှာ အမှတ် ၂ နှင့် အမှတ် ၅ ရပ် ကွက်များဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးအနေဖြင့် ကြည့်ပါက နေ ထိုင်သူအများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည်။ အမှတ် ၂ ရပ်ကွက်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် နီးပြီး အမှတ် ၅ ရပ် ကွက်မှာ နာမည်ကြီး လက်ကားဈေးဖြစ်သည့် ဆင်မလိုက် ဈေးအနီးတွင်ရှိသည်။ နေထိုင်သူ အများစုမှာ အလယ် အလတ်အောက်နှင့် ဝင်ငွေနိမ့်ပါးသူများဖြစ်သည်။

လှိုင်သာယာသည် ရန်ကုန်မြို့၏ဆင်ခြေဖုံး မြို့ နယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ နေထိုင်သူအများစုမှာ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားများဖြစ်ပြီး လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန် စက်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်ကြသည်။ ဤမြို့နယ်တွင် ကျူးကျော်အများ အပြားရှိသည်။ အမှတ် ၇ ရပ်ကွက်တွင် အဓိက ဈေးကြီး ဖြစ်သည့် မီးခွက်ဈေးရှိပြီး အလုပ်သမား အများစုက ထိုဈေး ကို မှီခိုအားထားကြသည်။ အမှတ် ၇ ရပ်ကွက်တွင် နေထိုင် သူများမှာ ဝင်ငွေနိမ့်ပါးသည့် အလုပ်သမားအများစု ဖြစ် သည်။ အမှတ် ၅ ရပ်ကွက် လူဦးရေ အနေအထားမှာ ပို၍ စုံလင်ပြီး အလယ်အလတ်အောက်နှင့် ဝင်ငွေနိမ့်ပါးသူများ ရောပြွန်းလျက်ရှိသည်။

သုတေသန လေ့လာမှုတွင် ပါဝင်ဖြေဆိုသူများ

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် မြို့နယ် ၄ မြို့နယ်ရှိ ရပ်ကွက် ၈ ခုမှ အရွယ်ရောက်ပြီး ဖြေဆိုသူ စုစုပေါင်း ၂၆၈ ဦး (အမျိုးသား ၁၃၄ ဦး နှင့် အမျိုးသမီး ၁၃၄ ဦး) တို့ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည် (ဇယား ၂-၂ တွင်ရှု)။ ဖြေဆိုသူများ ၏ ပျမ်းမျှအသက်မှာ ၄၇ နှစ်ဖြစ်ပြီး အငယ်ဆုံး ၁၈ နှစ်နှင့် အသက်အကြီးဆုံး ၇၅ နှစ်ဖြစ်သည်။ ဖြေဆိုသူ ၄ ပုံ ၃ ပုံနီးပါး (၇၁%) သည်တွေ့ဆုံမေးမြန်းသည့်အချိန်၌ လက်ရှိ

အိမ်ထောင်သည်များဖြစ်ကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ၄ ပုံ ၃ ပုံကျော် (၂၀၈ ဦး၊ ၇၇.၆၁%) က ၎င်းတို့၏ အိမ်ထောင်ဦးစီးများမှာ အမျိုးသားများဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြကြပြီး ဖြေဆိုသူ ၆၀ ဦး (၂၂.၃၉%) က အိမ်ထောင်ဦးစီးများမှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြကြသည်။

ပတ်သက်သည့် ဖြေဆိုသူများ၏ အဖြေများကို အုပ်စု ၆ စုခွဲထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဗမာ၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ/ ဟိန္ဒူ၊ မွတ်စလင်/ အစ္စလာမ်၊ သွေးနှော^၄ နှင့် အခြား^၅ တို့ဖြစ်သည်။ ဖြေဆိုသူများကို လူမျိုးနှင့် ကျား/မ အလိုက် ဇယား ၂-၂ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများ

ပါဝင်ဖြေဆိုသူများက ၎င်းတို့၏ လူမျိုးနှင့်ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာတို့ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြကြသည်။^၆ လူမျိုးနှင့်

ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်နှင့် မွတ်စလင်စသဖြင့် ဖြေဆိုသူများက ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် သတ်မှတ်ဖော်ပြကြသည်။ ဖြေဆိုသူများကို မြို့နယ်နှင့် ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာအလိုက် ဇယား ၂-၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၂-၂ ဖြေဆိုသူများ၏ လူမျိုး နှင့် ကျား/မ အခြေပြဇယား

လူမျိုး	ကျား/မ လိင်		စုစုပေါင်း
	မ	ကျား	
ဗမာ	၉၅	၉၀	၁၈၅
တရုတ်	၇	၃	၁၀
အိန္ဒိယ/ ဟိန္ဒူ	၆	၄	၁၀
မွတ်စလင်/ အစ္စလာမ်	၁၄	၁၅	၂၉
သွေးနှော	၆	၉	၁၆
အခြား	၅	၁၃	၁၈
စုစုပေါင်း	၁၃၄	၁၃၄	၂၆၈

ဇယား ၂-၃ ဖြေဆိုသူများ၏ မြို့နယ် နှင့် ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာအခြေပြဇယား

မြို့နယ်	ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ			စုစုပေါင်း
	ဗုဒ္ဓဘာသာ	မွတ်စလင်	ခရစ်ယာန်	
တာမွေ	၄၇	၁၇	၀	၆၄
ပန်းပဲတန်း	၃၉	၂၉	၀	၆၈
ကမာရွတ်	၆၂	၀	၂	၆၄
လှိုင်သာယာ	၇၂	၀	၀	၇၂
စုစုပေါင်း	၂၂၀	၄၆	၂	၂၆၈

၃ ဖိအား ပေးတိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်မှု တစ်စုံတစ်ရာမပါသည့်အဖွင့်မေးခွန်းဖြေကြားချက်မှတစ်ဆင့် ရယူသည်။
 ၄ "သွေးနှော" အုပ်စုတွင် လူမျိုးစုအုပ်စု (၂)ခု သို့မဟုတ် ထိုထက်ပိုသည်ဟု မိမိကိုယ်ကို သတ်မှတ်သည့် ဖြေဆိုသူများ ပါဝင်သည်။ ဗမာ-ရခိုင်၊ မွတ်စလင်-ဗမာ၊ တရုတ်-ဗမာ၊ ကရင်-မွတ်စလင်၊ အိန္ဒိယ-ဗမာ၊ ပါကစ္စတန်-ဗမာ၊ အိန္ဒိယ-ဘင်္ဂါလီ၊ မွန် -ဗမာ-မွတ်စလင် နှင့် တရုတ်-ဗမာ-ကရင် တို့ဖြစ်သည်။
 ၅ "အခြား" အုပ်စုတွင် ချင်း၊ ကရင်၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ စူရီ Suri နှင့် ကျိုလီယာ Kyolia အပါအဝင် အခြားသီးခြား လူမျိုးများအားလုံးပါဝင်ပြီး အုပ်စု တစ်ခုခြင်းစီအတွက် မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် အဖြေအရေအတွက်မှာ (၁၀)ခု အောက်ဖြစ်သည်။

ပညာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် မြန်မာစာတတ်မြောက်မှု

ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်ရန် အလို့ငှာ ပြီးမြောက်ခဲ့သည့် ပညာရေးအဆင့်အတန်း နှင့် ပတ်သက်သည့် ဖြေဆိုသူများ၏ အဖြေများကို အုပ်စု (၇) စု ခွဲခြားထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ အတန်းပညာမရှိ၊ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း၊ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း၊ ကောလိပ်/ဘွဲ့ကြို^{၁၁} နှင့် အခြား^{၁၂} တို့ဖြစ်သည်။ ဖြေဆိုသူများကို ပညာရေးအဆင့်အတန်းအလိုက် ပုံ ၂.၁ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

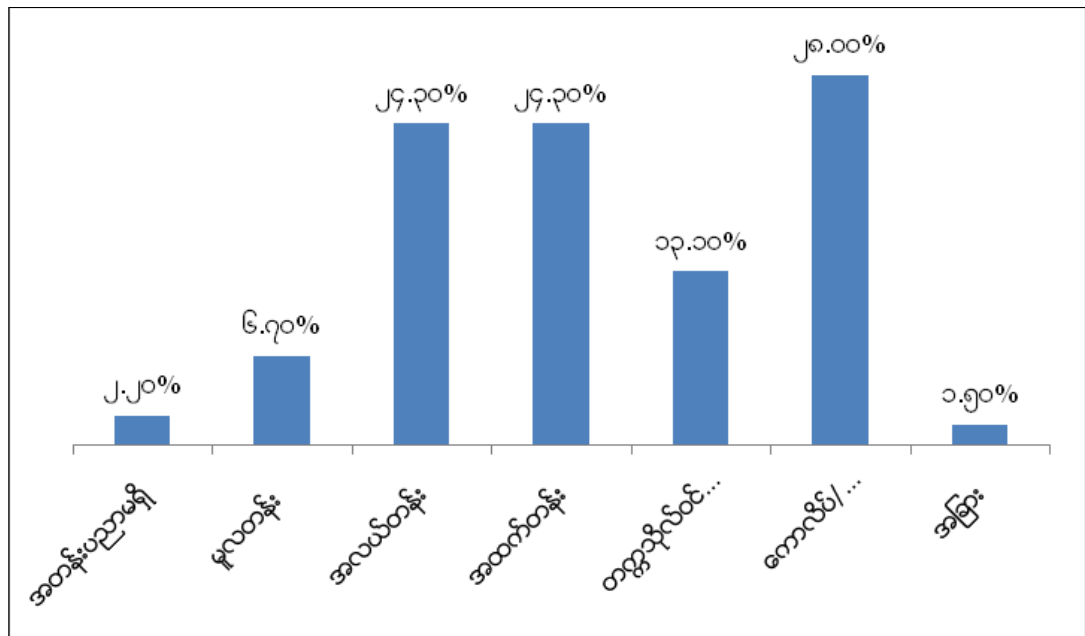
ကောလိပ်/ဘွဲ့ကြို ပညာရေးအဆင့်အတန်း တစ်စုံတစ်ရာရှိသည့် ဖြေဆိုသူ အချိုးအစားမှာ အများဆုံးဖြစ်ပြီး ၂၈.၀% ရှိသည်။ အလယ်တန်းပညာရေးရှိသူ အချိုးအစားမှာ ၄ ပုံ ၁ ပုံနီးပါး ၂၄.၃% ရှိပြီး နောက်ထပ် အချိုးအစားတူ ၂၄.၃% သည် အထက်တန်းပညာရေး ရှိကြသည်။ အစိုးရကျောင်း သို့မဟုတ် အလွတ်ပညာရေး လုံးဝမတတ်ဖူးသည့် ဖြေဆိုသူ ၂.၀% သာရှိသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် လှိုင်သာယာမှ ဖြေဆိုသူများ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းမှာ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည်။ တစ်ဖက် တွင်မူ တာမွေမှ ဖြေဆိုသူထက်ဝက် နီးပါး ၄၅.၀% သည် ကောလိပ်/ဘွဲ့ကြိုအဆင့် ပညာရေးတစ်စုံတစ်ရာရှိကြသည်။

အထက်တန်းပညာအဆင့်တွင် အမျိုးသားဖြေဆိုသူများထက်စာလျှင် အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူအရေအတွက် နည်းပါးသည်။ သို့သော် ကောလိပ်/တက္ကသိုလ် ဘွဲ့ကြို ပညာရေးအဆင့်အတန်းတွင် အမျိုးသားဖြေဆိုသူ (၁၁.၉%) ထက် အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူ (၁၆.၀%) အရေအတွက် ပို၍များပြားသည်မှာ မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်သည်။

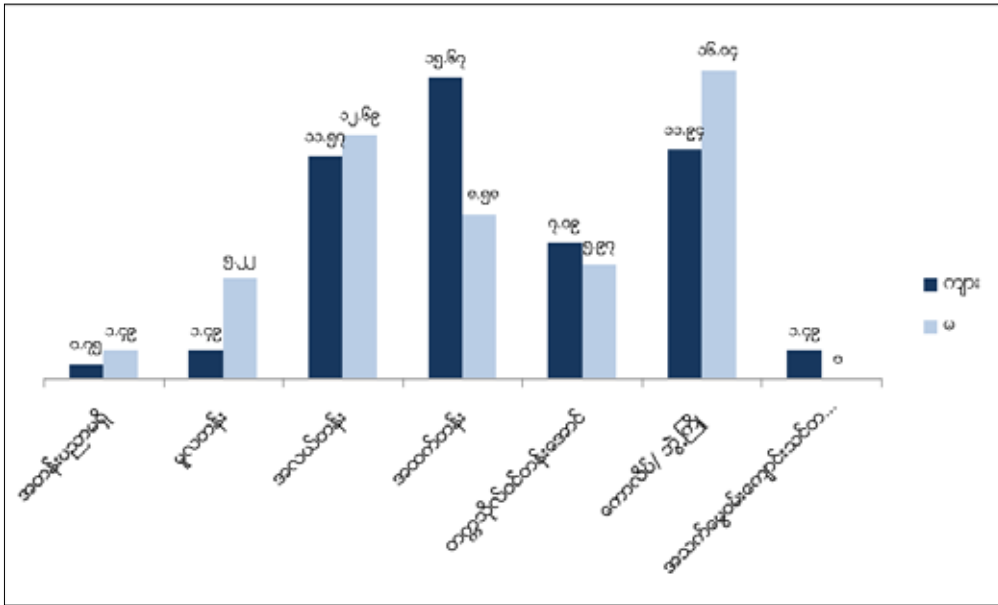
မြန်မာဘာသာဖြင့် သတင်းစာဖတ်နိုင်စွမ်း သို့မဟုတ် စာရေးသားနိုင်စွမ်း ရှိ/မရှိကို ဖြေဆိုသူများက ဖော်ပြကြသည်။ ရေးနိုင် ဖတ်နိုင်စွမ်း နှစ်ခုစလုံးရှိသည်ဟု တစ်ခုခုသော ဖြေဆိုသူအများစု (၉၇%) က ပြောကြပြီး အမျိုးသား နှင့် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူကြား ဆတူအချိုးနီးပါးရှိရာ အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ ၄၈% နှင့် အမျိုးသားဖြေဆိုသူ ၄၉% ရှိသည်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖတ်နိုင်စွမ်း သို့မဟုတ် ရေးနိုင်စွမ်း မရှိသည့် ဖြေဆိုသူ ၅ ဦး (၁.၉%)သာရှိပြီး ထိုသူအားလုံးမှာ လှိုင်သာယာမှ အမျိုးသမီးများဖြစ်သည်။

ပုံ ၂.၁ ပညာရေး အဆင့်အတန်း

၆ ၁ တန်းမှ ၄ တန်းကြား အဆင့်တစ်ခုခု အောင်မြင်ပြီးသူ
 ၇ ၅ တန်းမှ ၈ တန်းကြား အဆင့်တစ်ခုခု အောင်မြင်ပြီးသူ
 ၈ ၉ တန်းနှင့် ၁၀ တန်းကြား အဆင့်တစ်ခုခု အောင်မြင်ပြီးသူ
 ၉ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း အောင်မြင်ပြီးသူ
 ၁၀ လက်ရှိ တက္ကသိုလ်အဆင့်မြင့်ပညာ သင်ကြားနေသူများနှင့် ဘွဲ့ ရပြီးသူများ
 ၁၁ အလွတ်ပညာရေး ပါဝင်သည်။

ပုံ ၂.၂ ကျား/မ အလိုက် ပညာရေးအဆင့်အတန်း

မသန်စွမ်းသူများ

၎င်းတို့အိမ်ထောင်စုတွင်အနည်းဆုံးပုံစံတစ်မျိုးဖြင့် မသန်စွမ်းသူ တစ်ဦးရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသူအနည်းစု (၆.၀%) က ဆိုသည်။ မသန်စွမ်းမှုပုံစံများမှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အမြင် အာရုံ၊ အကြားအာရုံ၊ စကားပြောနိုင်စွမ်းနှင့် သို့မဟုတ် စိတ် ပိုင်းဆိုင်ရာမသန်စွမ်း သို့မဟုတ် ချို့တဲ့ခြင်းများပါဝင်သည်။

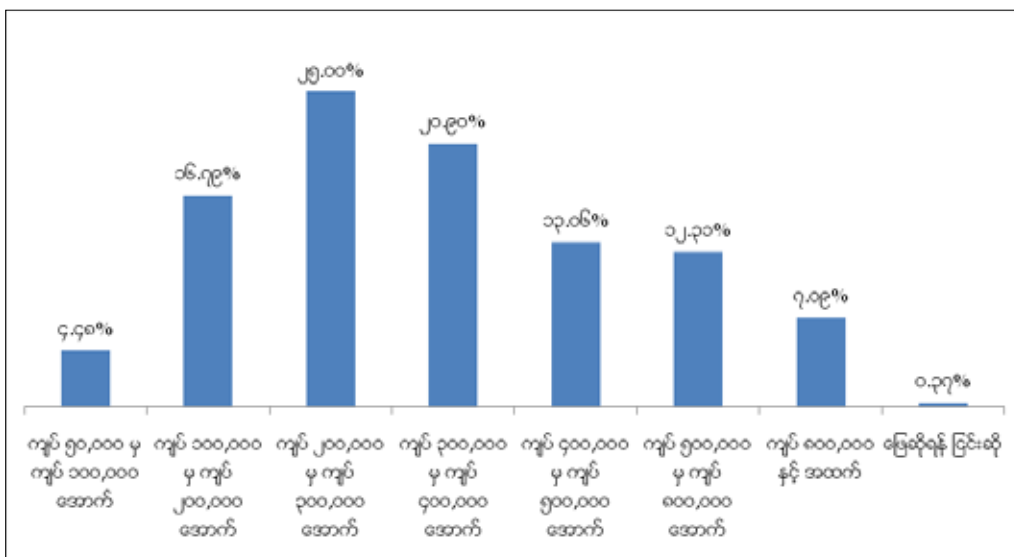
အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေ နှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ

ဖြေဆိုသူများ၏ အနီးစပ်ဆုံး အိမ်ထောင်စုလစဉ် ဝင်ငွေ အဆင့်အတန်းကို ပုံ ၂.၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဖြေဆိုသူထက်ဝက်အောက် ၄၆.၃% ၏ အိမ်ထောင် စုလစဉ်ဝင်ငွေမှာ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ မှ ကျပ် ၃၀၀,၀၀၀ ကြား ရှိသည်ဟု ပြောကြသည်။ ထက်ဝက်ကျော် ၅၃.၄% ၏ အိမ်ထောင်စု လစဉ်ဝင်ငွေမှာ ကျပ် ၃၀၀,၀၀၀ နှင့် ကျပ် ၈၀၀,၀၀၀ ကြားရှိသည်။ ဖြေဆိုသူများ၏ အိမ်ထောင်စု / မိသားစုအဓိကဝင်ငွေ လုပ်ငန်းများမှာ အသေးစား အရောင်း အဝယ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (ဖြေဆိုသူ ခန့်မှန်းချေ ၃၀%)၊ အသေးစား ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (၁၈%) ၊ အချိန်ပြည့် အလုပ် (၁၅%) နှင့် လယ်ယာ ထုတ်ကုန်မဟုတ်သည့် အသေးစား ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများ (၁၀%) ဖြစ်သည်။ ဖြေဆိုသူထက်ဝက်ကျော်တွင် မိသားစု အပိုဝင်ငွေ လုပ်ငန်း မရှိကြပါ။

မိသားစု ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူ အားလုံး နီးပါးတွင် မိဘိုင်းဖုန်း (၉၄.၈%) နှင့်/ သို့မဟုတ်

ပုံ ၂.၃ အိမ်ထောင်စု လစဉ်ဝင်ငွေအဆင့်အတန်း

ရုပ်မြင်သံကြားစက် (၉၂.၂%) ရှိကြသည်။ ဖြေဆိုသူအများစု (၇၀.၅%) တွင် ရေခဲသေတ္တာရှိကြသည်။ (ပုံ ၂.၄ တွင် ရှု။

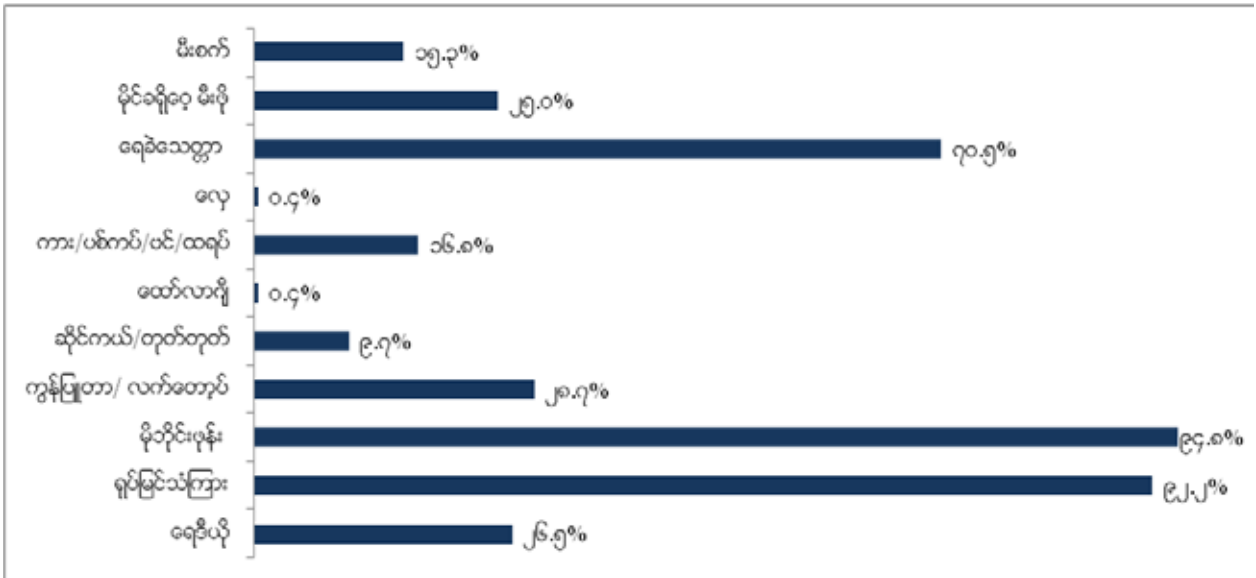
လူထုမီဒီယာထိတွေ့မှုနှင့် သတင်းအချက်အလက် လက်လှမ်းမီရရှိမှု

လူထုမီဒီယာနှင့်ထိတွေ့မှုကို ဖြေဆိုသူများက တစ်ပတ်လျှင် ရုပ်မြင်သံကြား/ TV ကြည့်သည့် အကြိမ်အရေအတွက်၊ ရေဒီယိုနားထောင်သည့်အကြိမ်၊ သတင်းစာ သို့မဟုတ် ဂျာနယ်ဖတ်သည့်အကြိမ်အရေအတွက်များဖြင့်ဖော်ပြကြသည် (ပုံ ၂-၅ တွင်ရှု) ။ လူထုမီဒီယာများနှင့် ထိတွေ့မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားသည်ကို ဖော်ပြသည်။

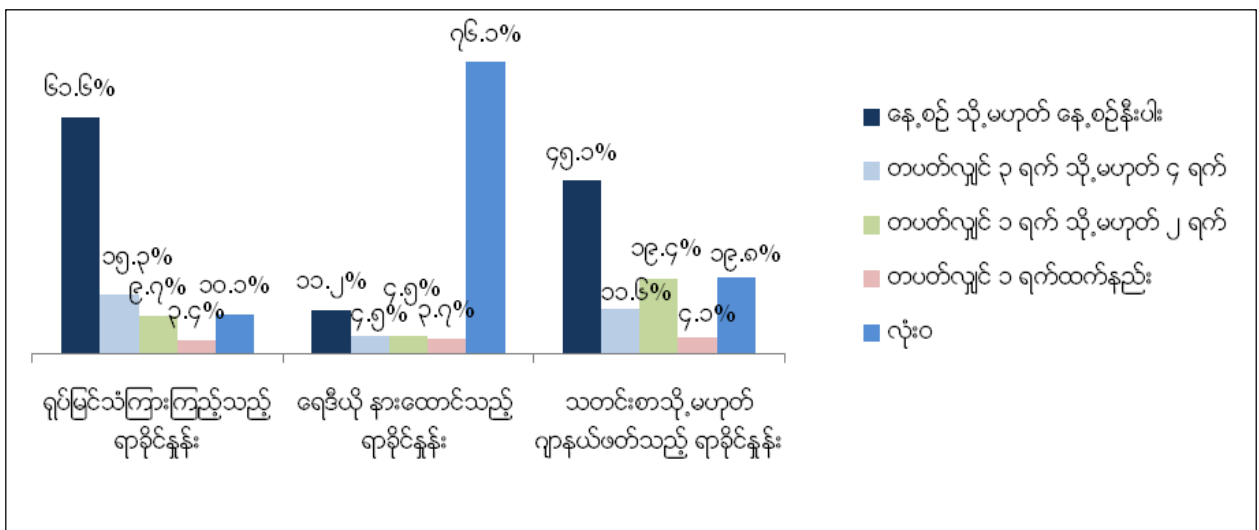
၃ ပုံ ၂ ပုံ နီးပါးသော ဖြေဆိုသူ (၆၁.၆%) များက နေ့စဉ် သို့မဟုတ် နေ့စဉ်နီးပါး ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ရှုသည်ဟု ဖော်ပြသော်လည်း ထက်ဝက်အောက် (၄၅.၁%) က နေ့စဉ်သို့မဟုတ် နေ့စဉ်နီးပါး သတင်းစာ သို့မဟုတ် ဂျာနယ် ဖတ်ကြသည်ဟုဆိုသည်။ ၄ ပုံ ၃ ပုံ (၇၆.၁%) က သီတင်းတစ်ပတ်အတွင်း ရေဒီယိုနားထောင်လေ့ မရှိဟု ဖော်ပြကြသည်။

လူထုမီဒီယာ အသုံးပြုသည့်ပုံစံများမှာ ကျား/မ အလိုက် ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ရေဒီယို ပုံမှန်နားထောင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများထက် အမျိုးသား ဖြေဆိုသူ အချိုးအစား ၂ ဆ ရှိပြီး အမျိုးသား နားထောင်သူ (၆၇%) နှင့် အမျိုးသမီး နားထောင်သူ (၃၃%) ရှိသည်။ သတင်းစာ နှင့် ဂျာနယ် ပုံမှန်ဖတ်သည့် အမျိုးအစားတွင်လည်း အမျိုးသားများက အမျိုးသမီးများထက် ပို၍ များပြားသည် (အမျိုးသား ၅၆%၊ အမျိုးသမီး ၄၄%) (ပုံ ၂-၆ တွင်ရှု)။

ပုံ ၂.၄ အိမ်ထောင်စု အလိုက် ပိုင်ဆိုင်မှု

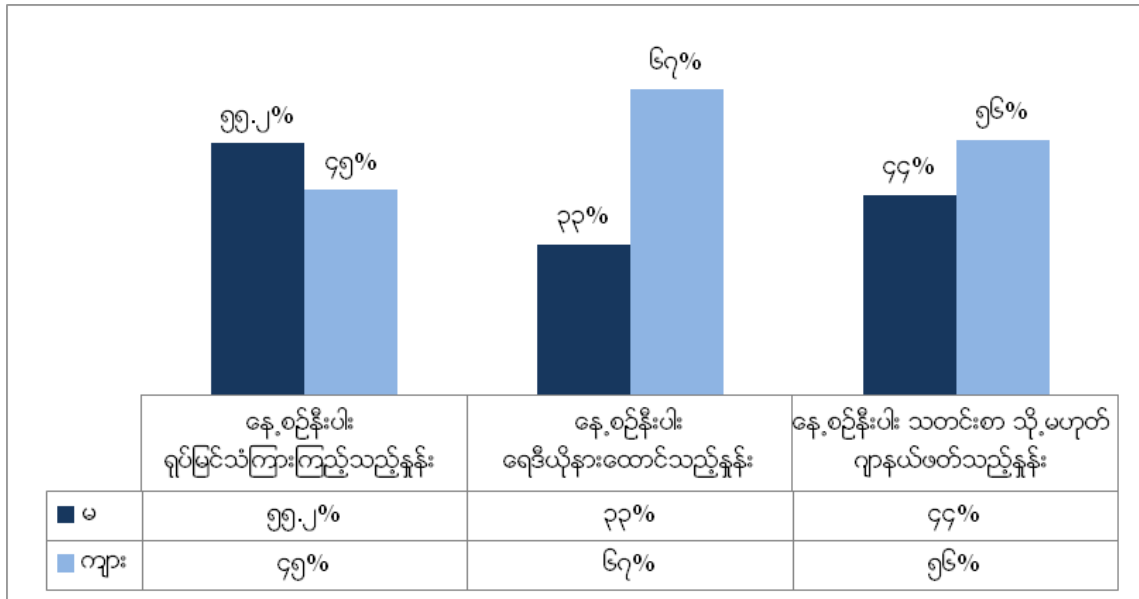
ပုံ ၂-၅ လူထုမီဒီယာနှင့် ထိတွေ့မှု

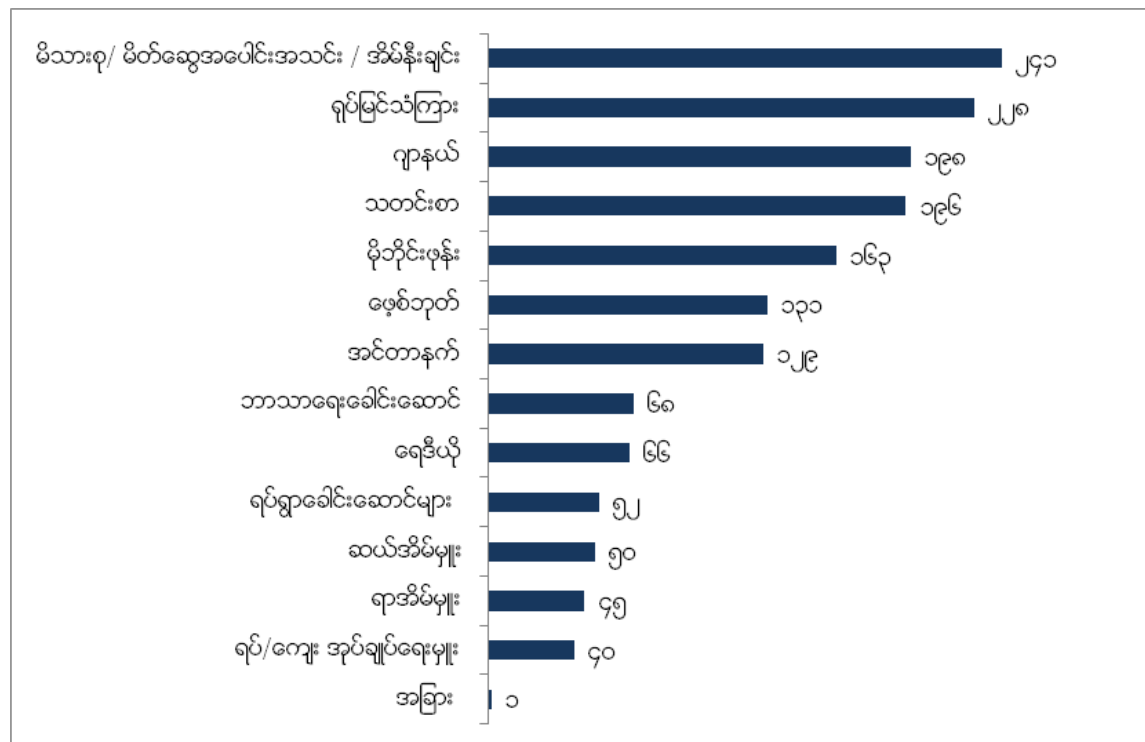
သတင်းအချက်အလက် ရရှိသည့် အဓိက ဇစ်မြစ် မှာ မိသားစု / မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း / အိမ်နီးချင်းများ ထံမှဖြစ်သည် (ဖြေဆိုသူ ၉၀%)။ အခြားအရေးပါသည့် သတင်းဇစ်မြစ်များမှာ ရုပ်မြင်သံကြား (၈၅%)၊ ဂျာနယ် (၇၅%)၊ သတင်းစာ (၇၃%) နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်း (၆၁%) တို့ဖြစ် သည် (ပုံ ၂-၇ တွင်ရှု)။ ဤသည်မှာ အချိုးအစားမြင့်မား သည့် ဖြေဆိုသူအများအပြားတွင် သတင်းပုံစံကွဲ အမျိုးမျိုးရှိ သည်ကို ညွှန်ပြသည်။

သတင်းဇစ်မြစ်အဖြစ် အင်တာနက် အသုံးပြုမှုမှာ ပန်းပဲတန်း (၅၂%) နှင့် တာမေ (၆၃%) တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ် လျှင် လှိုင်သာယာ (၃၆%) နှင့် ကမာရွတ် (၄၄%) တို့တွင် အသုံးနည်းသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းများမှ တစ်ဆင့် သတင်းရယူမှုတွင်လည်း အခြား ၂ မြို့နယ်ထက်စာလျှင် ကမာရွတ်နှင့် လှိုင်သာယာတို့တွင် အသုံးနည်းသည် (ဇယား ၂-၄ တွင် ရှု)။

ပုံ ၂-၆ ကျား/မ အလိုက် လူထုမီဒီယာ နှင့် ထိတွေ့မှု

ပုံ ၂-၇ သတင်းအချက်အလက် လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု

သတင်းအချက်များကို မည်သည့် ဘာသာစကားဖြင့် အဓိကလက်ခံရရှိသည်ကိုလည်း ဖြေဆိုသူများက ဖော်ပြကြသည်။^{၁၂} သတင်းအချက်အလက်များကို မြန်မာ ဘာသာစကားဖြင့် အဓိက လက်ခံရရှိကြသည်ဟု ဖြေဆိုသူအားလုံးနီးပါး (၉၉.၆%) က ဆိုသည်။ ခန့်မှန်းချေ (၁၅%) သည် သတင်းအချက်အလက်များကို ဒုတိယ ဘာသာစကား အနေဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လက်ခံရရှိကြသည်။ ထိုသူများအနက် ထက်ဝက်နီးပါး (၄၈%) မှာ တာမေနှင့် (၄၀%) မှာ ပန်းဘဲတန်းမှဖြစ်ပြီး (၆၀%) မှာ အမျိုးသမီးများဖြစ်သည်။

ဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမီရရှိမှု

ဖြေဆိုသူအားလုံးမှာရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင်းရှိ မြို့နယ်များတွင် နေထိုင်သူများဖြစ်သောကြောင့် အဓိက

နည်းပြီး (၄၁%) က (၁၅) မိနစ်ကြာသည်ဟု ဆိုသည်။ အနီးစပ်ဆုံးရှိ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်ထံ သွားရောက်ရန် ကြာသည့်အချိန်မှာ (၅) မိနစ် သို့မဟုတ် ထိုထက်နည်းသည်ဟု ဖြေဆိုသူ (၄၀%) က ပြောသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့နယ်ဝန်ဆောင်မှုများမှာ ပို၍အလွယ်တကူသည်။ ဖြေဆိုသူ ၃ ပုံ ၁ ပုံခန့်က မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ရဲစခန်း နှင့် မြို့နယ်တရားရုံးများသို့ သွားရောက်ရန် (၅) မိနစ်မှ (၁၅) မိနစ်ကြာ အချိန်ယူရပြီး ဖြေဆိုသူ ၃ ပုံ ၁ ပုံ ကျော်အတွက် မိနစ် (၃၀) လိုအပ်သည် (ဇယား ၂-၅ တွင်ရှု)။

ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ အနီးဆုံးရဲစခန်းနှင့် အနီးဆုံး ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များထံ သွားရောက်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်မရှိဟု ဖြေဆိုသူအများစုကဆိုသည်။ မြို့နယ်

ဇယား ၂-၄ မြို့နယ်အလိုက် လူမှုမီဒီယာမှတစ်ဆင့် သတင်းရယူမှု ရာခိုင်နှုန်း

သတင်းရယူသည့်နည်းလမ်း/လမ်းကြောင်း	တာမေ	ပန်းဘဲတန်း	ကမာရွတ်	လှိုင်သာယာ
အင်တာနက် (ကွန်ပျူတာ/စမတ်ဖုန်း)	၆၂.၅%	၅၁.၅%	၄၃.၈%	၃၆.၁%
ဖေ့စ်ဘုတ်	၅၉.၄%	၅၄.၄%	၄၂.၂%	၄၀.၃%
မိုဘိုင်းဖုန်း	၈၁.၃%	၆၀.၃%	၄၅.၃%	၅၆.၉%

အရေးပါသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အနည်းနှင့်အများ အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီရရှိသည်။ ဖြေဆိုသူ အများစု (၆၈.၇%) က ၎င်းတို့၏ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများထံ သွားရသည်အချိန်မှာ (၅) မိနစ် သို့မဟုတ် ထိုထက်နည်းသည်ဟု ဖော်ပြသည်။ သို့သော် တစ်ဖက်တွင်မူ အနီးစပ်ဆုံး ရဲကင်းစခန်းသို့ သွားရောက်ရန် (၅) မိနစ် သို့မဟုတ် ထိုထက်နည်းစွာ အချိန်ယူရသည်ဟု ဖြေဆိုသည့်အချိုးအစားမှာ (၂၇%) ထက်

အဆင့် အစိုးရဌာနများသို့ သွားရောက်ရာတွင် ခရီးစရိတ် ကုန်ကျမှု မရှိဟု ဖြေဆိုသူထက်ဝက်ကျော်က ပြောကြသည် (ဇယား ၂-၆ တွင်ရှု)။

ပံ့ပိုးကူညီသည့် အဓိကဇစ်မြစ်များ

အကူအညီလိုအပ်လာပါက ဖြေဆိုသူ ၃ ပုံ ၂ ပုံနီးပါး (၆၁%) သည် မိသားစု/ဆွေမျိုးများထံ တောင်းခံကြသည်။

၁၂ ဖိအားပေးတိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်မှု မပါသည့် အဖွင့်မေးခွန်းမှတစ်ဆင့် လေ့လာရယူထားသည်။

ဇယား ၂-၅ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရာသို့ သွားရောက်ရသည့် ကြာမြင့်ချိန် (ရာခိုင်နှုန်း)

ကြာမြင့်ချိန်	ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ရဲကင်းစခန်း	ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်	မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးဌာန	မြို့နယ်ရဲစခန်း	မြို့နယ်တရားရုံး
၅ မိနစ်သို့မဟုတ် ထိုထက်အောက်	၆၈.၇%	၂၇.၂%	၄၀.၃%	၉.၃%	၉.၃%	၃.၀%
၅ မိနစ် အထက်မှ ၁၅ မိနစ်	၂၉.၅%	၄၁.၀%	၃၉.၆%	၃၄.၀%	၃၄.၀%	၃၅.၁%
၁၅ မိနစ် အထက်မှ မိနစ်၃၀	၁.၉%	၂၄.၆%	၂၁.၃%	၃၈.၈%	၃၈.၈%	၄၂.၂%
၃၀ မိနစ် အထက်မှ ၄၅ မိနစ်		၁.၁%	၁.၉%	၃.၄%	၂၆.၁%	၄.၉%
၄၅ မိနစ် အထက်မှ ၁ နာရီ		၃.၀%	၃.၇%	၃.၄%	၃.၄%	၃.၄%
၁ နာရီ အထက်			၂.၆%	၃.၀%	၃.၀%	၃.၄%

၃ ဦးလျှင် ၁ ဦး (၃၄%) မှာမိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း သို့မဟုတ် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များထံမှ အကူအညီတောင်း ခံကြသည်။ ထူးခြားသည်မှာ (၃၉%) က ၎င်းတို့တွင် အကူအညီ တောင်းခံရယူနိုင်မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက် မျှ မရှိဟုဆိုသည်။ အကူအညီ တောင်းခံနိုင်မည့်သူ ရှိသည်ဟု ဖော်ပြသူများအနက် တစ်ခဲနက်သော အများစု (၉၀%) က ထိုအကူအညီများမှာ နိုင်ငံရေးပါတီနှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်

မှု မရှိဟု၎င်း၊ ၃ ပုံ ၂ ပုံ နီးပါး (၆၃%) က ထိုအကူအညီများ သည် စီးပွားရေးအရ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူများထံမှ ဖြစ်သည် ဟု ပြောကြသည်။ ၎င်းတို့ကို အကူအညီ ပေးနိုင်သူများမှာ အရောင်းအဝယ် (၃၃%) နှင့် အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း (၂၀%) လုပ်ကိုင်သူများဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြသည့် ဖြေဆိုသူ အချိုးအစားမှာ အမြင့်မားဆုံးဖြစ်သည်။

ကူညီပံ့ပိုးပေးမည့်သူ မရှိဟု ဖော်ပြရတွင် အမျိုး

ဇယား ၂-၆ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရာသို့ သွားရောက်ရာတွင် ကုန်ကျသည့်ခရီး စရိတ် (ရာခိုင်နှုန်း)

ကုန်ကျသည့်ခရီး စရိတ်	ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ရဲကင်းစခန်း	ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်	မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးဌာန	မြို့နယ်ရဲစခန်း	မြို့နယ်တရားရုံး
ကုန်ကျစရိတ် မရှိ	၉၇.၄%	၇၁.၆%	၈၅.၈%	၅၁.၅%	၅၃.၀%	၅၀.၄%
ကျပ် ၅၀၀ သို့မဟုတ် ထို့အောက်	၀.၄%	၇.၁%	၂.၆%	၁၆%	၁၇.၂%	၁၅.၃%
ကျပ် ၅၀၀ အထက်မှ ကျပ် ၁၅၀၀	၂.၂%	၁၂.၇%	၁.၉%	၁၄.၉%	၁၄.၉%	၁၅.၃%
ကျပ် ၁၅၀၀ အထက်မှ ကျပ် ၃၀၀၀		၆.၇%	၇.၅%	၈.၆%	၉.၃%	၁၀.၄%
ကျပ် ၃၀၀၀ မှ ကျပ် ၅၀၀၀			၀.၄%	၀.၄%	၀.၄%	၀.၄%

ဇယား ၂-၇ မြို့နယ်အဆင့် ဝန်ဆောင်မှုဌာနများသို့ သွားရောက်ရာတွင် ကုန်ကျသည့် ခရီးစရိတ် (ကျပ်ငွေ)

ကုန်ကျသည့်ခရီး စရိတ်	ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ရဲကင်းစခန်း	ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်	မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးဌာန	မြို့နယ်ရဲစခန်း	မြို့နယ်တရားရုံး
တာမေ့	၁၆	၆၂၃	၁၁၁	၇၂၈	၆၉၅	၈၃၉
ပန်းဘဲတန်း	၀	၀	၅၉	၀	၃၃	၃၇
ကမာရွတ်	၅၂	၁၉၂	၇၂	၂၈၃	၂၇၁	၃၂၁
လှိုင်သာယာ	၂၈	၅၂၈	၆၁၅	၈၉၁	၉၄၉	၉၀၉

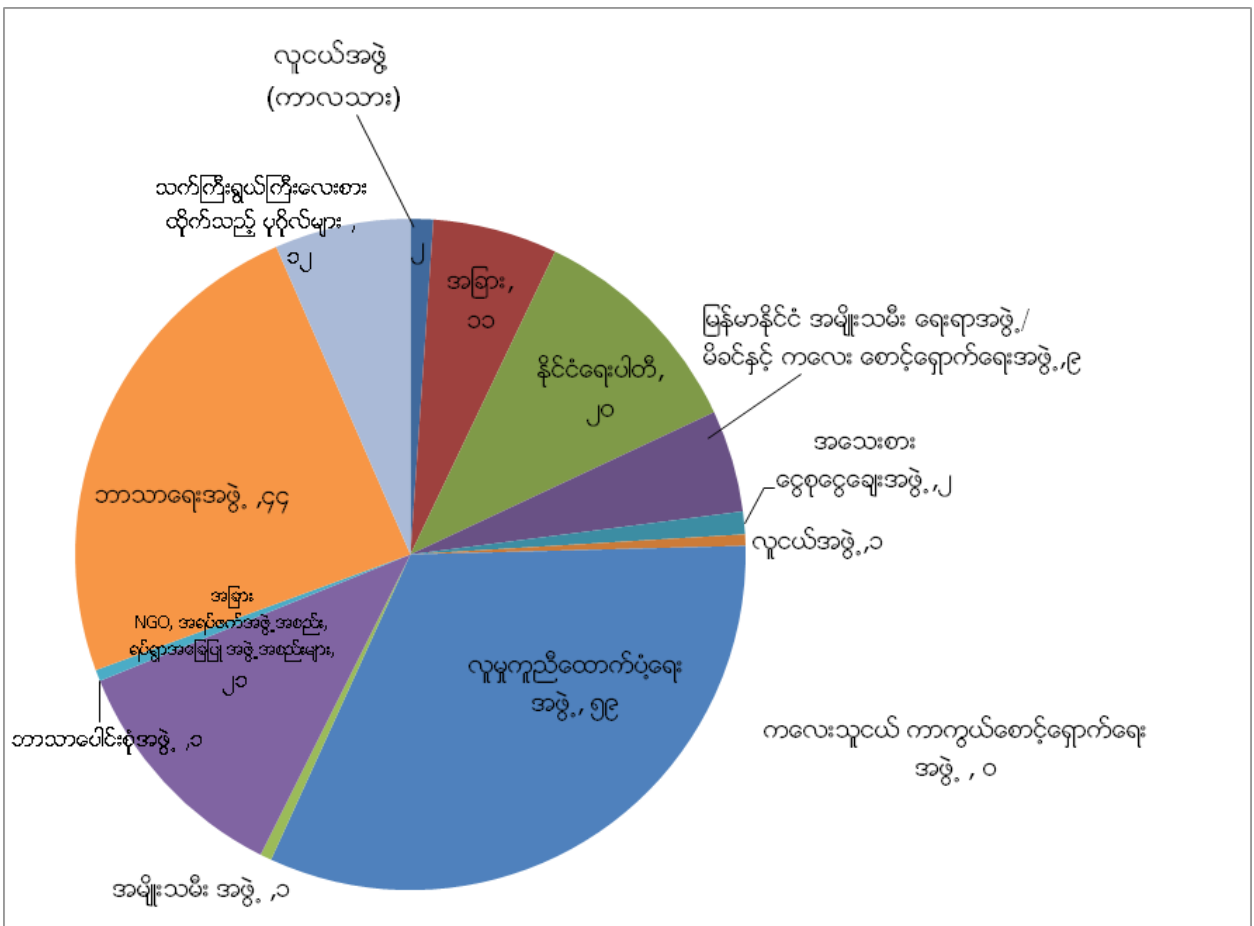
သား ဖြေဆိုသူ (၃၆%) များထက်စာလျှင် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ (၄၂%) အချိုးအစား အနည်းငယ်များပြားသည်။ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း /လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များထံ အကူအညီတောင်းခံနိုင်သည်ဟု ဖော်ပြသည့် အမျိုးသား ဖြေဆိုသူ (၂၆%) များမှာ အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ (၁၅%) ထက် ပို၍ များပြားသည်။

ကြသည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၃ ဦးလျှင် ၁ ဦး ကျော် (ဖြေဆိုသူ ၂၆၈ ဦးအနက် ၁၀၁ ဦး၊ ၃၈%) က ဆိုသည် ထိုအဖွဲ့အစည်းများတွင် လူမှုဖူလုံရေးအဖွဲ့အစည်း၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် NGO အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ ပါဝင်သည် (ပုံ ၂-၈ တွင်ရှု)။

ရပ်ရွာလူထု အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားမှု

၎င်းတို့ အိမ်ထောင်စုဝင် အနည်းဆုံးတစ်ဦးသည် ရပ်ကွက်အခြေစိုက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှား

ပုံ ၂-၈ ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများတွင် အိမ်ထောင်စု ပါဝင်လှုပ်ရှားမှု

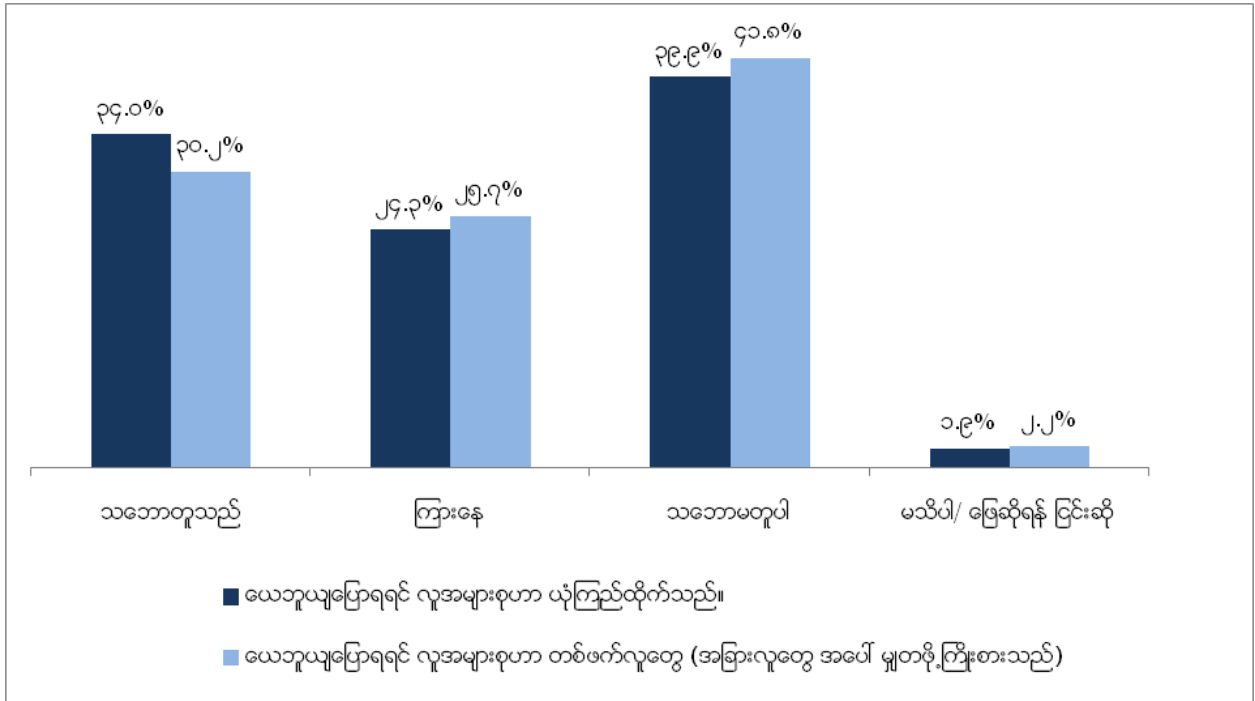
အခန်း ၃
တရားမျှတမှုနှင့်
ဥပဒေအပေါ်
သဘောထားအမြင်များ

လူမှုယုံကြည်မှု

လူမှုတန်ဖိုးနှင့် ဆက်နွယ်သည့်ဝိသေသလက္ခဏာ နှစ်ရပ် (ယုံကြည်ထိုက်မှု နှင့် မျှတမှု) အပေါ် ဖြေဆိုသူများ က ၎င်းတို့၏ သဘောထားအမြင်များကို ဖော်ပြကြသည်။ (ပုံ ၃-၁ တွင်ရှု)။^{၁၃}

သည့်မေးခွန်းတွင် လှိုင်သာယာမှ ဖြေဆိုသူ (၅၀.၀%) က သဘောမတူကြပါ။ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများအကြား သဘောထားအမြင်များနီးစပ်မှုရှိသည်။

ပုံ ၃-၁ လူမှုယုံကြည်မှု - ယုံကြည်ထိုက်မှု နှင့် မျှတမှု

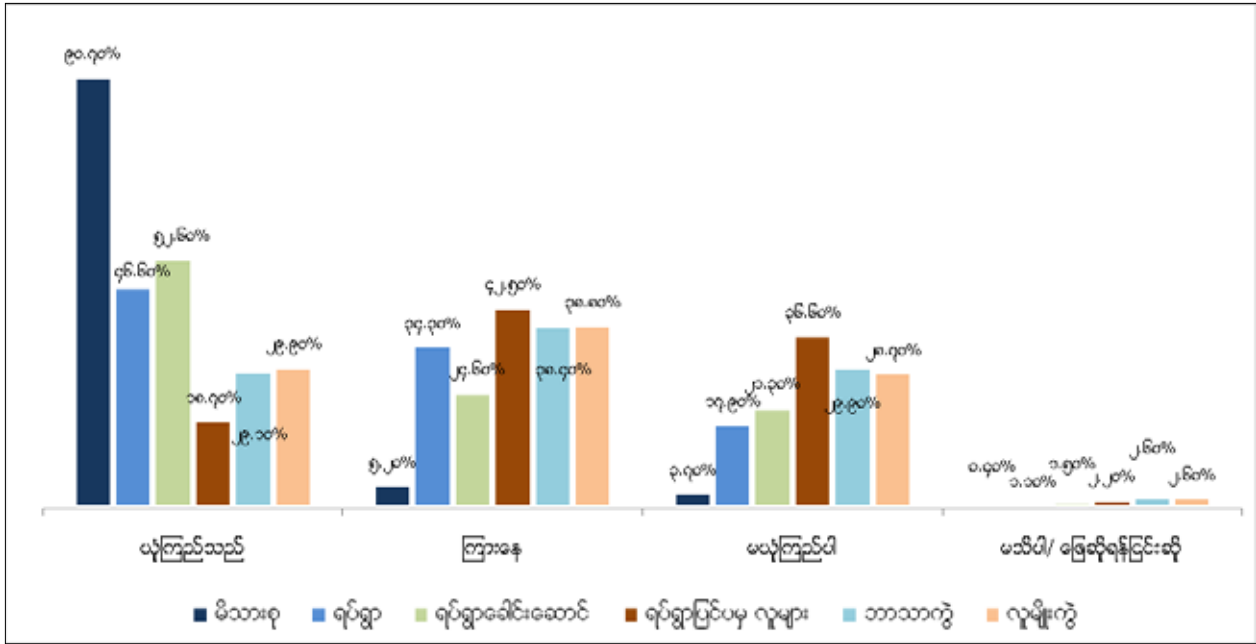
လူမှုယုံကြည်မှု ရေချိန်မှာ တာမေမြို့နယ်တွင် အနည်းဆုံးဖြစ်သည်။ လူအများစုက ယေဘုယျအားဖြင့် ယုံကြည်ထိုက်သည်ဟု တာမေမြို့နယ်ဖြေဆိုသူ (၁၈.၈%) ကသာထင်မြင်ကြပြီး အကြမ်းမည်းပြောရလျှင် လူအများစုက အခြားသူတွေအပေါ် မျှတဖို့ကြိုးစားတယ်ဆိုသည်ကို တာမေ မှ ဖြေဆိုသူ (၁၅.၆%) ကသာ လက်ခံယုံကြည်သည်ဟု ပြောကြသည်။ ယုံကြည်ထိုက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ လှိုင်သာယာ မှ ဖြေဆိုသူများအကြား အုပ်စုနှစ်စု ဆတူနီးပါးရှိပြီး လူ အများစုသည် ယုံကြည်ထိုက်သည် ဟူသည့်အဆိုကို သဘောမတူသည့် ဖြေဆိုသူ (၄၄.၄%) ရှိပြီး သဘောမတူ သည်မှာ (၄၁.၇%) ဖြစ်သည်။ လူအများစုသည် အခြားသူများအပေါ် မျှတရန်ကြိုးစားခြင်း ရှိ/မရှိ နှင့် ဆိုင်

လူအများစု ယုံကြည်ထိုက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ (၃၅.၇%) နှင့် အမျိုးသားဖြေဆိုသူ (၃၂%) တို့က သဘောမတူကြပြီး အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုး သားဖြေဆိုသူ (၄၀%) တို့က သဘောမတူကြပါ။ အလား တူစွာ လူအများစုသည် အခြားသူများအပေါ် မျှတရန် ကြိုးစားခြင်း ရှိ/မရှိနှင့်ဆိုင်သည့် မေးခွန်းတွင် အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူ (၃၂.၅%) နှင့် အမျိုးသားဖြေဆိုသူ (၂၈%) တို့က သဘောမတူကြပြီး အမျိုးသမီး (၄၃%) နှင့် အမျိုးသား (၄၀%) တို့က သဘောမတူကြပါ။

ဖြေဆိုသူများသည် လူအမျိုးအစား အသီးသီး အပေါ် ၎င်းတို့၏ယုံကြည်မှု သို့မဟုတ် မယုံကြည်မှု အတိုင်း

၁၃ ယုံကြည်မှုနှင့် မျှတမှုတို့နှင့်ဆိုင်သည့် အဆိုပြုချက်များကိုဖတ်ပြီး ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောတူ သို့မဟုတ် သဘောမတူမှု အတိုင်းအတာကို မေးမြန်းခဲ့ သည်။ ထိုအဆိုပြုချက် နှစ်ရပ်အပေါ် ဖြေဆိုသူများပေးသည့် သဘောထား ထင်မြင်ချက်များကို likert စကေး (likert scale) ရ ၅ - နိုင်နိုင်မာမာ လုံးဝ သဘောမတူသည်။ တစ်စုံတစ်ရာ အတိုင်းအတာ သဘောမတူသည်။ အနည်းငယ် သဘောမတူသည်။ သဘောမတူသည်လည်းမဟုတ်/ မတူ သည်လည်းမဟုတ်။ အနည်းငယ်/ သိပ်သဘောမတူပါ။ တစ်စုံတစ်ရာ အတိုင်းအတာ မတူပါ။ လုံးဝ သဘောမတူ စသည်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်သည်။ လုံးဝ သဘောမတူသည်။ တစ်စုံတစ်ရာ အတိုင်းအတာ/ အတော်သင့် သဘောမတူ သည်နှင့် အနည်းငယ်သဘောမတူသည်တို့ကို သုံးသပ်မှု လွယ်ကူစေရန် "သဘောမတူသည်"ဟု တစ်ခုတည်း ပေါင်းစုပြီး သိပ်သဘောမတူပါ။ အတော်အတန်/ တစ်စုံတစ်ရာ အတိုင်းအတာ သဘောမတူပါနှင့် လုံးလုံး သဘောမတူပါဟု "သဘောမတူ ပါ"ထဲတွင် စုစည်းထားသည်။

ပုံ ၃-၂ လူမှုယုံကြည်မှု - အခြားသူများအပေါ်ယုံကြည်မှု

အတာများကိုလည်း ဖော်ပြကြသည်။ ထို လူအမျိုးအစား အုပ်စုများမှာ မိသားစုနှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းများ၊ အိမ်နီးချင်း များ၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများနှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း မှ လူများ၊ ရပ်ရွာ လူ့အဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင်များ၊ ရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်း ပြင်ပမှလူအများ၊ ဘာသာကွဲနှင့် လူမျိုး ကွဲတို့ဖြစ်သည်။ (ပုံ ၃-၂ တွင်ရှု)၁၄

အခြားသူများအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ ယုံကြည်မှု ရေချိန် သိသာစွာနည်းပါးသည်ကို တွေ့ရသည်။ မိသားစု အပေါ် ယုံကြည်မှု အချိုးအစား (၉၀.၇%) သည် ရပ်ရွာ ခေါင်းဆောင်များအပေါ် ယုံကြည်မှု (၅၂.၆%)^{၁၅} မှ လွဲ၍ အခြား လူအုပ်စုများအပေါ် ယုံကြည်မှု အချိုးအစားများ၏ နှစ်ဆကျော် ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း အတွင်းမှ လူများကို ယုံကြည်သည်ဟု ဖြေဆိုသူထက်ဝက်အောက် (၄၆.၆%) က ဖော်ပြကြသည်။ ဘာသာကွဲ သို့မဟုတ် လူမျိုးကွဲအပေါ် ယုံကြည်မှုမှာ (၃၀.၀%) အောက်ဖြစ်ပြီး ထိုထက် နည်းသည့် (၁၈.၇%) သည် ရပ်ရွာအသိုင်းအ ဝိုင်းပြင်ပမှလူများကို ယုံကြည်ကြသည်။ ဘာသာကွဲ နှင့် လူမျိုးကွဲအပေါ် မယုံကြည်မှု အချိုးအစားမှာလည်း အလား တူပင်ဖြစ်ပြီး ရပ်ရွာပြင်ပ မှ လူများအပေါ် မယုံကြည်မှုမှာ ယုံကြည်သည့် အချိုးအစားထက် နှစ်ဆဖြစ်ပြီး (၃၆.၆%)

ရှိသည်။ အခြားသူများ အပေါ် ယုံကြည်မှု နှင့် ပတ်သက်၍ ကြားနေသဘောထားရှိသည့် ဖြေဆိုသူအချိုးအစား မြင့်မား သည်ကို မှတ်သားဖွယ် ရှိရသည်။

အမျိုးသားဖြေဆိုသူများ ထက်စာလျှင် အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူများ၏လူမှုယုံကြည်မှုရေချိန်မှာ အထူးဖြင့် မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း၊ ဘာသာကွဲ သို့မဟုတ် လူမျိုးကွဲ များအပေါ် ယုံကြည်မှု အနည်းငယ် နိမ့်ပါးသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့ သော် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် ၎င်းတို့ ရပ်ရွာပြင်ပမှ လူများကို ပို၍ ယုံကြည်သည့် သဘောရှိသည်။ (ဇယား ၃-၁ တွင်ရှု)။

၁၄ သက်ဆိုင်ရာ လူအုပ်စုအသီးသီးအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ ယုံကြည်မှုအတိုင်းအတာကို မေးမြန်းခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ အဖြေများကို Likert စကေး (Likert Scale) ၇ ဆင့် - လုံးဝ သဘောတူသည်။ အတော်အတန် သဘောတူသည်။ အနည်းငယ် သဘောတူသည်။ သဘောတူသည်လည်း မဟုတ် မတူသည်လည်း မဟုတ်။ သိပ်သဘောမတူပါ။ အတော်အတန် သဘောမတူပါ။ လုံးဝ သဘောမတူ စသဖြင့် မှတ်တမ်းတင်သည်။ သုံးသပ်မှု လွယ်ကူ ကုစေရန်အတွက် လုံးဝ သဘောတူသည်။ အတော်အတန် သဘောတူသည် နှင့် အနည်းငယ် သဘောတူ သည့်တို့ကို သဘောတူသည်ဟု တစ်စုတည်းပေါင်းစည်းပြီး သိပ်သဘောမတူပါ။ အတော်အတန် သဘောမတူပါ နှင့် လုံးဝ သဘောမတူပါတို့ကို သဘောမတူပါ အဖြစ် စုစည်းထားသည်။
 ၁၅ အနည်းငယ် ယုံကြည်သည်ဟု ဖော်ပြသူ (၂၈%)၊ တစ်စုံတစ်ရာ ယုံကြည်သည်ဟုဖော်ပြသူ (၁၉.၄%)၊ အလွန်တရာ / အရမ်းယုံကြည်သည်ဟု ဖော်ပြသူမှာ (၅.၂%) သာရှိသည်။

လူအမျိုးအစား	ကျား	မ
မိသားစု	၉၁.၈%	၈၉.၆%
ဆွေမျိုးသားချင်းများ	၆၅.၇%	၆၇.၉%
အိမ်နီးချင်းများ	၅၉.၇%	၅၃.၇%
မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း	၆၄.၉%	၅၆.၇%
ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတွင်းမှ လူများ	၄၇.၀%	၄၆.၃%
ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ	၅၂.၂%	၅၃.၀%
ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းပြင်ပမှသူများ	၁၇.၉%	၁၉.၄%
ဘာသာကွဲ	၃၅.၈%	၂၂.၄%
လူမျိုးကွဲ	၃၆.၆%	၂၃.၁%
ပျမ်းမျှ	၅၂.၄%	၄၈.၀%

တရားမျှတမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်

လေ့လာမှုသည် တရားမျှတမှု အယူအဆအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်း မဟုတ်သော်ငြားလည်း အဆိုပြုချက် အတွဲ ၈ စုံကို ဖတ်ပြပြီး တရားမျှတမှု၏ အရေးပါသည့် လားရာရှုထောင့် ၈ ချက်အပေါ် ၎င်းတို့၏ သဘောထားအမြင်များရယူခဲ့သည်။ ထိုလားရာ ရှုထောင့် ၈ ရပ်မှာ -

- သမားရိုးကျ နှင့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော တရားမျှတမှုဆီသွားရာ လမ်းကြောင်းများ
- တန်းတူညီမျှမှု အခြေခံမှု နှင့် လူ့အခွင့်အရေးများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့် နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်
- ကုစားမှု ခံယူ/ ရရှိခွင့်
- ပုဂ္ဂလိက နှင့် အများပြည်သူအခွင့်အာဏာ
- အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလ တရားမျှတမှု (ပဋိပက္ခရှိက်ခတ်ခံရသည့် ရပ်ရွာလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်)
- လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကျမှု
- ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှု
- လူမှုမျှခြေ သဟဇာတပေါင်းစည်းမှုနှင့် ဆက်နွယ်သည့် တစ်ဦးချင်း အခွင့်အရေးများ ဖြစ်ကြသည်။
(ဇယား ၃-၂ တွင်ရှု)

ဇယား ၃-၂ တရားမျှတမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်

တရားမျှတမှု လားရာရှုထောင့်	အဆိုပြုဖော်ပြချက်များ	သဘော တူညီမှု*
တရားဝင်နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်း	(က) အချို့သော အငြင်းပွားမှုများကို တရားရုံးများတွင် ဖြေရှင်းသည်မှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။	20.9%
	(ခ) အငြင်းပွားမှု အများစုကို ရပ်ရွာအတွင်း ဖြေရှင်းလျှင် ပိုကောင်းသည်။	64.2%
တန်းတူညီမျှမှု	(က) လူတိုင်းသည် ဘာသာ၊ လူမျိုးမရွေး အစိုးရ၏ ဂရုစိုက်မှုနှင့် အလေးထားမှုခံထိုက်သည်။	89.9%
	(ခ) လူအများစုဖြစ်သော လူမျိုးနှင့် ဘာသာဝင်များသည် လူနည်းစု လူမျိုးနှင့် ဘာသာဝင်များ ထက်ပိုပြီး အစိုးရ၏ ဂရုစိုက်မှုနှင့် အလေးထားမှု ရသင့်သည်။	6.37%
ကံကြမ္မာ နှင့် ကုစားမှု	(က) မတရားမှုသည် ပြည်သူ့လူများအပေါ်တွင်ကျရောက်နိုင်သည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိတို့သည် ဘာမျှမတတ်နိုင်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းမှာ မိမိတို့၏ ကံကြမ္မာအရသာဖြစ်သည်။	9.0%
	(ခ) ပြည်သူများသည် မတရားမှုခံရသည့်အခါ ကုစားမှုနှင့် တရားမျှတသော ရလဒ်ကို ရရှိစေရန်အတွက် အခြားသူများထံမှ အကူအညီရသင့်သည်။	84.7%
အိမ်တွင်းရေး နှင့် အများပြည်သူအရေး	(က) မိသားစုအတွင်းဖြစ်သည့် ကိစ္စသည် အိမ်တွင်းတွင်သာ ဖြေရှင်းရမည့် အိမ်တွင်းရေးဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်ရှင်အမျိုးသားသည် ၎င်း၏ ဇနီးနှင့် သားသမီးများအပေါ်တွင် ဩဇာအပြည့်အဝရှိသည်။	47.8%
	(ခ) ရပ်ရွာလူထုသည် တစ်ခါတစ်ရံ အခြားမိသားစုများ၏ တစ်ချို့သော အရေးကိစ္စများတွင် ကြားဝင်ဖြေရှင်းပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။	35.1%
အသွင်ကူးပြောင်းမှု ကာလ တရားမျှတမှု	(က) အတိတ်ကဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ပြဿနာအဟောင်းများကို ထပ်ခါထပ်ခါ ပြန်ကျော့ခြင်းမလုပ်သင့်။ လူတိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်သစ် တည်ဆောက်ရေး ကိုသာ အလေးထားသင့်သည်။	61.6%
	(ခ) အတိတ်ကဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ပြဿနာအဟောင်းများကို ဖြေရှင်းသင့်သည် သို့မှသာ မြန်မာနိုင်ငံ တော်သစ်ကို တည်ဆောက်နိုင်လိမ့်မည်။	28.7%
လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဖြစ်စဉ်နှင့် ရလဒ်	(က) လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက် မျှတစွာ ဆက်ဆံခံရခြင်းက ရလဒ်ကောင်း ထွက်ပေါ်လာရေးထက် ပိုမိုအရေးကြီးသည်။	96.6%
	(ခ) ရလဒ်ကောင်းထွက်ပေါ်လာရေးက လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက် တရားမျှတစွာ ဆက်ဆံခံရရေးထက် ပိုမိုအရေးကြီးသည်။	2.2%
ကျား/မ ရေးရာ	(က) အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများသည် တန်းတူ တန်ဖိုးရှိသည်။ သို့သော် အမျိုးသမီးများ သည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ကို ထိန်းသိမ်းရန် ပိုမိုတာဝန်ရှိသည်။	4.5%
	(ခ) အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများသည် တန်းတူ တန်ဖိုးရှိသည်။ အမျိုးသားများ ရော အမျိုးသမီးများပါ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ကို ထိန်းသိမ်းရန် အညီအမျှ တာဝန်ရှိသည်။	94.8%
တစ်ဦးချင်း နှင့် ရပ်ရွာ	(က) လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အခွင့်အရေးအများကို ရပ်ရွာအတွင်း သဟဇာတဖြစ်စေရေးကို လေးစားသကဲ့သို့ပင် လေးစားသင့်သည်။	60.2%
	(ခ) တစ်ဦးချင်းအခွင့်အရေးအများအတွက် အခိုင်အမာပြောဆိုခြင်းသည် တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သည်။ ရပ်ရွာအတွင်း သဟဇာတဖြစ်မှုနှင့် သဘောတူညီမှု ထိန်းသိမ်းရေးကို ဦးစားပေးသင့်သည်။	34.3%

* အကြောင်းအရာတစ်ခုစီအတွက် စုစုပေါင်းဖြေဆိုထားသည်များသည် ၁၀၀% မပြည့်စီပေ။ အကြောင်းမှာ အချို့ ဖြေဆိုသူများကအဆိုပြုချက်နှစ်ခုစလုံးကိုရွေးချယ် ကြပြီး အချို့ကတစ်ခုကိုမျှ မရွေးချယ်ပါ။ အချို့ကဖြေဆိုရန် ငြင်းဆိုကြပြီး အချို့မှာ မည်သည့်အဆိုပြုချက်သည် ၎င်းတို့၏ အမြင်နှင့်ပို၍ ကိုက်ညီသည်ကို မသိပါဟု ဖော်ပြကြသည်။

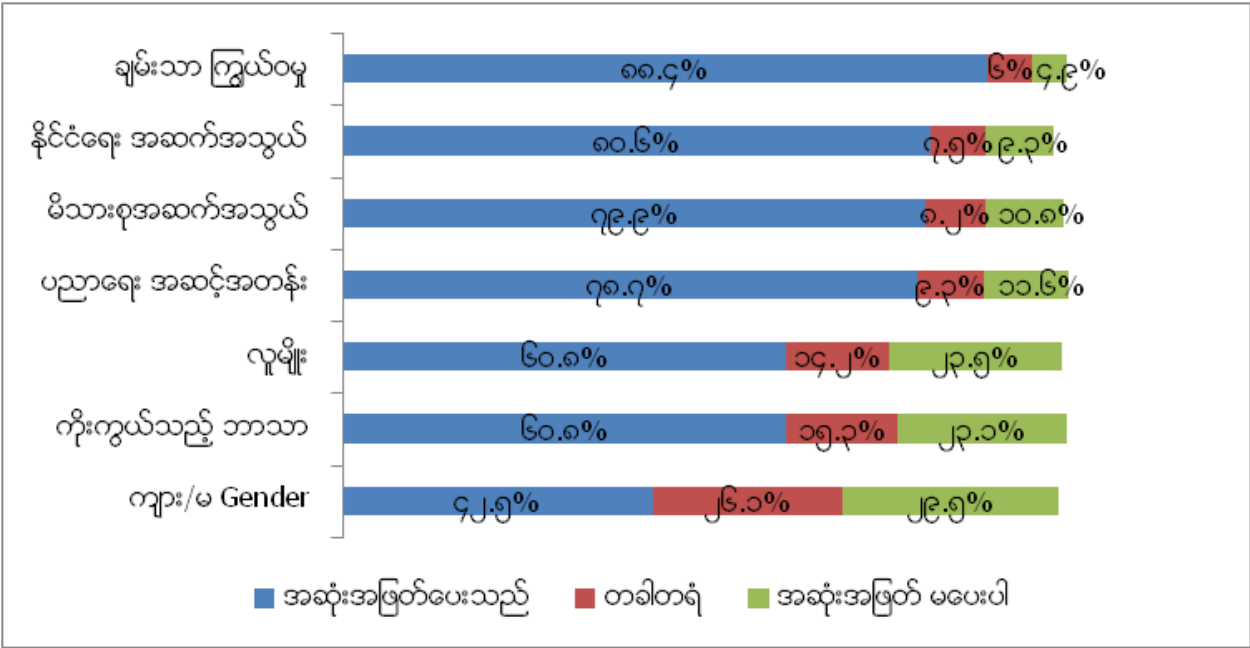
တစ်ခဲနက်သောဖြေဆိုသူများက မျှတစွာပြုမူဆက်ဆံခံရမှုသည် မိမိလိုလားသည့်ရလဒ်အဖြေရရှိခြင်းထက် ပို၍အရေးပါသည် (၉၆.၆%)။ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို အလေးထားစောင့်ရှောက်ရမည့် စံတန်းဖိုးနှင့် တာဝန်များသည် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများအတွက် တန်းတူဖြစ်သည်ကို (၉၄.၈%) သဘောတူကြသည်။ ဖြေဆိုသူ အများစုကလည်း မည်သည့်ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ သို့မဟုတ် လူမျိုးဖြစ်စေကာမူလူတိုင်းသည်အစိုးရ၏အလေးပေး စောင့်ရှောက်မှုကို တန်းတူညီမျှရထိုက်သည် (၈၉.၉%)။ လူအများသည် မတရားမှုတွေ့ကြုံရပါက ကုစားမှုရရှိရန်နှင့် မျှတသည့် ရလဒ်အဖြေထွက်ပေါ်နိုင်ရန် အခြားသူများထံမှ အကူအညီ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည် (၈၄.၇%) ဟု ဖော်ပြကသည်။ ဖြေဆိုသူ ၃ ပုံ ၂ ပုံနီးပါး (၆၄.၂%) သည် အငြင်းပွားမှုများကို ဒေသန္တရအဆင့်တွင် ပို၍ဖြေရှင်းလိုကြသည်။ ဖြေဆိုသူ အများစုက အတိတ်မှပြဿနာဟောင်းများကို ပြန်လည်တူးဆွမနေသင့် (၆၁.၆%)၊ တစ်ဦးချင်း အခွင့်အရေးများသည် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း သဟဇာတ ပေါင်းစည်းမှုသက်သို့ အရေးပါသည် (၆၀.၂%) ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူများ (၆၉.၄%) သည် အမျိုးသားဖြေဆိုသူများ (၅၉.၀%) ထက်စာလျှင်အငြင်း ပွားမှုများကို ရပ်ရွာတွင်း၌ ပို၍ဖြေရှင်းလိုကြသည်။ အမျိုးသားဖြေဆိုသူ ထက်ဝက် (၅၀.၀%) နှင့် ထိုအမျိုးအစားထက် နည်းသည့် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများ (၄၅.၅%) က အိမ်ထောင်သည်

ယောက်ျားသည် ၎င်း၏မိသားစုအပေါ်သြဇာအာဏာ အပြည့်ရှိသည်ကို သဘောတူကြပြီး တစ်ခါတစ်ရံရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းသည် အိမ်တွင်ရေးကိစ္စများကို ဝင်ရောက်စွက် ဖက်ရသည့်တာဝန်ရှိသည်ကို သဘောတူသည်မှာ အမျိုးသားများ (၃၀.၆%)ထက် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ (၃၉.၆%) အချိုးအစား ပို၍မြင့်မားသည်။ တစ်ဦးချင်း အခွင့်အရေးများကို အခိုင်အမာ တောင်းဆိုပြောဆိုခြင်းသည် တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ပြီး ရပ်ရွာလူအသိုင်းအဝိုင်း သဟဇာတပေါင်းစည်းမှုကို ဦးစားပေးထိန်းသိမ်းသင့်သည်ကို အမျိုးသားဖြေဆိုသူများ (၂၆.၉%) ထက်စာလျှင် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများ (၃၅.၈%) ကပို၍ သဘောတူကြသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလ တရားမျှတမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အတိတ်ကို ပြန်လည်တူးဆွမနေသင့်ဘဲ လူတိုင်းသည် ခေတ်သစ် မြန်မာနိုင်ငံတော်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေးကို အာရုံထားအလေးပေးသင့်သည်ဟု အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများ(၅၈.၂%) ထက် အမျိုးသားဖြေဆိုသူများ (၆၄.၉%) က ပို၍ ထင်မှတ်ကြသည်။

ဖြေဆိုသူများသည် မြန်မာ့လူ့ဘောင်အတွင်း လူတစ်ယောက်ကောင်းမွန်ဆက်ဆံခံရမှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့်အချက်များအပေါ် ၎င်းတို့၏အမြင်များကိုလည်း ဖော်ပြကြသည်။ ထိုအကြောင်းအချက်များမှာပညာအဆင့် အတန်း၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု၊ လူမျိုး၊ ကျား/မ ရေးရာ၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ၊ မိသားစုနှင့် နိုင်ငံရေးအဆက်အသွယ်များရှိသည်။ (ပုံ ၃-၃ တွင်ရှု)။

ပုံ ၃-၃ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတွင် ပြုမူဆက်ဆံမှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်သည့် အကြောင်းအချက်များ

ဖြေဆိုသူ အမြောက်အများက မြန်မာလူ့ဘောင်တွင် လူတစ်ယောက်ကောင်းမွန်စွာပြုမူဆက်ဆံမှုကို ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု (ဖြေဆိုသူ ၈၈%)၊ နိုင်ငံရေး အဆက်အသွယ် (၈၁%)၊ မိသားစု အဆက်အသွယ် (၈၀%) နှင့် ပညာရေး အဆင့်အတန်း (၇၈.၇%) တို့က အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ဖြေဆိုသူအများစုကလည်း ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ (၆၀.၈%) နှင့် လူမျိုး (၆၀.၈%) တို့က အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်ဟု သဘောထားကြသည်။ မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူတစ်ဦးကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံခံရမှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အကြောင်းတရားတစ်ခုမှာ ကျား/မ ရေးရာ ဖြစ်သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ထက်ဝက်အောက် (၄၂.၅%) က ယုံကြည်ကြသည်။

အမျိုးသားဖြေဆိုသူများထက် အမျိုးအစားအနည်းငယ်ပိုသည့် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများသည် လူ့အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုတွင် လူတစ်ဦး ကောင်းမွန်စွာ ပြုမူဆက်ဆံခံရမှုကို ပညာရေးအဆင့်အတန်း၊ ကျား/မ ရေးရာ၊ မိသားစု နှင့် နိုင်ငံရေးအဆက်အသွယ်များက အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်ဟု ယုံ

ကြည်ကြသည်။ အမျိုးသမီးများနှင့်စာလျှင် အမျိုးသားဖြေဆိုသူများက လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူတစ်ယောက် ဆက်ဆံခံရမှုကို လူမျိုးနှင့်ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာတို့က အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်ဟု ဖော်ပြကြသည်။ (ဇယား ၃-၃ တွင်ရှု)

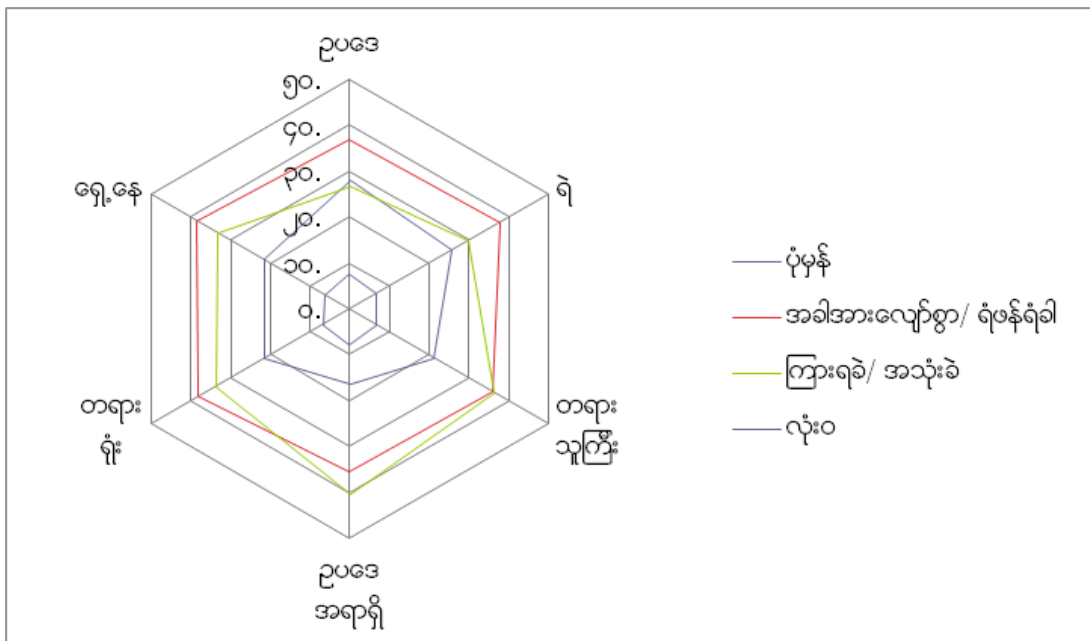
ဥပဒေအပေါ် သဘောထားအမြင်

သုတေသနလေ့လာမှုသည် ဖြေဆိုသူများ၏ ဥပဒေဆိုင်ရာ အသိပညာဗဟုသုတကို စစ်ဆေးရန် မဟုတ်ဘဲ တရားမျှတရေးစနစ် လည်ပတ်ပုံ သို့မဟုတ် ဖော်ပြသည့်အခြေအနေများတွင် ထိုစနစ်လုပ်ဆောင်သည့် နည်းလမ်းများအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားအမြင်များကို သဘောပေါက်နားလည်ရန်ဖြစ်သည်။ "ဥပဒေ"၊ "ရဲ"၊ "တရားသူကြီး"၊ "ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ"၊ "တရားရုံး" နှင့် "ရှေ့နေ" စသည့် စကားလုံးများကို နေ့စဉ်ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများတွင် မည်သည့်အတိုင်းအတာကြားရသည်သို့မဟုတ် ပြောဆိုအသုံးပြုသည်ကိုထောက်ရှု၍ ဖြေဆိုသူများက တရားမျှတရေးစနစ်နှင့် ထိ

ဇယား ၃-၃ ကျား/မ အလိုက် ပြုမူဆက်ဆံမှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အကြောင်းအချက်များ

အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အကြောင်းအချက်	ကျား	မ
ပညာရေးအဆင့်အတန်း	၇၅.၄၀%	၈၂.၁၀%
ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု	၈၉.၆၀%	၈၇.၃၀%
လူမျိုး	၆၃.၄၀%	၅၈.၂၀%
ကျား/မ ရေးရာ	၃၉.၆၀%	၄၅.၅၀%
ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ	၆၃.၄၀%	၅၈.၂၀%
မိသားစု အဆက်အသွယ်	၇၈.၄၀%	၈၁.၃၀%
နိုင်ငံရေး အဆက်အသွယ်	၇၉.၁၀%	၈၂.၁၀%

ပုံ ၃-၄ နေ့စဉ် ပြောဆိုအသုံးပြုသည့် ဝေါဟာရစကားလုံးများ

တွေ့မှုတစ်စုံတစ်ရာ အတိုင်းအတာကိုညွှန်ပြသည်။ (ပုံ ၃-၄ တွင်ရှု။)

ထိုမြို့ပြနေ ဖြေဆိုသူများသည် သမားရိုးကျတရား မျှတရေးစနစ် ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းများနှင့် ထိတွေ့မှု မြင့်မားသည်ကိုဖော်ပြသည်။ "ဥပဒေ" (ဖြေဆိုသူ ၂၈%) နှင့် "ရဲ" (၂၆%) ဟူသည့် စကားလုံးများကို နေ့စဉ် ပြောဆို ဆက်ဆံရာတွင်ကြားရ သို့မဟုတ် အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ရံဖန်ရံခါ အသုံးပြုမှုကိုပါ ထည့်သွင်းမည်ဆိုပါက အကြမ်းအားဖြင့် ဖြေဆိုသူ ၅ ပုံ ၃ ပုံသည် "ဥပဒေ" (၆၄.၉%)၊ "ရဲ" (၆၃.၄%) ၊ "ရှေ့နေ" (၆၀.၁%)၊ "တရားရုံး" (၅၇%) နှင့် "တရားသူကြီး" (၅၇.၁%) စသည့် စကားလုံး များကို နေ့စဉ် သို့မဟုတ် ရံဖန်ရံခါ အသုံးပြုကြသည်ကို ဖော်ပြကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ထက်ဝက်ကျော် (၅၁.၉%) က "ဥပဒေအရာရှိ"

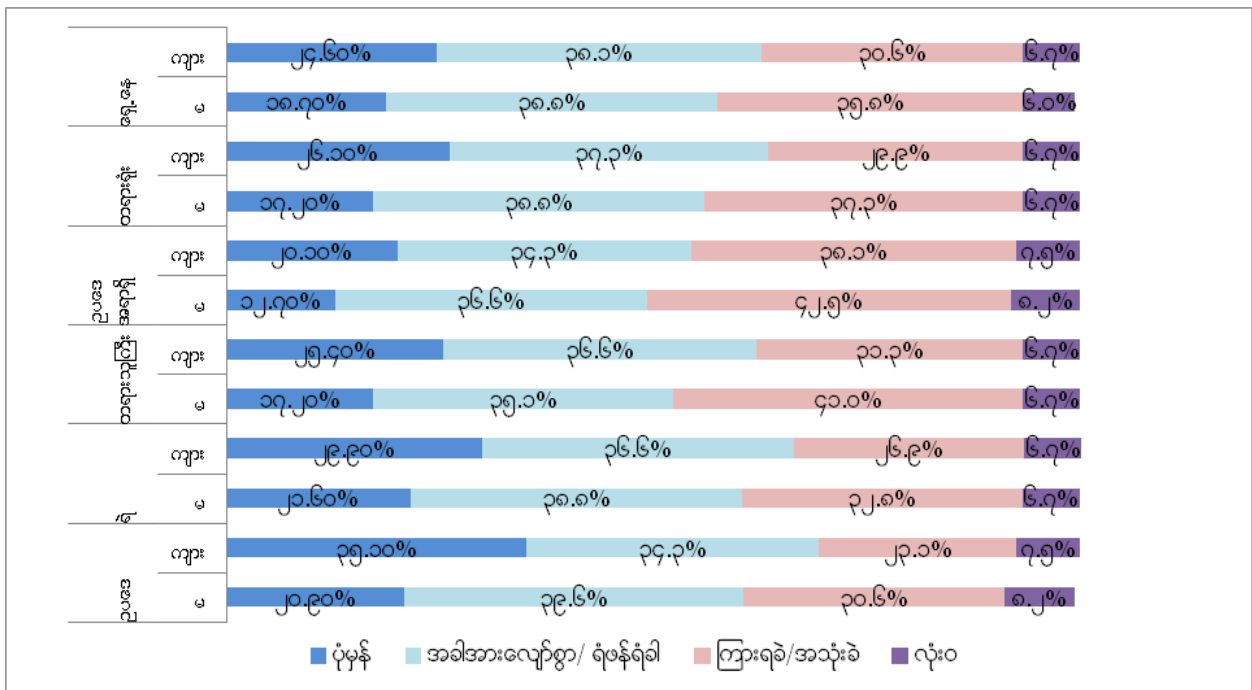
စကားလုံးကို နေ့စဉ်ပြောဆို ဆက်ဆံမှုများတွင် အမြဲလိုလို သို့မဟုတ် ရံဖန်ရံခါကြားရသည် သို့မဟုတ် အသုံးပြုကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုစကားလုံးများနှင့် ထိတွေ့မှု အတိုင်းအတာမှာ ကမာရွတ်နှင့် တာမွေမှဖြေဆိုသူများထက်စာလျှင် ပန်းဘဲ တန်းနှင့် လှိုင်သာယာရှိ ဖြေဆိုသူများက ထိတွေ့မှု ပိုများသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပညာရေးအဆင့်အတန်း အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည့် လှိုင်သာယာမှ ဖြေဆိုသူများသည် အခြားမြို့ နယ်များမှသူများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ထိုစကားလုံး များနှင့် ပုံမှန် ထိတွေ့မှု ပိုများသည် (ဇယား ၃.၄ တွင်ရှု။)

အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများထက်စာလျှင် အမျိုးသား ဖြေဆိုသူများသည် ထိုဝေါဟာရစကားလုံးများနှင့်ပို၍ ထိတွေ့မှု ရှိသည်။ (ပုံ ၃.၅ တွင်ရှု။)

ဇယား ၃.၄ မြို့နယ်အလိုက် နေ့စဉ်ပြောဆို ဆက်ဆံမှုများတွင် ပုံမှန်အသုံးပြုသည့် ဝေါဟာရစကားလုံးများ

ဝေါဟာရစကားလုံး	တာမွေ	ပန်းဘဲတန်း	ကမာရွတ်	လှိုင်သာယာ
ဥပဒေ	၉.၄၀%	၃၀.၉၀%	၂၃.၄၀%	၄၅.၈၀%
ရဲ	၄.၇၀%	၃၀.၉၀%	၁၈.၈၀%	၄၅.၈၀%
တရားသူကြီး	၆.၃၀%	၂၇.၉၀%	၁၅.၆၀%	၃၃.၃၀%
ဥပဒေအရာရှိ	၁.၆၀%	၂၂.၁၀%	၁၄.၁၀%	၂၆.၄၀%
တရားရုံး	၉.၄၀%	၂၅.၀၀%	၁၈.၈၀%	၃၁.၉၀%
ရှေ့နေ	၉.၄၀%	၂၉.၄၀%	၁၇.၂၀%	၂၉.၂၀%

ပုံ ၃.၅ ကျား/မ အလိုက် နေ့စဉ် ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများတွင် အသုံးပြုသည့် ဝေါဟာရစကားလုံးများ

ထို့နောက် အချို့ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ၎င်းတို့အားဖတ်ပြသော အဆိုပြုချက် ၄၇ အပေါ် ဖြေဆိုသူများက ၎င်းတို့၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို ဖော်ပြကြသည်။ (ဇယား ၃-၅ တွင်ရှု) ယင်းမှာ ဥပဒေအပေါ် ၎င်းတို့၏သဘောထားအမြင်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ယင်းဥပဒေ

လည်ပတ်ပုံတို့ကို အတိုင်းအတာတစ်စုံတရာ သိမြင်စေသည်။ သို့သော် မှတ်သားသင့်သည့်အချက်မှာ ဤရလဒ်များကိုအခြေခံ၍ ဖြေဆိုသူများ၏ ဥပဒေအသိပညာ နည်းပါးမှု (တွေးဆမှတ်ယူချက်) ကို ဥပဒေအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းမှ ခွဲထုတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဇယား ၃-၅ ဥပဒေအပေါ် သဘောထားအမြင်များ

အကြောင်းအရာ	အဆိုပြုဖော်ပြချက်များ	သဘောတူညီမှု*
ကလေးသူငယ် အလုပ်သမား	(က) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၂ နှစ်အောက် ကလေးများ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင် အလုပ်လုပ်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် မညီပါ။	34.7%
	(ခ) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၂ နှစ် အထက် ကလေးများ သည် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင် အလုပ်လုပ်ရန် ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။	41.4%
ဥပဒေရှေ့မှောက် တန်းတူညီမျှမှု	(က) မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူတိုင်းသည် ဥပဒေရှေ့မှောက် တန်းတူ အခွင့်အရေးများရှိသည်။	16.4%
	(ခ) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဥပဒေရှေ့မှောက် တူညီသော အခွင့်အရေးကို လူတိုင်းမရ။	76.5%
ဥပဒေရှေ့မှောက် တန်းတူညီမျှမှု အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု	(က) အမျိုးသား/ ပြည်တွင်း ဥပဒေအရ အမျိုးသမီး တစ်ဦးသည် ရှုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ/ ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်ခံရမှသာ ရစခန်းသို့ တိုင်ကြားနိုင်သည်။	50.4%
	(ခ) အမျိုးသား/ ပြည်တွင်း ဥပဒေအရ အမျိုးသမီးများ သည် ၎င်းတို့၏ လုံခြုံမှုကို ခြိမ်းခြောက်ခံရပါက လည်း ရစခန်းသို့ တိုင်ကြားနိုင်သည်။	38.4%
မြေယာအခွင့်အရေး/ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်	(က) မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု တောင်းဆိုသည့်အခါ မြေယာ နှင့် ဆိုင်သည့် အစိုးရတရားဝင် စာရွက် စာတမ်းများက အခိုင်မာဆုံးဖြစ်သည်။	53.4%
	(ခ) မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အစိုးရတရားဝင် စာရွက် စာတမ်းများသည် ရပ်ရွာအသိအမှတ်ပြု ဘိုးဘွား ပိုင်မြေလောက် ခိုင်မာမှု မရှိဟု သဘောထားသည်။	33.2%

* အဆိုပြုချက်အတွက်တစ်စုံတစ်ရပ်စုံ စုစုပေါင်းမှာ ၁၀၀%မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချို့ဖြေဆိုသူများက အဆိုပြုချက်နှစ်ခုစလုံးကို ရွေးချယ်ကြပြီးအချို့က တစ်ခုကိုမျှ မရွေးချယ်ပါ။ အချို့က ဖြေဆိုရန် ငြင်းဆိုကြပြီး အချို့မှာ မည်သည့်အဆိုပြုချက်သည် ၎င်းတို့၏ အမြင်နှင့် ပို၍ ကိုက်ညီသည်ကို မသိပါဟု ဖော်ပြကြသည်။

ကလေးသူငယ်အလုပ်သမားအရေးတွင် ဖြေဆိုသူ အမျိုးအစားအများဆုံးဖြစ်သည့် (၄၁.၄%) က အသက် ၁၂ နှင့်အထက် ကလေးများသည် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင် အလုပ်လုပ်ရန် ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်မည်ဟု ထင်ကြသည်။ (၃၅%) နီးပါးက (၁၂)အောက် ကလေးများ လက်ဖက်ရည် ဆိုင်များတွင် အလုပ်လုပ်သည်မှာ တရားမဝင်ဖြစ်သည်ကို သဘောတူကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ၄ ပုံ ၁ ပုံ နီးပါးသည် ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မသေချာ သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းစွာ နားလည်မှု မရှိပါ။ အဆိုပြုချက်နှစ်ခုစလုံးကို (၁၁.၉%) က သဘောတူကြပြီး နှစ်ခုစလုံးကို သဘောမတူသည်မှာ (၁၀.၄%) ရှိသည်။ ၁၉၅၁ ဈေးဆိုင် နှင့် ဆိုင်ခန်းများ အက်ဥပဒေ (ပုဒ်မ ၈) တွင် "အသက် ၁၃ နှစ်မပြည့်သေးသည့် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဆိုင်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူ ဖျော်ဖြေရေးလုပ်ငန်းတွင် အလုပ် လုပ် ကိုင်ခြင်း မရှိစေရ" ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ဖြေဆိုသူ ၄ ပုံ ၃ ပုံကျော် (၇၇%) သည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ဥပဒေရေးမှောက် တန်းတူအခွင့်အရေးများကို ရရှိ သည်မှာ လူတိုင်းမဟုတ်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။ ဤအ ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် အငြင်းပွားဖွယ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါဝင်သည်။ တစ်ဖက်တွင် ပုဒ်မ ၂၁(က)သည်ညီမျှခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့်တရားမျှတမှု အခွင့်အရေးများကို နိုင်ငံသားများကိုသာ အာမခံထားသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် ပုဒ်မ ၃၄၇ သည် ဥပဒေရေးမှောက် တန်းတူအခွင့်အရေးများနှင့် ဥပဒေသာတူညီမျှ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုကို ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ မည်သူ့ကိုမဆို အာမခံပေးထားသည်။

အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ပတ်သက် ၍ ဖြေဆိုသူထက်ဝက် (၅၀.၄%)က အမျိုးသမီးတစ်ဦး သည် ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်ခံရမှသာ ရဲထံသ တင်းပို့တိုင်ကြားနိုင်သည်ဟု ထင်ကြပြီး ၃ ပုံ ၁ ပုံကျော်ကျော် (၃၈.၄%) ကသာ သူမ၏ လုံခြုံမှုကို ခြိမ်းခြောက်ခံရပါက အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ရဲထံသတင်းပို့ တိုင်ကြားနိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။^{၁၆} အထက်ပါ အဆိုပြုချက်နှစ်ခုစလုံးကို သဘောတူသည့် ဖြေဆိုသူ (၆.၇%) မှာ ဥပဒေကို နားလည်သဘောပေါက်သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည်။

ဖြေဆိုသူ ထက်ဝက်ကျော် (၅၃%) က မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှုတောင်းဆိုသည့်အခါတရားဝင်စာရွက်စာတမ်းများ သည် အခိုင်မာဆုံးဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ကြပြီး ၃ ပုံ ၁ ပုံ (၃၃.၂%) ကသာ ရပ်ရွာအသိအမှတ်ပြု ဘိုးဘွားပိုင် ဖြစ်မှုက အလားတူ ခိုင်မာမှုရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

၁၆ ရာဇသတ်ကြီး ၁၈၆၁ ၊ ပုဒ်မ ၅၀၃

အခန်း ၄

တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ
အငြင်းပွားမှုများနှင့်
ဦးစားပေး ပြဿနာများ

ဖြေဆိုသူများသည် တရားရေးစနစ်နှင့် နေ့စဉ်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ဝင်ရောက်မှုရှိသည်ကို ပြီးခဲ့သည့် ရှေ့အခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ပါလျှင် ၎င်းတို့၏ တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများနှင့် ပြဿနာများကို မည်ကဲ့သို့ ဖြေရှင်းကြသနည်း။

ဤအခန်းတွင် လွန်ခဲ့သည့် (၁၂) လတာ ကာလ အတွင်း ရပ်ရွာများတွင် တစ်ဦးချင်း/အိမ်ထောင်စု အဆင့်နှင့် ရပ်ကွက် အသိုင်းအဝိုင်းအဆင့် ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် (သို့မဟုတ် ဆက်လက်ဖြစ်နေသည့်) တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ အဓိက အငြင်းပွားမှုများနှင့် ပြဿနာများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားပြီး ထိုအမှုပြဿနာများတွင် ဖြေဆိုသူများ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေး စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

အငြင်းပွားမှု အမျိုးအစားများ

ဖြေဆိုသူ ၂၆၈ ဦးအနက် ၃၃ ဦး (၁၂%) ကသာ ၎င်းတို့ အိမ်ထောင်စုတွင် လွန်ခဲ့သည့် (၁၂) လတာ ကာလ အတွင်း အနည်းဆုံး အငြင်းပွားမှုပြဿနာတစ်ခု ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်ဟု ဖော်ပြကြသည်။ ထိုအငြင်းပွားမှုများတွင် ပေးထားသည့် စာရင်းတွင်^{၁၇} ဖော်ပြထားသည့် ပြဿနာ အမျိုးအစားများထဲမှ ပြဿနာ (၁၂) မျိုး ပါဝင်သည်။ အဖြစ်အပျက်များမှာ ပြဿနာများမှာ မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ရယူခြင်း (ဖြေဆိုသူ ၁၀ ဦး) နှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ သို့မဟုတ် အဂတိလိုက်စားမှု (၉ ဦး) များနှင့် သက်ဆိုင်သည် (ပုံ ၄-တွင်ရှု)။

ပုံ ၄-၁ အငြင်းပွားမှုအမျိုးအစားများ

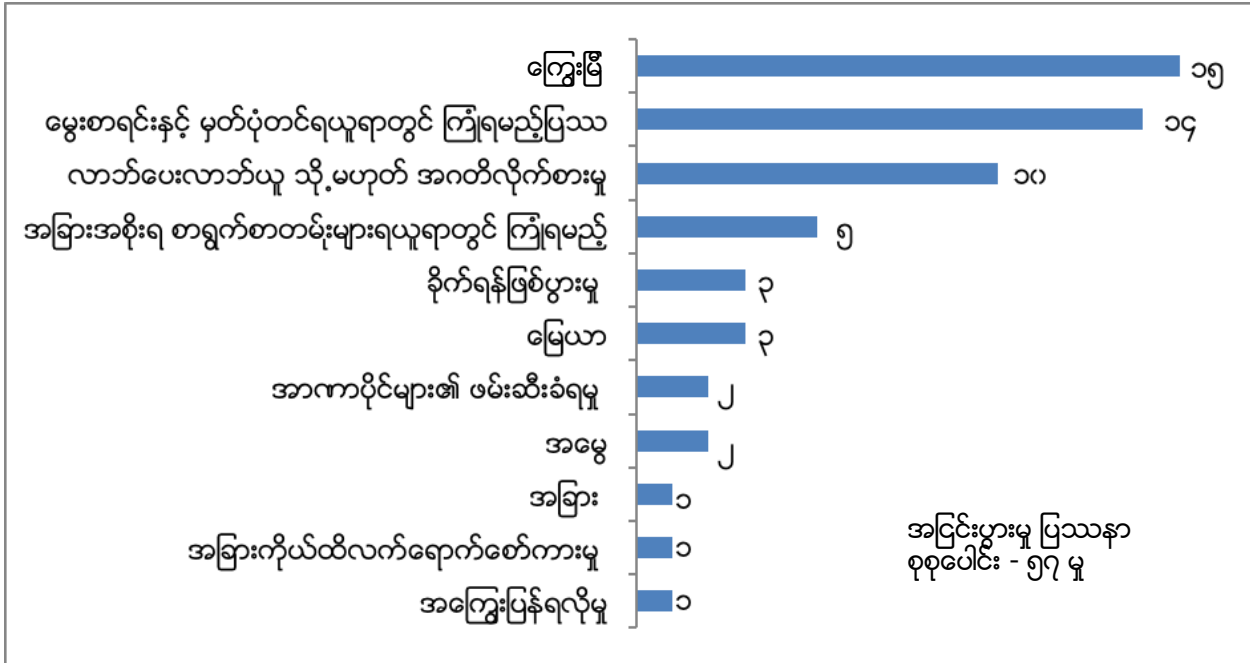

၁၇ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ မြေယာ၊ ရေ၊ သစ်တော (သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများအပါအဝင်) ၊ ငါးဖမ်း ပိုင်ခွင့်များ၊ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်အထောက်အထားရယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်အထောက်အထားရယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ မြေယာမှတ်ပုံတင်အထောက်အထားအခြား တရားဝင် စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ၊ မိသားစု အငြင်းပွားမှု၊ တက္ကစီနေခြင်း သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်ကျခြင်း၊ ကလေးအုပ်ထိန်းခွင့်၊ အမွေ၊ အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှု၊ အလုပ်သမားအငြင်းပွားမှု အလုပ်ချိန် သို့မဟုတ် လုပ်ခ၊ ငွေရေးကြေးရေး ပြဿနာများ၊ အကြွေးပြန်ဆပ်ခြင်း အခြားသူများဆီမှ ရရန်ကြွေးမြီများ၊ မှုခင်းဖြစ်မှုများ၊ လူယက်မှု၊ ကျော်နှင်းမှု၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ စော်ကားမှု အခြားကိုယ်ထိလက်ရောက်စော်ကားမှု၊ ရန်ဖြစ်မှု၊ လူကုန်ကူးမှု၊ မူးယစ် ဆေးဝါး နှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများ၊ အာဏာပိုင်များနှင့် အငြင်းပွားမှုပြဿနာများ၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ သို့မဟုတ် အဂတိလိုက်စားမှု/အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနှင့် အာဏာပိုင်များ၏ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်မှု။

အငြင်းပွားမှု ပြဿနာ ဖြစ်ပွားသည့် အကြိမ်အရေအတွက်

ထိုဖြေဆိုသူ (၃၃) ဦးသည် အငြင်းပွားမှု (၅၇) ခုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြကြသည် (ပုံ ၄-၂ တွင်ရှု။)

ပုံ ၄-၂ အငြင်းပွားမှုပြဿနာ ဖြစ်ပွားသည့် အကြိမ်အရေအတွက်

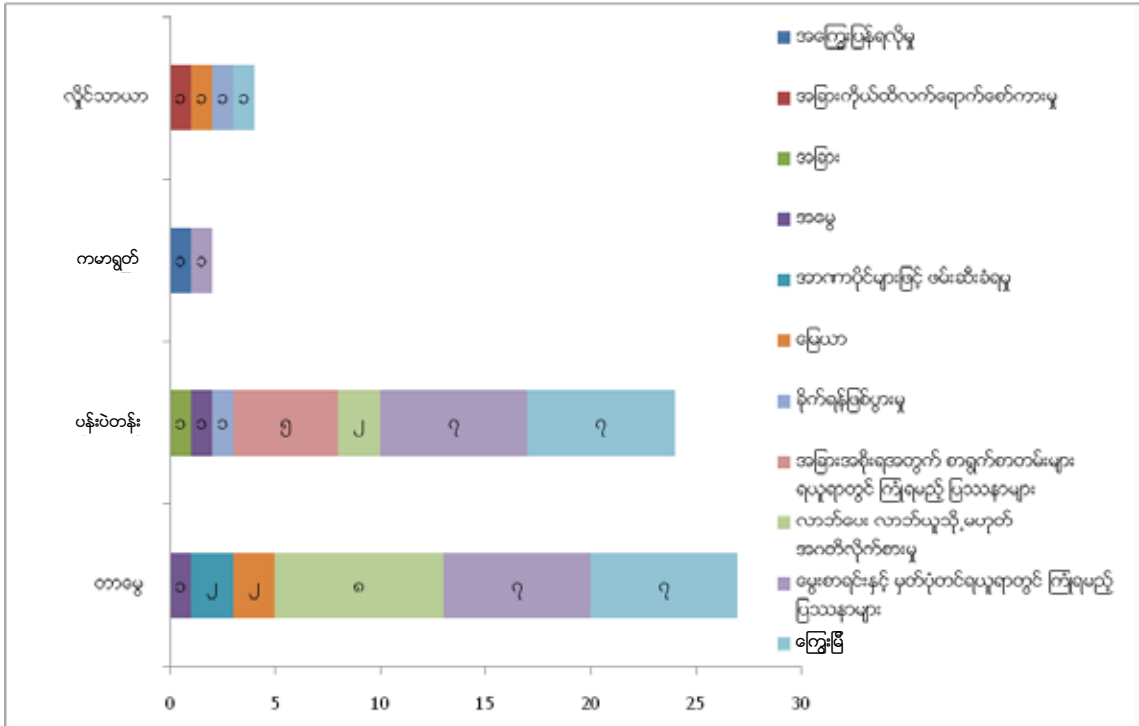

ကြွေးမြီပြဿနာ (စုစုပေါင်းအမှု ၅၇ မှုအနက် ၂၉ မှု၊ ၅၀%)၊ မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင် အထောက်အထား ရယူရာတွင် ကြိုရမည့် ပြဿနာများ (၅၇ မှုအနက် ၂၉ မှု၊ ၅၀%) သည် အခြားအမှုပြဿနာ အမျိုးအစား များထက် စာလျှင် သိသာစွာအဖြစ်များပြီး လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ သို့မဟုတ် အကတိလိုက်စားမှုများမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပွားသည့် အမှု ပြဿနာ (၅၇ မှုအနက် ၂၀ မှု၊ ၃၅%) များမှာလည်း အဖြစ်များသည်။ အဖြစ်နည်းသည့် ပြဿနာများမှာ အခြား အစိုးရ စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထား ရယူရာတွင် တွေ့ကြုံရသည့် ပြဿနာများ (၉ မှု၊ ၁၅%)၊ မြေယာ (၂ မှု၊ ၅%) နှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်မှုများ (၂ မှု၊ ၅%) ဖြစ်သည်။

အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် တာမွေ (၂၇ မှု၊ ၄၇%) နှင့် ပန်းပဲတန်း (၂၄ မှု၊ ၄၂%) မှ ဖြေဆိုသူများ တင်ပြသည့် အမှုပြဿနာများ ပို၍ များပြားသည် (ပုံ

၄-၃ တွင်ရှု။) လှိုင်သာယာရှိ ဖြေဆိုသူများ တင်ပြသည့် အမှုပြဿနာဖြစ်မှု ၄ မှု၊ ၇% သာရှိပြီး ကမာရွတ်တွင်မူ ၂ မှု၊ ၄% သာရှိသည်။ ထိုသို့ အရေအတွက် နည်းရခြင်းမှာ အမှုပြဿနာဖြစ်ပွားမှုနည်းခြင်းထက်စာလျှင် လူမှုယုံကြည်မှု အားနည်းသဖြင့် သတင်းပို့တိုင်ကြားမှု မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။

ပုံ ၄-၃ မြို့နယ်အလိုက် အမှုပြဿနာဖြစ်ပွားသည့် အကြိမ်အရေအတွက်

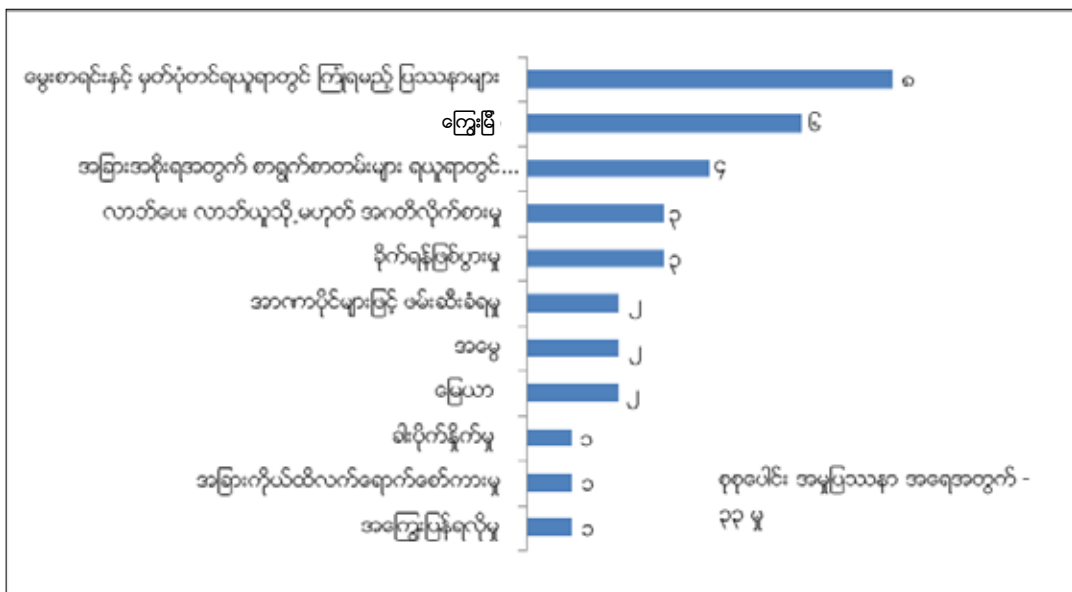

တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ ဦးစားပေးပြဿနာများ

လွန်ခဲ့သော (၁၂) လတာ ကာလအတွင်း အငြင်းပွားမှု ပြဿနာတစ်ခုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့သည့် ဖြေဆိုသူ (၃၃) ဦးက ၎င်းတို့အနေဖြင့် အရေးကြီးဆုံးဟုထင်သည့်

ပြဿနာကို သတ်မှတ်ကြသည် (ပုံ ၄-၄ တွင်ရှု)။ ဤအချက်ကို စိုးရိမ်မှု အကြီးမားဆုံး ဖြစ်စေသည့် အငြင်းပွားမှု ပြဿနာများဖြေရှင်းသည့် လမ်းကြောင်းများကို ခြေရာကောက်ရန် အသုံးပြုသည် (အခန်း ၅.၁ တွင် ရှု)။ မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်အထောက်အထား ရယူမှုနှင့် ဆိုင်သည့် ပြဿနာများကို အရေးကြီးဆုံး ဦးစားပေး ပြဿနာအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ယင်းနောက်တွင် ကြွေးမြီပြဿနာဖြစ်သည်။

ပုံ ၄-၄ တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ ဦးစားပေး ပြဿနာများ

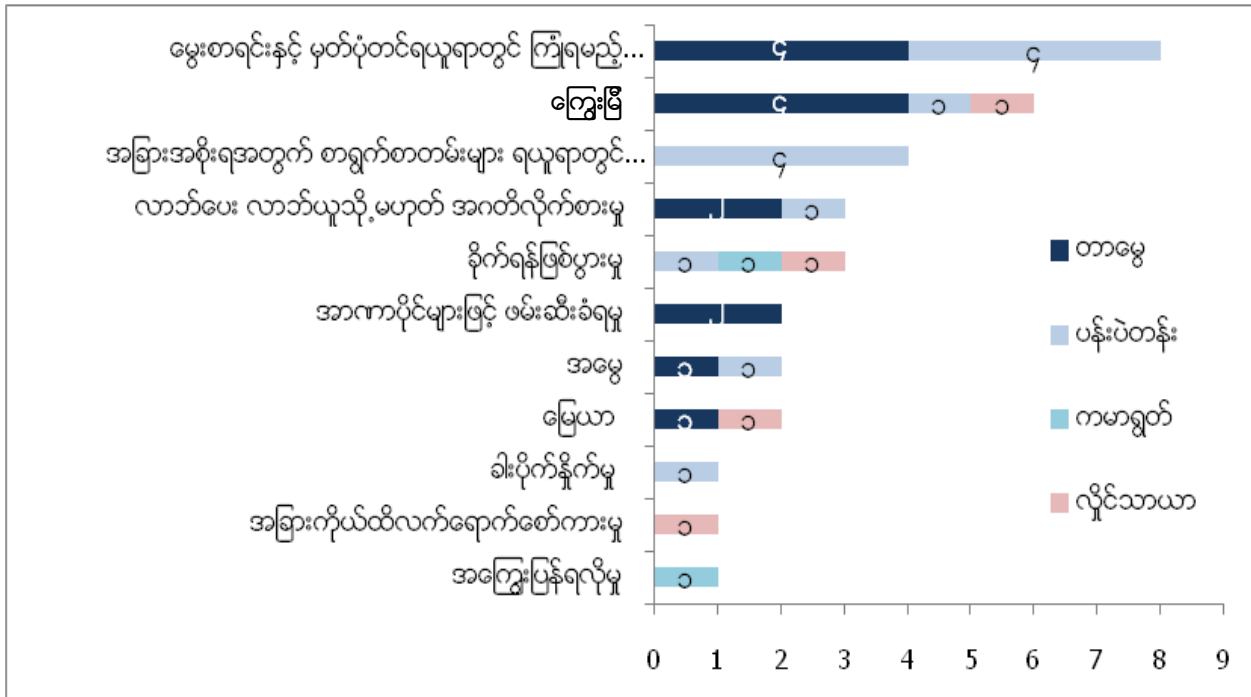

၁၈ လွန်ခဲ့သည့် ၁၂ လတာကာလအတွင်း အငြင်းပွားမှု ပြဿနာ တစ်ခုတည်းသာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်ဟု ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည့် ဖြေဆိုသူ (၄၇) ဦးအတွက် ယင်း ပြဿနာကိုသာ အရေးကြီးဆုံး ပြဿနာအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်သည်။

မွေးစာရင်းနှင့်မှတ်ပုံတင်အထောက်အထားရယူမှုကို ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေးပြဿနာဟု သတ်မှတ်သည့် ဖြေဆိုသူ (၈) ဦးစလုံးမှာ တာမေ့နှင့် ပန်းပဲတန်းမှ ဖြစ်ပြီး အခြားအစိုးရစာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ ရယူမှုကို ၎င်းတို့၏ အဓိက ဦးစားပေးအဖြစ် သတ်မှတ်သူ (၄) ဦးမှာလည်း ပန်းပဲတန်း မှ ဖြစ်သည် (ပုံ ၄.၅ တွင်ရှု)။

ရွာ၊ အသိုင်းဝိုင်းတွင် နေထိုင်သူများနှင့် လည်းကောင်း၊ (၅) ဦးသည် ၎င်းတို့ ရပ်ကွက်တွင်းနေထိုင်သူများနှင့်၎င်း၊ ပြဿနာ ဖြစ်ရသည်ဟု ဖော်ပြကြသည်။ အခြားအစိုးရ စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ ရယူရာတွင် ကြုံရသည့် ပြဿနာများတွင် မြို့နယ်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန၊ မြို့နယ်အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ယာဉ်ထိန်းရဲ၊ ရဲအထူး

ပုံ ၄.၅ မြို့နယ်အလိုက် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ ဦးစားပေးပြဿနာများ

မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင် အထောက်အထား ရယူရာတွင် ကြုံရသည့် ပြဿနာများကို ၎င်းတို့၏ အဓိက ဦးစားပေး ပြဿနာအဖြစ် သတ်မှတ်သဘောထားသည့် ဖြေဆိုသူ (၈) ဦးစလုံးသည် မြို့နယ်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန နှင့် အမှုပြဿနာဖြစ်ရသည်ဟု ဖော်ပြကြသည်။ ကြွေးမြီ ပြဿနာကို ၎င်းတို့၏ အဓိက ဦးစားပေးပြဿနာအဖြစ် သတ်မှတ်ဖြေဆိုသူ (၁၅) ဦးအနက် (၉) ဦးသည် အခြားရပ်

သတင်းတပ်ဖွဲ့ အသီးသီးနှင့် ဖြစ်ပွားရသည်ဟု ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်းစီက ဆိုသည်။ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူ နှင့် အကတိ လိုက်စားမှုကို ၎င်းတို့၏ အဓိက ဦးစားပေးပြဿနာအဖြစ် ဖော်ပြသည့် ဖြေဆိုသူ (၁၀) ဦးအနက် (၄) ဦးမှာ ရပ်ရွာအုပ် ချုပ်ရေးနှင့်လည်းကောင်း၊ ကျန်(၄)ဦးမှာ မြို့နယ်လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဌာနနှင့် ၎င်း၊ တစ်ဦးမှာ ယာဉ်ထိန်းရဲနှင့်၎င်း၊ ပြဿနာဖြစ်ရသည်ဟု ဖော်ပြကြသည်။

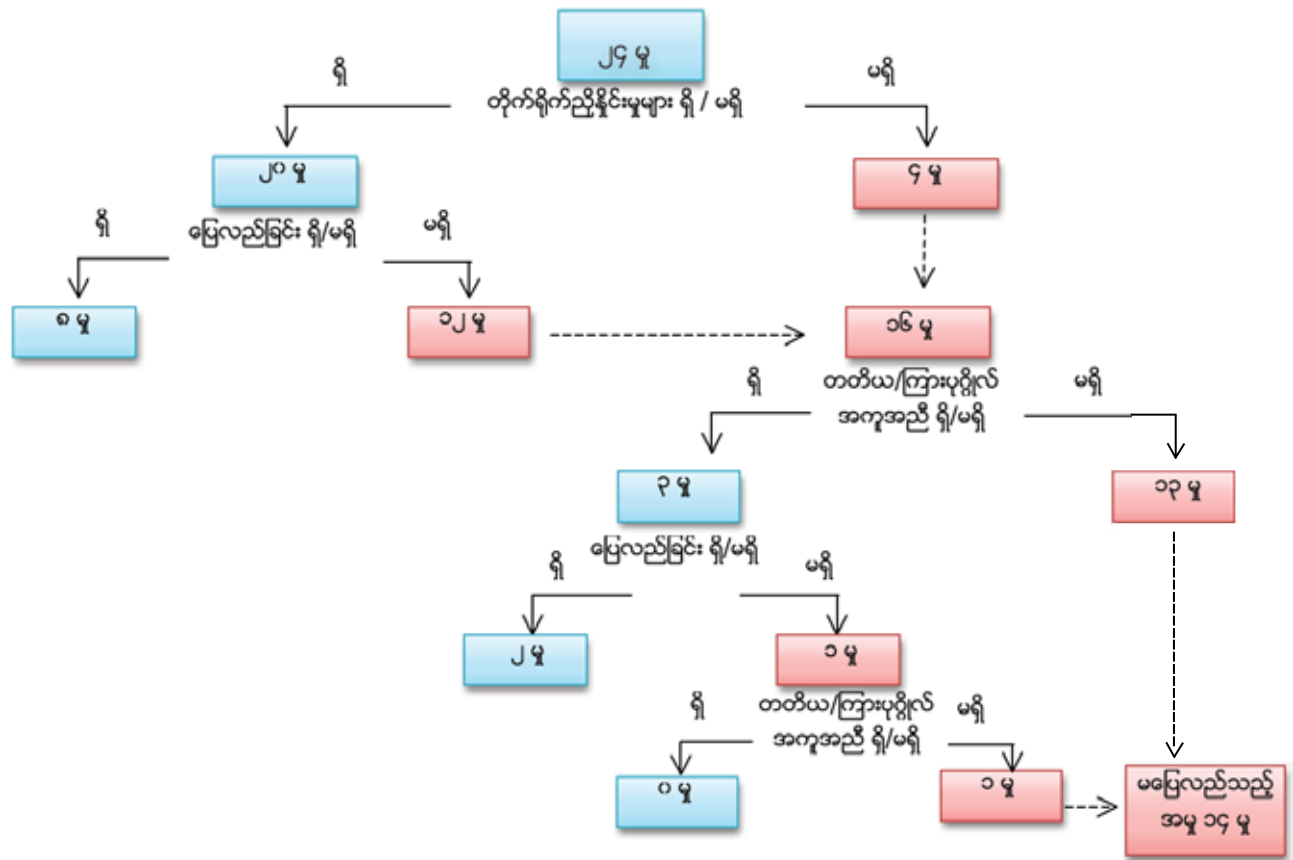
အခန်း ၅
အငြင်းပွားမှုပြုသနာ
ဖြေရှင်းသည့်
လမ်းကြောင်းများ

ဤအခန်းတွင် ဖြေဆိုသူများက အဓိကဦးစားပေး ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်သည့် အငြင်းပွားမှု ပြဿနာ (၃၃) ခု ကို အခြေခံထားသည်။ ထိုပြဿနာများကို မည်သို့မည်ပုံ ကြိုးစားဖြေရှင်းကြသည်၊ တစ်ခါတစ်ရံ မည်ကဲ့သို့ အောင်မြင်စွာဖြေရှင်းနိုင်ကြသည် စသည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြ ထားသည်။ တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများနှင့် ဦးစား ပေး ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ပံ့ပိုးကူညီပေး သည့် ရပ်ကွက်ဒေသနှင့် ခရိုင်အဆင့် တတိယပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည်။ ဦးစားပေးပြဿနာ အများစု (၃၃ မှု အနက် ၂၇ မှု၊ ၈၂%) တွင် ဖြေဆိုသူများသည် အမှုပြဿနာဖြစ်ပွားသည့် တစ်ခြားဖက်နှင့် တိုက်ရိုက်ညှိ နှိုင်းကြသည်။ ၎င်းတို့အနက် ထက်ဝက်နီးပါး (၁၂ မှု) မှာ တတိယပုဂ္ဂိုလ်၊ အကူအညီပါရှိသော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် မပါဘဲနှင့် တိုက်ရိုက် ညှိနှိုင်းမှုများမှတစ်ဆင့် ဖြေရှင်းကြသည်။

အရေးကြီးဆုံး ဦးစားပေးပြဿနာ အမျိုးအစား (၅) မျိုးသည်^{၁၉} ဦးစားပေးပြဿနာ စုစုပေါင်း၏ ၄ ပုံ ၃ ပုံ နီးပါး (၃၃ မှုအနက် ၂၄ မှု၊ ၇၂.၇%) ရှိသည်။ ပုံ ၅.၁ တွင် ထိုအမှုပြဿနာ ၂၄ မှု၏ ဖြေရှင်းရာလမ်းကြောင်းများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအမှု အများစု (၂၄) မှု အနက် ၂၀ မှု (၈၃.၃%) တွင် (မကျေနပ်သည့်) တိုင်ကြားသူများသည် တစ်ဖက်နှင့် တိုက်ရိုက်ညှိနှိုင်းပြီး ပြဿနာဖြေရှင်းရန် ကနဦးကြိုးစားကြပြီး (၈) မှုသာလျှင် ပြေလည် သွားကြသည်။ ကနဦးညှိနှိုင်းမှုများ မပြုလုပ်ခဲ့သည့် သို့မဟုတ် မအောင်မြင်ခဲ့သည့် ပြဿနာ (၁၆) မှုတွင် တိုင်ကြား သူ (၃) ဦးသည် တတိယပုဂ္ဂိုလ်အကူအညီ တောင်းခံရ ယူခဲ့ကြပြီး (၂) မှုမှာ ပြေလည်သွားခဲ့သည်။

အရေးကြီးဆုံး ပြဿနာ ၂၄ မှု အနက် ၁၄ မှု (၅၈.၃%) တွင် မည်သည့် ပြေလည်မှုမျှ မရပါ။

ပုံ ၅.၁ အရေးကြီးဆုံး ဦးစားပေးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများ

၁၉ မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင် အထောက်အထားရယူရာတွင် ကြုံရသည့် ပြဿနာ (၃၃ မှုအနက် ၈ မှု)၊ ကြွေးမြီပြဿနာ (၆ မှု)၊ အခြား အစိုးရ စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထား ရယူရာတွင် တွေ့ကြုံရသည့် ပြဿနာ (၄ မှု)၊ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူ သို့မဟုတ် အဂတိလိုက်စားမှု (၃ မှု)နှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှု (၃ မှု)

ပြေလည်သွားသည့် အငြင်းပွားမှု ပြဿနာ (၈) မှု နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူ (၄) ဦးသည် "ကျသင့်သည် ထက် ငွေရေးကြေးရေး ကုန်ကျစရိတ်များခြင်း"၊ "မလိုအပ် သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ" နှင့် "မျှတမှု မရှိသည့် ဆုံးဖြတ် ချက်ရလဒ်များ" ကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသည့် ရလဒ်အဖြစ်ကို ကျေနပ်မှုမရှိဟု ဆိုကြသည်။ ကျန်ဖြေဆိုသူ (၄) ဦးက "၎င်းတို့၏ ပြဿနာများ မြန်ဆန်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြေရှင်းနိုင်သည့်အတွက် ထွက်ပေါ်သည့် ရလဒ်အပေါ် ကျေနပ်ကြသည်။ သို့သော် ငွေရေးကြေးရေး အပိုကုန်ကျစရိတ်များ ကျခံရပြီး အချိန်ကြာမြင့်စွာ စောင့် ဆိုင်းကြရသည်။"

တတိယပုဂ္ဂိုလ် အကူအညီရယူ တောင်းခံသည့် ဖြေဆိုသူ (၃) ဦးထဲမှ (၂) ဦးမှာ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထံမှ အကူအညီ တောင်းခံခဲ့ပြီး ၎င်းတို့၏ အမှုပြဿနာ ပြေလည်ကျေအေးခဲ့သည်။ ကျန်တစ်ဦးမှာ မြို့နယ်လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဌာနထံ အကူအညီတောင်းခံခဲ့ပြီး ၎င်း၏ အမှုပြဿနာ ပြေလည်ခြင်းမရှိဟု ဆိုသည်။

အပြီးသတ် အဖြေထွက်သည်အထိ ညှိနှိုင်းမှု မလုပ်ခဲ့သည့် ဦးစားပေးပြဿနာ ၁၆ မှုအနက် ၁၃ မှု တွင် တိုင်ကြားသူများသည် တစ်စုံတစ်ယောက်ထံမှ အကူ အညီတောင်းခံခြင်း သို့မဟုတ် နောက်ထပ် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်းများ မရှိပါ။ ထိုသို့ မလုပ်ဆောင်ရသည့် အကြောင်းတရားများမှာ -

- ငွေကုန် ကြေးကျ အရမ်းများမည်စိုးသော ကြောင့် (သာဓက ၆ ခု)
- အချိန်ကုန်ရုံသာ ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် (သာဓက ၄ ခု)
- မည်သို့ လုပ်ရမည်၊ မည်သူက အကူအညီ ပေးနိုင်သည်ကိုမသိသောကြောင့်(သာဓက၂ခု)
- ပြဿနာမှာ အရေးမပါသောကြောင့် (သာဓက ၂ ခု) ဖြစ်သည်ဟု ထိုဖြေဆိုသူများက ရှင်းပြ ကြသည်။

ဖြေဆိုသူများသည် စိတ်ကူးယဉ် ဥပမာ အမှုပြဿ နာ (၆) ခုကိုလည်း စဉ်းစားသုံးသပ်ကြပြီး ထိုပြဿနာ များကို ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများကို ညွှန်ပြကြသည်။

ပထမ ဥပမာဖြစ်ရပ် (၂) ခုမှာ မိမိခြံထဲမှ သစ်သီး များကို မကြာခဏခိုးယူသည့် အိမ်နီးချင်းတစ်ဦးနှင့် မိမိကို

အကြွေး ပမာဏ အမြောက်အများမဆပ်နိုင်သည့် မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းတစ်ဦးတို့ အကြောင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေ များကိုတုံ့ပြန်ရာတွင်အချိုးအစားအများဆုံးဖြေဆိုသူများက တစ်စုံတစ်ရာ အရေးယူ လုပ်ဆောင်လိမ့်မည်မဟုတ် (ဖြစ်စဉ် ၁ တွင် ၃၈%၊ ဖြစ်စဉ် ၂ တွင် ၄၉%) သို့မဟုတ် ပြဿနာ အခြေအနေကို ကိုယ်အားကိုယ်ကိုး မိမိဘာသာ ဖြေရှင်းမည် (ဖြစ်ရပ် ၂ ခုစလုံးတွင် ၃၇%) ဟု ဖော်ပြ ကြသည်။

ပုံမှန် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်ခံရသည့် အမျိုးသမီး အသိမိတ်ဆွေတစ်ဦး၏ တတိယဖြစ်ရပ်ကို တုံ့ပြန်ရာတွင် အချိုးအစားအများဆုံး ဖြေဆိုသူ ၂၇% က အခြေအနေကို ဖြေရှင်းရန် မိမိဘာသာ ကြိုးပမ်းမည်ဟု၎င်း၊ တစ်ဖက်တွင် ၁၆% က မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ အကူအညီ တောင်းခံရယူမည်မဟုတ် ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။ သို့သော် ဖြေဆိုသူအချို့က တတိယပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး (မြန်မာ နိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ ၁၅% ၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး မှူး ၁၈%) ထံမှ ပထမဆုံး အကူအညီတောင်းခံမည်ဟု ဖြေကြားသည်။ အကယ်၍ ပထမဆင့် မအောင်မြင်ခဲ့ပါက ဒုတိယအဆင့် အနေဖြင့် ရစခန်းသို့ သွားမည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၁၈% ခန့်က ဖော်ပြကြသည်။

ယာဉ်တိုက်မှုကြောင့် မိမိဆိုင်ကယ် ပျက်စီး သွားသည့် စတုတ္ထဖြစ်ရပ်တွင် ဖြေဆိုသူ ၃၇% က ယာဉ်ထိန်းရဲထံပထမဆုံးအကူအညီတောင်းခံရမည်ဟု၎င်း၊ ၂၉% က အခြေအနေကို မိမိကိုယ်ကို အားကိုးဖြေ ရှင်းမည်ဟု၎င်း ပြောကြသည်။ ဒုတိယအဆင့် အနေဖြင့်ဖြေ ဆိုသူ ၁၅% က မြို့နယ်ရဲစခန်းသို့၎င်း၊ ၁၄% က မြို့နယ်တ ရားရုံးသို့၎င်း၊ အကူအညီ တောင်းခံမည်ဟုဆိုသည်။ ၁၇ နှစ်အရွယ် တူမဖြစ်သူ လူကုန်ကူးခံရသည်ဟု သင့် မိသားစုက သံသယ ရှိသည့် ပဉ္စမဖြစ်ရပ်တွင် ဖြေဆိုသူ ၄၁ % က ပထမဆုံး အနေဖြင့် မြို့နယ်ရဲစခန်းထံ သွားရောက် အကူအညီ တောင်းခံ မည်ဟုလည်းကောင်း၊ တဖက်တွင် ၄ ပုံ ၁ ပုံနီးပါး ၂၃% က လူကုန်ကူးမှုတားဆီးတိုက်ဖျက်ရေး ခရိုင်ရဲတပ်ဖွဲ့ထံသို့ ပထမဆုံး အကူအညီတောင်းခံမည်ဟု ပြောကြသည်။ အကယ်၍ ပထမအဆင့် မအောင်မြင်ပါက နောက်ထပ် မည်သူ့ထံ အကူအညီတောင်းခံရမည်ကို မသိဟု ဖြေဆိုသူ ၂၆% ကဆိုသည်။ ပုဂ္ဂလိက မြေ/ခြံ နယ်နမိတ် အငြင်းပွားမှုဖြစ်သည့် ဆဋ္ဌမဖြစ်ရပ်တွင် ဖြေဆိုသူ ၂၇% က ပထမအနေဖြင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ အကူအညီတောင်းမည်ဟု ဖော်ပြသည်။ အခြား အကူအညီပေးနိုင်သည့် ဖော်ပြမှုများမှာ မိမိကိုယ်ကို အားကိုးဖြေရှင်းခြင်း (၁၆%) ၊ မြေစာရင်းဌာန (၁၄%) နှင့် စည်ပင်သာယာအုပ်ချုပ်မှုဌာန (၁၁%) တို့ဖြစ်သည်။ မှတ်သား ဖွယ်ရာမှာ အကယ်၍ ၎င်းတို့၏ ပထမအဆင့်

အကူ အညီတောင်းခံမှု မအောင်မြင်ခဲ့ပါက နောက်ထပ် အကူအညီတောင်းခံရမည့်သူ မရှိဟု ဖြေဆိုသူ ၂၇% က ဆိုကြသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် တရားမျှ တရား ဌာနဆိုင်ရာများကို အကူအညီတောင်းခံချေနည်းပြီး ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ ပို၍ အကူအညီတောင်းခံလို ကြသည်။ သူငယ်ချင်း မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံမှ အကြွေးရစရာ ရှိသည့် ဖြစ်ရပ်တွင် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ အကူ အညီတောင်းမည် သို့မဟုတ် မည်သည့် အရေးယူ လုပ်ဆောင်မှုမျှ လုပ်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ဖြေဆိုသည့် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ ဆတူဖြစ်သည်။ အကယ် ၍ ပထမအဆင့် မအောင်မြင်ခဲ့ပါက နောက်ထပ် တစ်စုံ တစ်ရာ အရေးယူ မလုပ်ဆောင်မည့် အချိုးအစားမှာ အမျိုးသား (၂၄.၄%) ထက် အမျိုးသမီး (၃၈.၁%) ပို၍ များပြားသည်။ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်ရပ်တွင် တစ်စုံ တစ်ရာ အရေးယူ မဆောင်ရွက်မည့် အချိုးအစားမှာ အမျိုး သမီးများ (၁၂.၇%) ထက် အမျိုးသား (၁၉.၄%) ပို၍ များ ပြားသည်။ အမျိုးသားများ (၁၃.၃%) နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများ (၂၀.၉%)သည် ရပ်ကွက် အုပ် ချုပ်ရေးမှူးထံ အကူအညီ ပို၍တောင်းခံလိုကြသည်။ အကယ်၍ မအောင်မြင်ခဲ့ပါက အမျိုးသားများ (၄.၈%) ထက် အချိုးအစားပိုများသည့် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများ (၁၃.၂%)သည် နောက်ထပ် မည်သူထံ အကူအညီ တောင်းခံရမည်ကို မသိကြပါ။ ဤသည်မှာ ကျား/မ အခြေ ခံ အသိပညာဗဟုသုတ ကွာခြားမှုကို ညွှန်ပြသည်။ လူကုန် ကူးခံရသည့် သာဓကတွင် အမျိုးသားဖြေဆိုသူ များက မြို့နယ်ရဲစခန်း (အမျိုးသား ၄၄%၊ အမျိုးသမီး ၃၈.၈%) နှင့် လူကုန်ကူးမှု တားဆီးတိုက် ဖျက်မှုရိုင်ရဲတပ်ဖွဲ့ (အမျိုး သား ၃၃.၆% ၊ အမျိုးသမီး ၁၉.၄%) ထံမှပို၍ အကူ အညီတောင်းခံလိုကြပြီး အမျိုးသမီးများမှာ ရပ်ကွက် အုပ် ချုပ်ရေးမှူးထံမှ ပို၍အကူအညီရယူတောင်းခံ လိုကြသည်။ (အမျိုးသမီး ၁၅.၇% ၊ အမျိုးသား ၆.၇%)။ အကယ်၍ ပထမအဆင့် မအောင်မြင်ခဲ့ပါက နောက်ထပ် ဆက်လက် အရေးယူ လုပ်ဆောင်မှုမရှိနိုင်ခြေမှာ အမျိုးသမီးများ (၁၄.၉%) ထက်စာလျှင် အမျိုးသားဖြေဆိုသူ (၃၃.၆%) အချိုးအစားပို၍ မြင့်မားသည်။

အခန်း ၆

တရားမျှတရေးစနစ်နှင့်

တရားရေးတာဝန်ရှိ

ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်

သဘောထားအပြုအမူများ

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဖြေဆိုသူများသည် ၎င်းတို့၏ အငြင်းပွားမှု ပြဿနာများကို ရပ်ရွာဒေသအတွင်း မိမိတို့ဘာသာကိုယ်အားကိုယ်ကိုး ဖြေရှင်းရန် ကြိုးစားကြပြီး အများစုမှာ အောင်မြင်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအခန်းတွင် သမားရိုးကျတရားမျှတရေးစနစ်အပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထား အပြုအမူများနှင့် တရားမျှတရေးဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အခန်းကဏ္ဍတာဝန် တစ်စုံတစ်ရာ ရှိသူများဖြစ်သည့် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲများနှင့် ရပ်ရွာလူထုခေါင်းဆောင်များအပေါ် သဘောထား အမြင်များကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအဓိက တရားရေးပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ပြည်သူများ၏ ယုံကြည်မှုညွှန်းကိန်းကို အဆိုပြု တင်ပြထားသည်။ အကယ်၍ တရားရေးအရာရှိများ ခွဲခြားဆက်ဆံပြုမူဆောင်ရွက်ပါက ဖြေဆိုသူများ၏ တုံ့ပြန်နိုင်ပုံများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည်။ အစိုးရအရာရှိများ (ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ)၏ တာဝန်ယူ တာဝန်ခံမှုအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားအမြင်များနှင့် မျှော်လင့်တောင်းတချက်များဖြင့် ဤအခန်းကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

တရားမျှတရေးစနစ်အပေါ် သဘောထားအပြုအမူများ

တရားမျှတရေး စနစ်အပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားအမြင်များကို ယေဘုယျသိမြင် တိုင်းတာနိုင်ရန်

ဤ လေ့လာမှုတွင် အညွှန်းပြအကြောင်းအရာ (၃) ရပ်ဖြစ်သည့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု သို့မဟုတ်အကျင့်ပျက်ခြစား အကတိလိုက်စားမှု၊ သမားရိုးကျတရားရုံးစနစ်ကို လက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်မှု၊ သီးခြားအခြေအနေတစ်ရပ်တွင် ဥပဒေ၏ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်မှုတို့အပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားများကို ရှုမြင်လေ့လာထားသည် (ဇယား ၆.၁ တွင်ရှု)။

ဖြေဆိုသူ အများစု (၅၆.၀%) က အစိုးရအရာရှိများအနေဖြင့် အပိုကြေးတောင်းခံခြင်းသည် လက်ခံဖွယ်ရာ မဟုတ်ဟု သဘောတူကြသည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ ၃ ပုံ ၁ ပုံက အစိုးရအရာရှိများသည် လစာ မလုံလောက်သောကြောင့် ဤသို့တောင်းခံသည်မှာ လက်ခံဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်ဟု ထင်ကြသည်။ မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသည်မှာ (၈.၂%) က အဆိုပြုချက် နှစ်ခုစလုံးကို သဘောတူကြသည်။

အသိပညာ ဗဟုသုတရှိခြင်းသည် အစိုးရ တရားရုံးများသို့ လက်လှမ်းမီသွားရောက်နိုင်မှုကို မြင့်မားစေသည် ဟု ဖြေဆိုသူအများစု (၅၅.၃%) က ထင်မြင်ကြပြီး တဖက်တွင်မူ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အဆက်အသွယ်ရှိခြင်းက ပိုမိုလက်လှမ်းမီ နိုင်စေသည်ဟု ၃ ပုံ ၁ ပုံက ယုံကြည်ကြသည်။ ၅.၀% နီးပါးက အဆိုပြုချက် (၂) ခုစလုံးကို သဘောတူကြသည်။

ဖြေဆိုသူထက်ဝက်နီးပါး (၄၈.၉%) က ဥပဒေသည် ချမ်းသာသူများနှင့် အာဏာအင်အားကြီးသူများ၏ မတရား အလွဲသုံးစားမှုများမဖြစ်ရန် ဟန့်တားပေးသည်ကို သဘော

ဇယား ၆.၁ တရားမျှတရေးစနစ်အပေါ် သဘောထားအမြင်များ

အကြောင်းအရာ	အဆိုပြုဖော်ပြချက်များ	သဘောတူညီမှု*
လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု	(က) အစိုးရအရာရှိများသည် လစာမလုံလောက်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ လာဘ်ငွေ ထပ်မံတောင်းခံမှုများသည် လက်ခံဖွယ်ရာရှိသည်	33.2%
	(ခ) အစိုးရအရာရှိများသည် ပြည်သူကို အလုပ်အကြွေးပြုရမည်။ ၎င်းတို့၏ လာဘ်ငွေထပ်မံတောင်းခံမှုများသည် လက်ခံဖွယ်ရာမရှိ။	56.0%
တရားရုံးများသို့ ရောက်ရှိနိုင်ခြင်း	(က) ဗဟုသုတရှိခြင်းက လူထုအား (အစိုးရ) တရားရုံးများသို့ တက်ရောက်မှု ပိုမိုများပြားလာစေမည်။	55.6%
	(ခ) အရာရှိများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အဆက်အသွယ်ရှိခြင်းက လူထုအား (အစိုးရ) တရားရုံးများသို့ တက်ရောက်မှု ပိုမိုများပြားလာစေမည်။	34.0%
ဥပဒေ၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု	(က) ဥပဒေသည် ချမ်းသာသူများနှင့် အာဏာအင်အားကြီးသူများ၏ အကျိုးစီးပွားများကို အကာအကွယ်ပေးသည်။	37.7%
	(ခ) ဥပဒေသည် ချမ်းသာသူများနှင့် အာဏာအင်အားကြီးသူများ၏ မတရား အလွဲသုံးစားမှုများ မဖြစ်ရန် ဟန့်တားအကာအကွယ်ပေးသည်။	48.9%
	နှစ်ခုစလုံးကို သဘောတူသည်။	
	နှစ်ခုစလုံးကို သဘောမတူမသိပါ	

* အဆိုပြုချက်အတွက်တစ်စုံတစ်ခုစီမှာ ၁၀၀%မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချို့ဖြေဆိုသူများက အဆိုပြုချက်နှစ်ခုစလုံးကို ရွေးချယ်ကြပြီး အချို့က တစ်ခုကိုမျှ မရွေးချယ်ပါ။ အချို့က ဖြေဆိုရန် ငြင်းဆိုကြပြီး အချို့မှာ မည်သည့်အဆိုပြုချက်သည် ၎င်းတို့၏ အမြင်နှင့် ပို၍ ကိုက်ညီသည်ကို မသိပါဟု ဖော်ပြကြသည်။

တူကြပြီး၊ အတိုင်းအတာပမာဏများပြားသည့် အနည်းစု (၃၇.၇%) က ဥပဒေသည် ချမ်းသာကြွယ်ဝသူများနှင့် အာဏာအင်အားကြီးသူများ၏ အကျိုးစီးပွားများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးသည်ကို သဘောတူကြသည်။ ၇.၁% က အဆိုပြုချက် (၂)ခုစလုံးကို သဘောတူကြသည်။ မှန်ကန်စွာ ကျင့်သုံးသည့် ဥပဒေသည် သာမန်ပြည်သူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်သည် သို့မဟုတ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးသင့်သည်ဟု ဤအဆိုပြုချက် (၂) ရပ်စလုံးကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။ (ဤအဆိုပြုချက် ၂ ရပ်စလုံး သဘောသက်ရောက်သည်ဟုဆိုနိုင်သည်။) ထိုသို့ဆိုပါက ဤသဘောထားအမြင် ရှိနိုင်သည့် ဖြေဆိုသူ အချိုးအစားမှာ ၉၃.၇% ရှိသည်။

တရားရေးတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ် သဘောထားအမြင်များ

ဤလေ့လာမှုသည် သမားရိုးကျ တရားမျှတရေး ကဏ္ဍမှ တာဝန်ရှိသူများအထူးသဖြင့် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများနှင့် ရဲများ၊ အလားတူစွာပင် ရပ်ရွာလူထု ခေါင်းဆောင်များအပေါ်^{၂၀} ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားအမြင်များကိုလည်း ဆန်းစစ်လေ့လာခဲ့သည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ စွမ်းရည်ပြည့်ဝမှုကို သတ်မှတ်ဖွင့်ဆိုရာတွင်ခေတ်နှင့်အညီအသိပညာဗဟုသုတရှိခြင်း၊ လုံလောက်သည့် သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း၊ အရင်း အမြစ်များ လုံလောက်ပြည့်စုံခြင်းတို့အပြင် ပြည်သူများ ယုံကြည်ထားသည့်အတိုင်း မှန်ကန်သည့် စိတ်ရင်းစေတနာဖြင့် လုပ်ကိုင်

ဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိ/မရှိတို့ဖြင့် တိုင်းတာသတ်မှတ်သည်။ မှန်ကန်သည့် စိတ်ရင်းစေတနာ သဘောထားသည် အများယုံကြည်လက်ခံ မျှဝေထားသည့် စံတန်ဖိုးများနှင့် ဆက်နွယ်ပြီး ရပ်ရွာလူထု ဦးစားပေးမှုများ နှင့် ကိုက်ညီခြင်း၊ လေးစားသမှုပြုမှုဆက်ဆံခြင်း၊ မျှတစွာပြုမူဆက်ဆံခြင်းနှင့် မျှတသည့် ရလဒ်အဖြေ ဆုံးဖြတ်ချက်များအပြင် ဝန်ဆောင်မှုများ အတွက်လက်လှည့်လှည့်ကျကုန်ကျစရိတ်ကို မှီမရှိခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

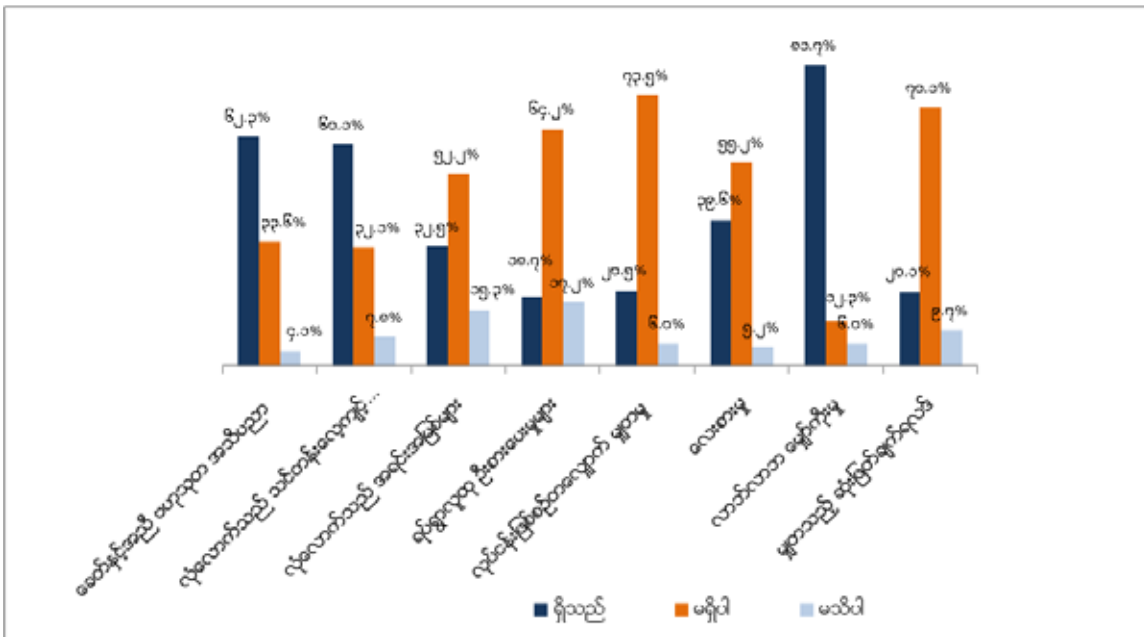
တရားသူကြီးများ

ခြုံငုံကြည့်ပါက ဖြေဆိုသူများသည် တရားသူကြီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝမှုအပေါ် ယုံကြည်မှုကို ဖော်ပြကြသော်လည်း တရားသူကြီးများ ထားရှိသည့် စံတန်ဖိုးများသည် မျှတ၍ သမာဓိတည်ကြည်မှု၊ လေးစားသမှု၊ အဂတိတရားကင်းမှု စသည့် အများလက်ခံယုံကြည်ထားသည့် စံတန်ဖိုးများနှင့် ကိုက်ညီနိုင်မှုအပေါ် ယုံကြည်မှုနည်း ကြသည်။ (ပုံ ၆.၁ တွင်ရှု)

၂၀၁၂ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများတွင် ပြဿနာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းသည့် တရားဝင် အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်များရှိကြသည်။

သိသာထင်ရှားသည့် ဖြေဆိုသူအများစုက တရားသူကြီးများသည် ခေတ်နှင့်အညီ အသိပညာဗဟုသုတ ရှိကြသည် (၆၂.၃%)၊ လုံလောက်သည့် သင်တန်းလေ့ကျင့်မှုများ ရရှိကြသည် (၆၀.၁%) ဟု ရှုမြင်ကြပြီး ထက်ဝက်ကျော်

ပုံ ၆.၁ တရားသူကြီးများအပေါ် သဘောထားအမြင်

၂၀ မှတ်သားရန်မှာ ၂၀၁၂ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေအရ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရန် တရားဝင် အခန်းကဏ္ဍများ ရှိကြသည်။

(၅၂.၂%) က တရားသူကြီးများတွင် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်း တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရန်လုံလောက်သည့် အရင်းအမြစ်များ မရှိကြဟုထင်သည်။ လူအများ လက်ခံယုံကြည်ထားသည့် စံတန်ဖိုးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူ ထက်ဝက်ကျော်က တရားသူကြီးများသည် ၎င်းတို့ကို လေးစားသမှု ဆက်ဆံ ပြုမူလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု လည်းကောင်း (၅၅.၂%)၊ ထိုထက် အချိုးအစားပိုသည့် ဖြေဆိုသူများက တရားသူကြီးများသည် ရပ်ရွာလူထု ဦးစားပေးမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိဟု လည်းကောင်း (၆၄.၂%)၊ ၎င်းတို့ ရှေ့မှောက်ရောက်ရှိလာသည့် အမှုပြဿနာတစ်ရပ်အတွက် မျှတသည့်ဆုံးဖြတ်ချက်ရလဒ် ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်မည် မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း ယုံကြည်ကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ၄ ပုံ ၃ ပုံ နီးပါး (၇၃.၅%) က တရားသူကြီးများသည် အငြင်းပွားမှုပြဿနာများ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် မျှတမှုရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု လည်းကောင်း၊ ၈၁.၇% က တရားသူကြီးများသည် ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လာဘ်လာဘ မျှော်ကိုးနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

အများယုံကြည် လက်ခံမျှဝေထားသည့် စံတန်ဖိုးများနှင့်ပတ်သက်၍ထက်ဝက်ကျော်ဖြေဆိုသူများ (၅၁.၉%) က ဥပဒေအရာရှိများသည် ၎င်းတို့ကို လေးစားသမှု ဆက်ဆံ ပြုမူလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ထင်မြင်သည်။ ၃ ပုံ ၂ ပုံ ဝန်းကျင်က ဥပဒေအရာရှိများသည် ရပ်ရွာလူထုအလေးထား ဦးစားပေးမှုများနှင့် ကိုက်ညီလိမ့်မည်မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း (၆၄.၆%)၊ ၎င်းတို့ ရှေ့မှောက်ရောက်ရှိလာသည့် အငြင်းပွားမှု ပြဿနာ တစ်ရပ်အတွက် မျှတသည့်ရလဒ်အဖြေ ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း (၆၉.၀%) ယုံကြည်ကြသည်။ ၄ ပုံ ၃ ပုံ နီးပါး (၇၁.၃%) က အမှုပြဿနာများ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် ဥပဒေအရာရှိများသည် မျှတလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု လည်းကောင်း၊ ဖြေဆိုသူ ၈၀.၆% က ဥပဒေအရာရှိများသည် ၎င်းတို့ ဝန်ဆောင်လုပ်ကိုင်ပေးမှုများအတွက် လာဘ်လာဘ မျှော်ကိုးလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ဥပဒေအရာရှိများ

ဥပဒေအရာရှိများအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားအမြင်များသည် တရားသူကြီးများအပေါ် ထားသည့် သဘောထားအမြင်များနှင့်အလားတူသည် (ပုံ ၆.၂ တွင်ရှု။)

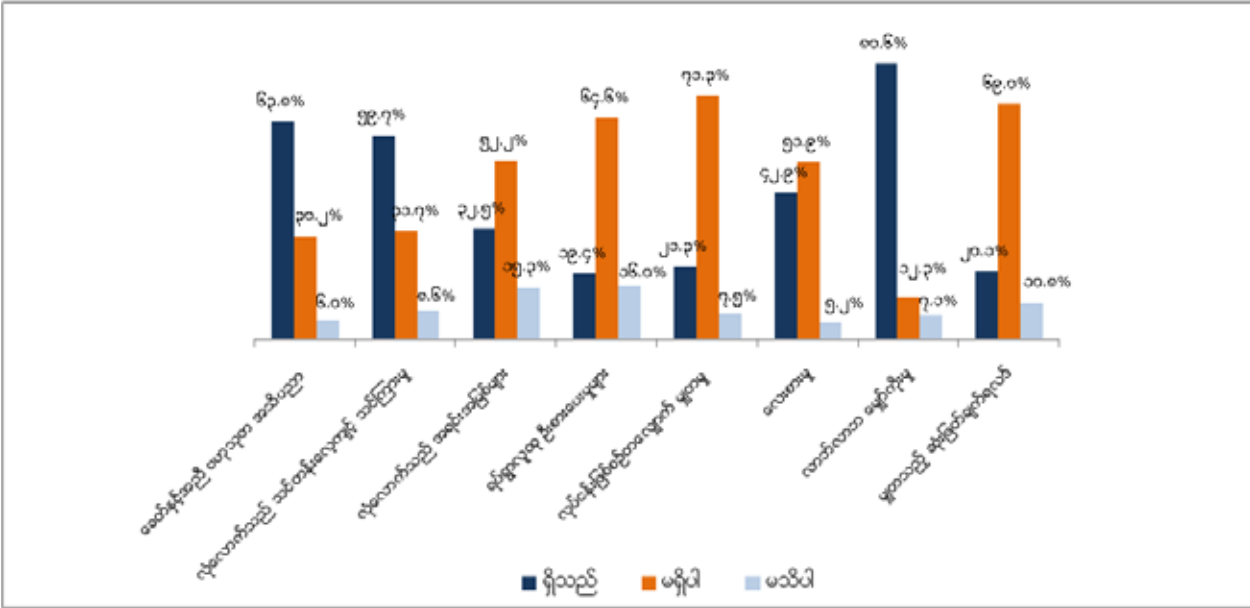
ဖြေဆိုသူများက ယေဘုယျအားဖြင့် ဥပဒေအရာရှိများသည် ခေတ်နှင့်အညီ အသိပညာဗဟုသုတရှိကြသည်။ (ဖြေဆိုသူ ၆၃.၈%)၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုသင်တန်းများ အလုံအလောက်ရကြသည် (၅၉.၇%) ဟု ရှုမြင်သဘောထားကြသည်။ သို့သော်ထက်ဝက်ကျော် (၅၂.၂%) က ဥပဒေအရာရှိများတွင်၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များထမ်းဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များအလုံအလောက်မရှိဟု ထင်ကြသည်။

ရဲများ

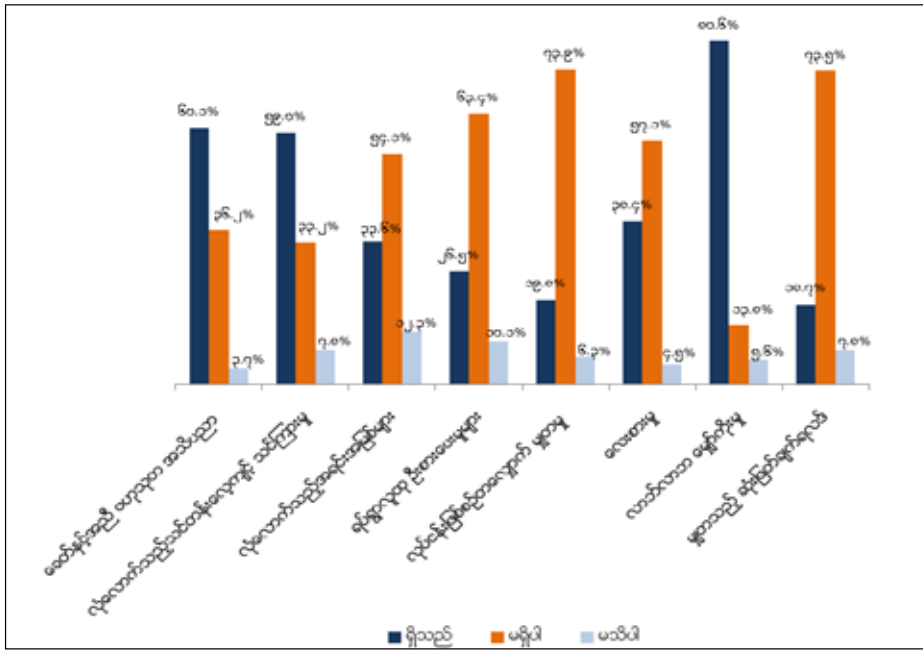
ရဲများအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထား အမြင်များသည် တရားသူကြီးများနှင့် ဥပဒေအရာရှိများအပေါ် ၎င်းတို့ထားသည့် အမြင်များနှင့် များစွာကိုက်ညီမှုရှိသည်။ (ပုံ ၆.၃ တွင်ရှု။)

ဖြေဆိုသူများက ယေဘုယျအားဖြင့် ရဲများသည် ခေတ်နှင့်အညီ အသိပညာဗဟုသုတရှိကြသည်။ (ဖြေဆိုသူ ၆၀.၁%)၊ လုံလောက်သည့် သင်တန်းလေ့ကျင့်မှုများရှိကြသည် (၅၉.၀%) ဟု ရှုမြင်သဘောထားပြီး ထက်ဝက်ကျော် (၅၄.၁%) က ရဲများတွင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရန် လုံလောက်သည့် အရင်းအမြစ်များ မရှိဟု ထင်ကြသည်။

ပုံ ၆.၂ ဥပဒေအရာရှိများအပေါ်ထားသည့် သဘောထားအမြင်

ပုံ ၆.၃ ရဲများအပေါ်ထားသည့် သဘောထားအမြင်

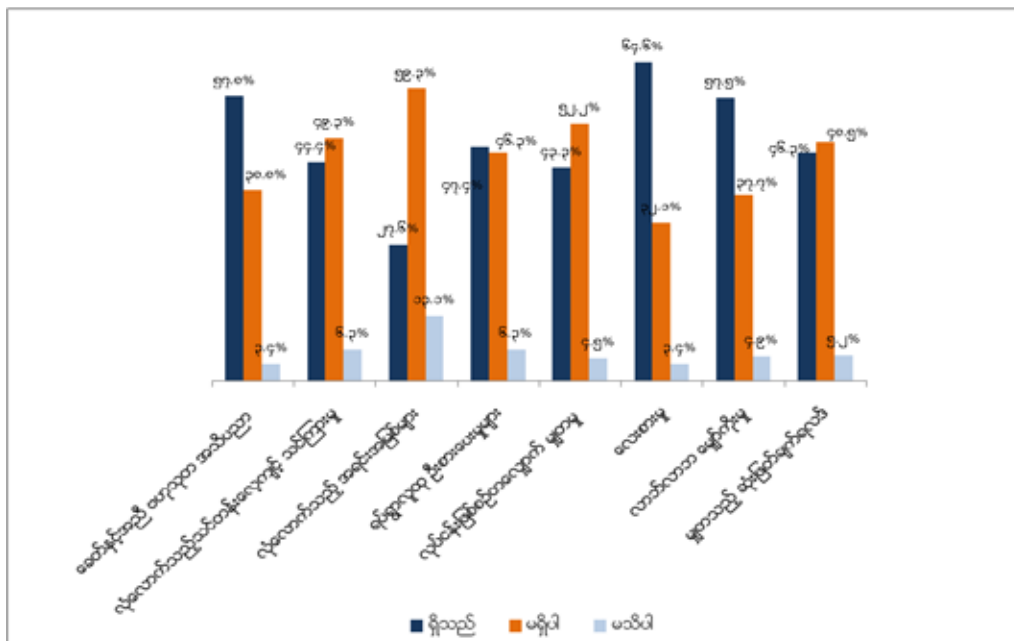
လူအများ လက်ခံယုံကြည်ထားသည့် စံတန်ဖိုးများနှင့် ပတ်သက်၍ ထက်ဝက်ကျော် (၅၇.၁%) က ရဲများသည် ၎င်းတို့ကို လေးစားသမှု ဆက်ဆံပြုမူလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု လည်းကောင်း၊ ဖြေဆိုသူအများစု (၆၃.၄%) က ရဲများသည် ရပ်ရွာလူထု ဦးစားပေးမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိဟုလည်းကောင်း ယုံကြည်ကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ၄ ပုံ ၃ ပုံနီးပါးက ရဲများသည် အမှုပြဿနာများ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် မျှတလိမ့်မည် မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း (၇၃.၉%)၊ မျှတသည့်ရလဒ် ဆောင်ကျဉ်းပေးလိမ့်မည် မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း

ကောင်း (၇၃.၅%) သဘောထားကြသည်။ တစ်ခဲနက်သော အများစု (၈၀.၆%) က ရဲများသည် ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လက်လှည့်စား အကျိုးမျှော်ကိုးလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ရပ်ရွာလူထုခေါင်းဆောင်များ^{၂၀}

ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားအမြင်များသည် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိ

ပုံ ၆.၄ ရပ်ရွာလူထုခေါင်းဆောင်များအပေါ် သဘောထားအမြင်

^{၂၀} ဤဝေါဟာရကို မြန်မာဘာသာတွင် ရက်ကွက်နှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များဟု ပြန်ဆိုပြီး အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ဖြေဆိုသူများအား သတ်မှတ်ပေးထားပါ။ သို့သော် ဒေသဆိုင်ရာ ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများပါဝင်သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည်။

များ နှင့် ရဲများအပေါ် ရှုမြင်သည့် သဘောထားအမြင်များနှင့် သိသာစွာ ကွဲပြားခြားနားသည် (ပုံ ၆.၄ တွင်ရှု)။

သိသာထင်ရှားသည့် ဖြေဆိုသူအများစု (၅၇.၈%) က ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များသည် ခေတ်နှင့်အညီအသိပညာ ဗဟုသုတရှိသည်ဟုထင်မြင်ကြသော်လည်း အတော်အတန် များသည့်အနည်းစု(၃၈.၈%)က ဆန့်ကျင်ဖက်မြင်ကြသည်။ ထက်ဝက်နီးပါး ဖြေဆိုသူ ၄၉.၃% က ရပ်ရွာခေါင်းဆောင် များသည် လုံလောက်သည့် သင်တန်းလေ့ကျင့်မှုများမရှိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတော်အတန်များသည့် အနည်းစု (၄၄.၄%) က လုံလောက်သည့် သင်တန်းများ ရရှိကြသည် ဟုလည်းကောင်း ထင်မြင်ကြသည်။ ဖြေဆိုသူအများစု (၅၉.၃%) က ရပ်ရွာ ခေါင်းဆောင်များတွင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရန် လုံလောက်သည့်အရင်းအမြစ်များ မရှိဟု ရှုမြင်ကြသည်။

အများလက်ခံယုံကြည်ထားသည့် စံတန်ဖိုးများနှင့် ပတ်သက်၍ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ အမြင်များမှာ တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများနှင့် ရဲများအပေါ်ထားသည့် သဘောထားများထက် စာလျှင် ပို၍ အကောင်းမြင်အပြုသဘော ဆောင်သည်။ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့ကို လေးစားသမှု ဆက်ဆံပြုမှု

ထားအမြင်များမှာ အမျိုးသား ဖြေဆိုသူများ ထက်စာလျှင် အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူများက ပို၍ အကောင်းမြင်အပြု သဘောဆောင်သည်။ သို့သော် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ အပါအဝင် တရားရေးကဏ္ဍ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးသည် ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လာဘ်လာဘမျှော်ကိုး လိမ့်မည်ဟု အမျိုးသားဖြေဆိုသူများထက် အမျိုးသမီးဖြေဆို သူများက ပို၍ထင်မြင်ယူဆကြသည်။

တရားရေးတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ် ပြည်သူလူထု ယုံကြည်မှု

ပုံ ၆.၁ မှ ၆.၄ တွင် ဖော်ပြထားသည့် အဖြေများကို အခြေခံ၍ တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲများ နှင့် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ ယုံကြည်မှု ကို ဖော်ပြနိုင်ရန် ယုံကြည်မှုညွှန်းကိန်းစုတစ်ရပ် တည်ဆောက်ထားသည်။^{၂၂} (ဇယား ၆.၂ တွင် ရှု)။

တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများနှင့် ရဲများအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ ယုံကြည်မှုရေချိန်မှာ များစွာနိမ့်ပါးသည်။ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များကို သိသာထင်ရှားစွာ အများဆုံး

ဇယား ၆.၂ တရားရေးတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ယုံကြည်မှု

တရားစီရင်ရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ	ယုံကြည်မှုညွှန်းကိန်း
တရားသူကြီးများ	၁၅.၇%
ဥပဒေအရာရှိများ	၁၅.၇%
ရဲများ	၁၆.၀%
ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ	၃၂.၁%

လိမ့်မည်ဟု ဖြေဆိုသူအများစု (၆၄.၆%)က ယုံကြည် ထားသည်ကို သိသာထင်ရှားစွာ တွေ့နိုင်သည်။ သို့သော် ဖြေဆိုသူ ထက်ဝက်အောက်က ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များည် ရပ်ရွာလူထု ဦးစားပေးများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသည် (၄၇.၄%)၊ အငြင်းပွားမှု ပြဿနာများ ဖြေရှင်းရာတွင်မျှတမှု ရှိလိမ့်မည် (၄၃.၃) နှင့် မျှတသည့် ရလဒ် အဖြေဆောင်ကျဉ်းပေ လိမ့်မည် (၄၆.၃%) ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ မှတ်သား ဖွယ်ရာမှာ ဖြေဆိုသူအများစု (၅၇.၅%) က ရပ်ရွာ ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်ပေးမှုများ အတွက် လာဘ်လာဘ မျှော်ကိုးလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည် သည်။ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် သဘော

ယုံကြည်ကြသည်။ သို့သော် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များအပေါ် ယုံကြည်မှု ညွှန်းကိန်း (၃၂.၁%) သည် အခြားနေရာများတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ၎င်းတို့ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များကို ယုံကြည် သည်ဟုဆိုသည့် ဖြေဆိုသူ အမျိုးအစား ပမာဏထက် နည်း ပါသည်။ (ပုံ ၃.၂ တွင်ရှု)။

ပျမ်းမျှအနေဖြင့် တရားရေးတာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ် ယုံကြည်မှုရေချိန်မှာ အမျိုးသားဖြေဆိုသူများ (၁၈.၃%) နှင့် နိုင်းယှဉ်ပါက အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများ (၂၅.၄%) ၏ ယုံကြည်မှု ရေချိန်ပို၍ မြင့်မားသည်။

^{၂၂} စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝမှု နှင့် ဆိုင်သည့် မေးခွန်း(၃) ခုအနက် အနည်းဆုံး(၂) ခုကို ဟုတ်ပါသည်။/မှန်ပါသည် ဟု ၎င်း၊ မှန်ကန်သည့် စိတ်ရင်းစေတနာ သဘောထားနှင့်ပတ်သက်သည့် မေးခွန်း (၅) ခုအနက် အနည်းဆုံး (၃) ခုကို ဟုတ်ပါသည်/မှန်ပါသည်ဟု ဖြေဆိုပါက သက်ဆိုင်ရာ တရားရေးပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် ဖြေဆိုသူက ယုံကြည်မှုရှိသည်ဟု မှတ်ယူသည်။

တရားစီရင်ရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ	ယုံကြည်မှုညွှန်းကိန်း	
	ကျား	မ
တရားသူကြီးများ	၁၄.၉%	၁၈.၃%
ဥပဒေအရာရှိများ	၁၃.၅%	၂၃.၃%
ရဲများ	၁၃.၉%	၂၃.၃%
ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ	၃၀.၈%	၃၆.၇%
ပျမ်းမျှ	၁၈.၃%	၂၅.၄%

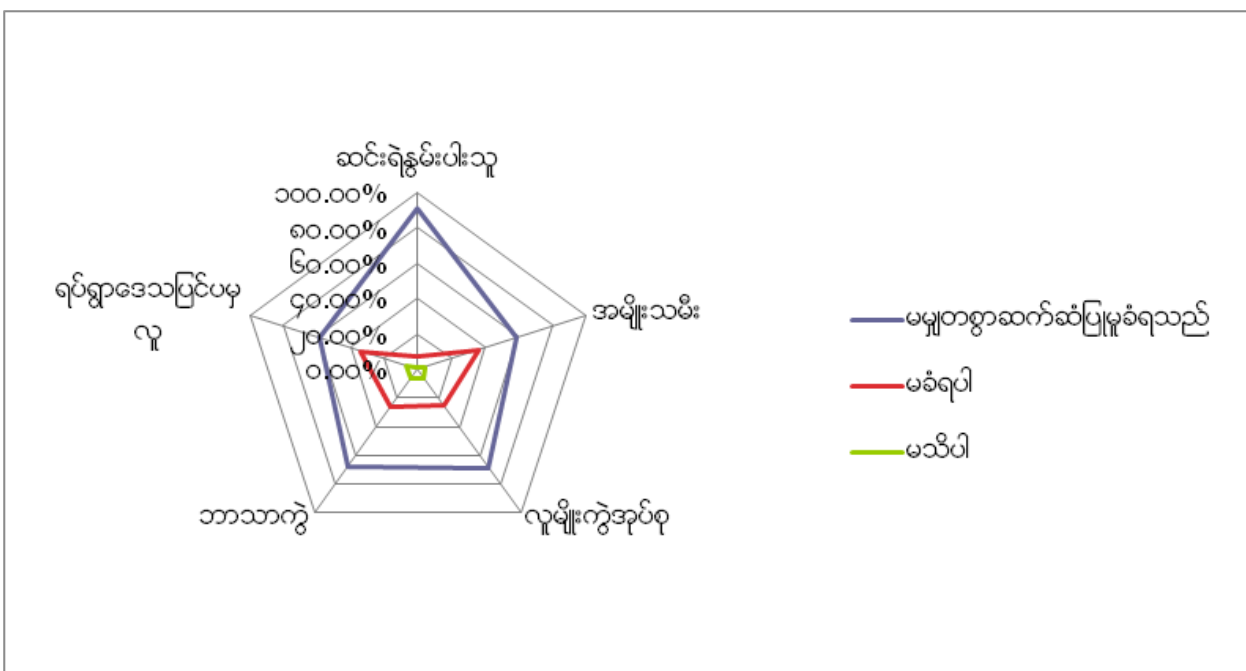
မညီမျှသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်

ဤလေ့လာမှုတွင် တရားမျှတရေး စနစ်အတွင်း သာတူညီမျှ ပြုမူဆက်ဆံမှု/မခံရမှုအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ ယုံကြည်မှုအတိုင်းအတာကို လေ့လာတိုင်းတာသည်။ တူညီသည့် ပြစ်မှုတစ်ခုကို ကျူးလွန်သည်ဟု သံသယရှိသဖြင့် အာဏာပိုင်တို့၏ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်း စွဲချက်တင်ခံရသူ နှစ်ဦး ဖြစ်ရပ်ကို ဖြေဆိုသူများအား တွေးမြင်စဉ်းစားစေသည်။ ထို့နောက် အကယ်၍ သံသယရှိသူနှစ်ဦးအနက် တစ်ဦးတွင် ထူးခြားသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများရှိခြင်းကြောင့် အခွင့်

အလမ်းနည်းနိုင်မှု ရှိ/မရှိကို မေးသည် (ပုံ ၆.၅ တွင်ရှု)။

လူတစ်ဦးသည် ပြစ်မှုတစ်ခုဖြင့်စွဲဆိုခံရသောအခါ ဆင်းရဲသည်ဆိုသည့် အချက်ကြောင့် အခြားသူများထက် စာလျှင် ၎င်းကို အာဏာပိုင်များက ကောင်းမွန်စွာ ပြုမူဆက်ဆံနိုင်ခြေ ပို၍နည်းပါးသည်ဟု သဘောထားကြသည်။ တစ်နက်သော ဖြေဆိုသူအများစု (၉၁%) က သံသယ ဖြစ်ခံရသူသည် ဆင်းရဲပါက အခွင့်အလမ်းနည်းနိုင်သည်ဟု ထင်ကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ၃ ပုံ ၂ ပုံကျော်က သံသယဖြစ်ခံရသူသည် အစိုးရအရာရှိနှင့် မတူသည့် လူမျိုးကွဲ (၆၈.၇%) သို့မဟုတ် ဘာသာခြား (၆၇.၅%) ဖြစ်ပါက အကျိုးနည်းစေသည်ဟု ထင်မြင်သည်။ အများစု (၅၉%) က

ပုံ ၆.၅ မမျှတသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်

သံသယဖြင့် စွဲဆိုခံရသူသည် အမျိုးသမီး သို့မဟုတ် ဒေသ နယ်ခံမဟုတ်ပါက အခွင့်အရေးနည်းပါးနိုင်သည်ဟု ထင်ကြ သည်။

တာဝန်ယူ တာဝန်ခံမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်

ဤလေ့လာမှုတွင် အစိုးရအရာရှိများ၏ တာဝန်ယူ တာဝန်ခံမှုအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ သဘောထားအမြင် များကို အကျင့်ပျက်ခြစားအင်တိုက်စားမှု လုပ်ရပ်ကို ၎င်း တို့ တိုင်ကြားခြေခံ/မရှိဖြင့် စမ်းသပ်လေ့လာခဲ့သည်။ ဖြစ်နိုင် ဖွယ် သာကေဖြစ်ရပ် နှစ်ခုတွင် အရာရှိများ လာဘ်လာဘ တောင်းခံပါက မည်ကဲ့သို့ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မည်နည်းဟု ဖြေဆိုသူအား မေးမြန်းသည်။ ထိုသာကေဖြစ်ရပ်နှစ်ခုမှာ (၁) မြေယာမှတ်ပုံတင်လိုသူတစ်ဦးကို ဒေသန္တရအရာရှိ က ကျပ် ၃၀၀,၀၀၀ တောင်းသည်။ (၂) မှတ်ပုံတင်အသစ် လုပ် လိုသူကို မြို့နယ်အရာရှိက ကျပ် ၁၅၀,၀၀၀ တောင်းသည်။

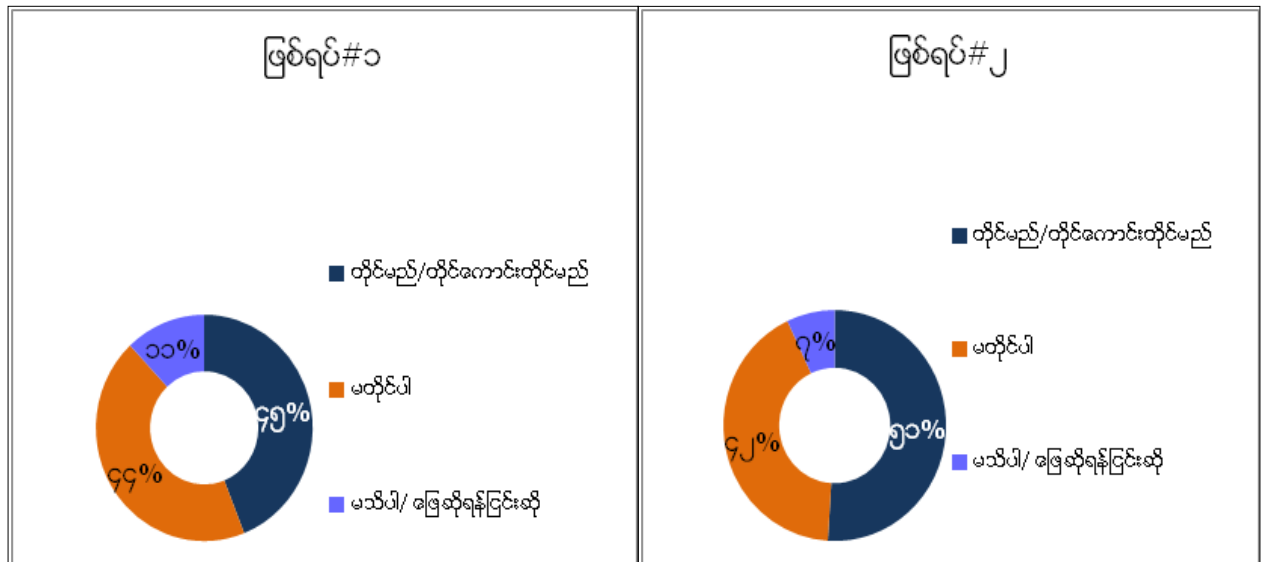
ပထမသာကေဖြစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အဖြစ်အ ပျက်ကို တိုင်မည် သို့မဟုတ် တိုင်ကောင်းတိုင်မည် နှင့် တိုင်

ကြားမည်မဟုတ်ဟု ဆိုသည့် ဖြေဆိုသူများ အချိုးအစား ဆတူ နီးပါးဖြစ်သည်။ ဒုတိယဖြစ်ရပ်တွင်မူ တိုင်မည်ဟု ဆို သည့် ဖြေဆိုသူများသည် မတိုင်မည့်သူများထက် အချိုး အစား အနည်းငယ်ပိုသည် (ပုံ ၆.၆ တွင်ရှု)။

ပန်းပဲတန်းမှ ဖြေကြားသူများသည် အခြားမြို့နယ် များထက်စာလျှင် သာကေဖြစ်ရပ်တစ်ခုစီကို တိုင်ကြားမည် သို့မဟုတ် တိုင်ကောင်း တိုင်နိုင်ခြေပို၍ နည်းပါသည်။ (ပန်း ပဲတန်း-ဖြစ်ရပ် ၁၊ ၂၄% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂၊ ၂၁% ၊ အခြားမြို့နယ် များ - ဖြစ်ရပ် ၁ ၊ ၄၉% - ၅၆% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂ ၅၆% - ၆၈%)။

ဖြစ်ရပ်တစ်ခုစီတွင် တိုင်ကြားမည် သို့မဟုတ် တိုင် ကောင်းတိုင်နိုင်သည်ဟု ဖြေဆိုကြသူများက မိခင်ဌာနသို့ ပို၍ တိုင်ကြားလိုကြသည်။ ပထမဖြစ်ရပ်ကို တိုင်ကြားမည် သို့မဟုတ် တိုင်ကောင်း တိုင်နိုင်သည်ဟုဆိုသည့် ဖြေကြား သူ ထက်ဝက်ကျော် (၅၅%) က မြို့နယ်မြေစာရင်းဌာနသို့ လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဖြစ်ရပ်ကို တိုင်ကြားမည် သို့မဟုတ် တိုင်ကောင်း တိုင်နိုင်မည်ဟုဆိုသူများအနက် ၇၂% က မြို့နယ်လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဌာနသို့ တိုင်ကြားမည်ဟု ပြောသည်။

ပုံ ၆.၆ တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်အပေါ်

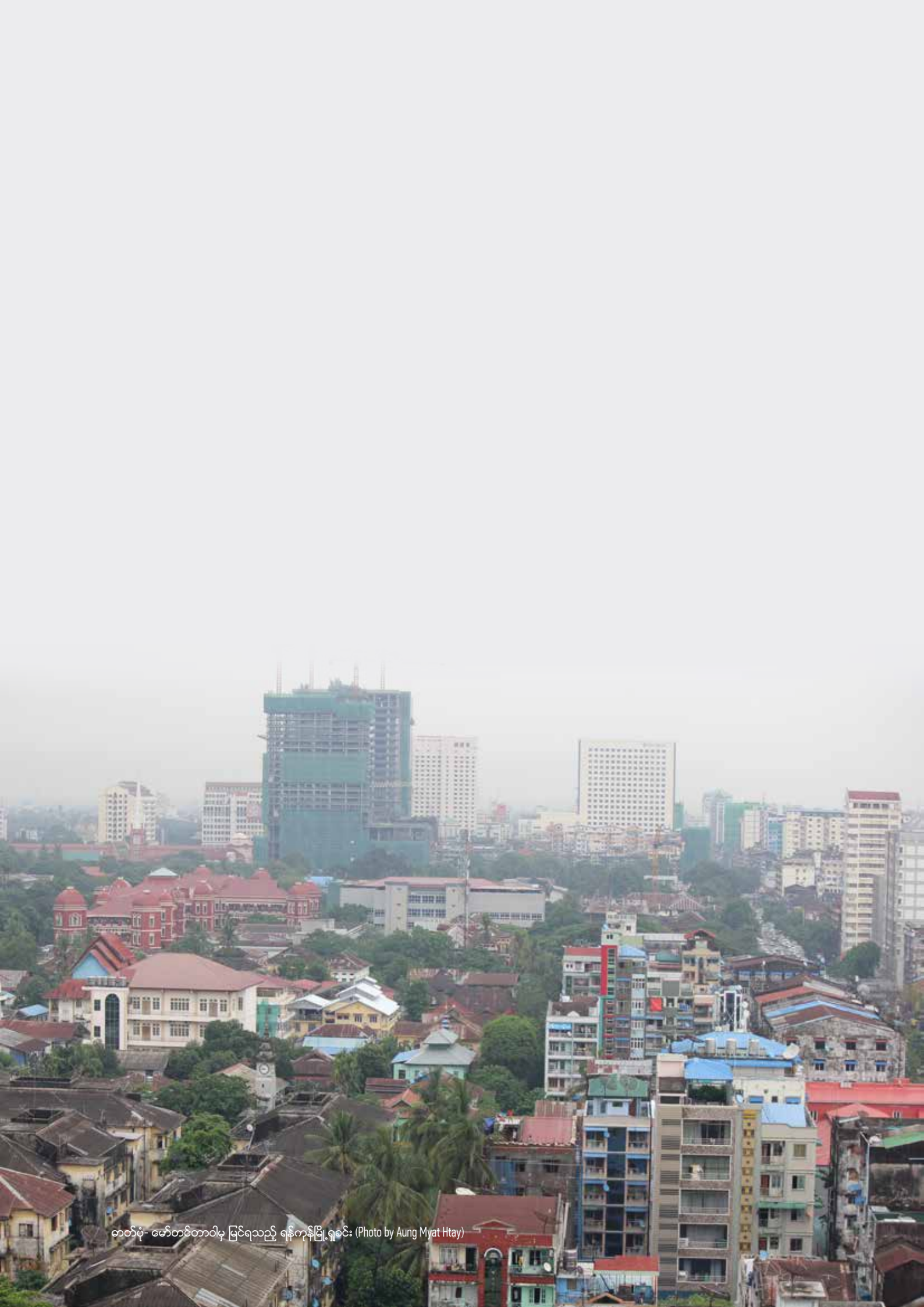
ဖြစ်ရပ် တစ်ခုစီတွင် တိုင်ကြားလိုက်သည့်အတွက် မျှော်လင့်သည့်ရလဒ်များ တူညီကြသည်။ ဖြေဆိုသူ အများစုက (ဖြစ်ရပ် ၁ ၊ ၅၃% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂ တွင် ၅၁%) ကျူးလွန်သည့် အရာရှိများအား အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်လိမ့်မည်/ အရေးယူခံရမည်ဟု မျှော်လင့်သည်။ အဖြစ်အပျက်ကို တိုင်ကြားပြီးပါက တောင်းသည့် ငွေပေးရန် မလိုဟု အနည်းစုက မျှော်လင့်ကြသည်။^{၂၃} (ဖြစ်ရပ် ၁ တွင် ၇% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂ တွင် ၁၅%)။ ၄ ပုံ ၁ ပုံနီးပါး ဖြေဆိုသူများက (ဖြစ်ရပ် ၁။ ၂၄%၊ ဖြစ်ရပ် ၂၊ ၂၁%) တိုင်ကြားသည့်အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးသက်ရောက်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု မျှော်လင့်သည်။ တိုင်ကြားသည့်အတွက် နောက်ထပ် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်စေနိုင်မည်ဟု အနည်းစုက မျှော်လင့်ထားသည် (ဖြစ်ရပ် ၁ ၊ ၁၀% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂ ၊ ၇%)။

ထိုဖြစ်ရပ်အသီးသီးကို သတင်းပို့ တိုင်ကြားမည် မဟုတ်ဟုဆိုသည့် ဖြေဆိုသူ ၄၀% ကျော်က မတိုင်ကြားရသည့် အကြောင်းပြချက်များကို ဖော်ပြကြသည်။ ၎င်းတို့အနက် သိသာများပြားသည့် အချိုးအစားက တာဝန်ယူ တာဝန်ခံမှုရှိစေရန် ကြိုးစားအားထုတ်မှုကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည်မှာ အကျင့်ပျက်ခြစားအင်တိုက်စားမှုကြောင့် ဟု ထုတ်ဖော်ကြသည် (ဖြစ်ရပ် ၁ ၊ ၄၈% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂ ၊ ၅၉%)။ အချို့က ထိုပြဿနာအမြစ်တွယ် ဖြစ်တည် နေမှုနှင့် အင်တိုက်စားမှု သဘောသဘာဝများကို မှတ်ချက်ပေးသည်။ (ဥပမာ - "မှတ်ပုံတင်ထားဖို့လိုတယ်လေ။ ဒီတော့သူတို့ တောင်းသလောက်ပေးမှာပဲ" ။ "ကိုယ်တွေက စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားတွေလိုတာကို ပေးရမှာပေါ့" "သူက (လာဘ်) တောင်းတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူက အစိုးရဝန်ထမ်းလေ။ ဒါက သူတို့ရုံးမှာ လုပ်နေကျ။ ဒီတော့ပေးရမှာပေါ့")။ အခြားသူများက ၎င်းတို့လိုအပ်သည်ကို ရရှိသေချာရန် အတွက် တောင်းသည့်ငွေ ပေးမည်ဟု ဆိုသည်။ (ဥပမာ - "မြေယာ မှတ်ပုံတင်ရဖို့က အရေးကြီးတယ်။ ဒီတော့ပေးမှာပါ။ ဘာမှတိုင်မှာလည်း မဟုတ်ဘူး" ။ "ငွေပေးမှဘဲ စာရွက်စာတမ်း ရမှာဆိုရင် ပေးမှာပါ" ။ "ကိုယ်က မှတ်ပုံတင်လိုတာလေ ဒီတော့ပေးမှာပါ။ မတိုင်ဘူး")။ မတိုင်ကြားဟု ဖြေဆိုသူ ၅ ဦးတွင် ၁ ဦးက တိုင်တန်းရန် ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ အချို့က (ဖြစ်ရပ် ၁ ၊ ၂၁%၊ ဖြစ်ရပ် ၂ ၊ ၁၅%) အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဆက်ဆံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့ သို့မဟုတ် လက်တွန့်ကြသည်။ (ဥပမာ - "တရားရုံးတွေ၊ ရဲစခန်းတွေနဲ့ မပတ်သက်/ မဆက်ဆံချင်ကြဘူးလေ။ ဒီတော့ တို့တွေက တိုင်မှာမဟုတ်ဘူး" ။ "အစိုးရ အရာရှိတွေနဲ့ ရုပ်ရုပ်ယှက်ယှက် မပတ်သက်/ မဆက်ဆံချင်ဘူး။ ဒီတော့ တိုင်မှာမဟုတ်ဘူး")။ အနည်းငယ်က

(ဖြစ်ရပ် ၁၊ ၈% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂ ၊ ၃%) တိုင်ကြား သည့်အတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ မိသားစုများ ပြဿနာ တက်မည်ကို စိုးရိမ်ကြသည်။ သတင်းပို့ တိုင်ကြားခြင်း အားဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ ထူးခြားနိုင်မည်မဟုတ်သည့် အတွက် တိုင်ကြားမည်မဟုတ်ဟု ဖြေဆိုသူအနည်းစုကဖော်ပြသည် (ဖြစ်ရပ် ၁ ၊ ၁၅% ၊ ဖြစ်ရပ် ၂ ၊ ၈%)။

ဖြစ်ရပ် အသီးသီးကို သတင်းပို့တိုင်ကြားမည် မဟုတ်ဟု ဆိုသူများအနက် အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူများသည် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဆက်ဆံပတ်သက်ရမည်ကို ပို၍ ကြောက်ရွံ့သောကြောင့်၎င်း၊ အမျိုးသား ဖြေဆိုသူများက မတိုင်ရသည့်အကြောင်းမှာ အကျင့်ပျက်ခြစား အင်တိုက်စားမှု သံသရာကြောင့်ဟု ပို၍ ထောက်ပြလိုကြသည်။

^{၂၃} တရားဝင် အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟုတ် သို့သော် အထက်အရာရှိများ၏ အလွတ်သဘော သတိပေးမှုကြောင့် လာဘ်တောင်းခံမှု ရပ်တန့်သွားလိမ့်မည်ဟု ဖြေဆိုသူများက တွေးထင်လိုကြသည်။

ဓာတ်ပုံ- ဖော်တင်တာဝါမှ မြင်ရသည့် ရန်ကင်းမြို့ရှင်း (Photo by Aung Myat Htay)

အခန်း ၇
လေ့လာတွေ့ရှိချက်
အနှစ်ချုပ်

လူမှုယုံကြည်မှု

လူမှုယုံကြည်မှု ရေချိန် အလွန်နိမ့်ပါးသည်။ ဖြေဆိုသူ ၃ ပုံ ၁ ပုံ ခန့်ကသာ "ယေဘုယျအားဖြင့် လူအများစုက ယုံကြည်ထိုက်သည်" (၃၄%) နှင့် "အကြမ်းဖျင်းပြောရရင် ဖြေဆိုသူ အများစုက အခြားသူတွေအပေါ် မျှတဖို့ ကြိုးစားသည်" (၃၀%) ကို သဘောတူကြပြီး သဘောမတူမှ သိသာစွာပို၍ များပြားသည်။ (၄၀% နှင့် ၄၂%)

တရားမျှတမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်များ

တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ လားရာရှုထောင့် (၈) ခုနှင့် ပတ်သက်သည့် အဆိုပြုချက်များမှတစ်ဆင့် သိသာထင်ရှားသည့် အများစုအမြင် သဘောထားများ (ပုဂ္ဂလိကနှင့် အများသူငှာ ရှုထောင့်မှလွဲ၍) ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။

- သမားရိုးကျနှင့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော - အမှုပြဿနာများကို ရပ်ရွာဒေသအတွင်း ပို၍ ဖြေရှင်းလိုသည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၆၄% က ဖော်ပြကြသည်။
- တန်းတူညီမျှမှု - မည်သည့် လူမျိုး သို့မဟုတ် ဘာသာမရွေး လူတိုင်းသည် အစိုးရ၏ အလေးထား စောင့်ရှောက်မှုကို တန်းတူညီမျှ ရထိုက်သည်ကို ဖြေဆိုသူ ၉၀% က သဘောတူကြသည်။
- ကံကြမ္မာ နှင့် ကုစားမှု - မတရားကြုံတွေ့ရပါက ကုစားခွင့် ရရှိရန်နှင့် မျှတသည့်ရလဒ် အဖြေထွက်ပေါ်နိုင်ရန် ပြည်သူများက အခြားသူများထံမှ အကူအညီတောင်းခံနိုင်ရမည်ကို ဖြေဆိုသူ ၈၄% က သဘောတူကြ သည်။
- ပုဂ္ဂလိကရေး နှင့် အများသူငှာ - ဖြေဆိုသူ ၄၈% က မိသားစုရေးကိစ္စများမှာ ပုဂ္ဂလိက အိမ်တွင်းရေး ဖြစ်ပြီး အိမ်ထောင်သည် ယောက်ျားသည် ၎င်း၏ မိသားစုအပေါ် ဩဇာအာဏာအပြည့်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြ ကသည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ ရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်းသည် တစ်ခါတစ်ရံ အချို့အခြေအနေများတွင် အခြားသူများ၏ မိသားစုရေးရာ ကိစ္စများကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရသည့် တာဝန်ရှိသည်ဟု ၃၁% က သဘောတူကြ သည်။
- အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလ တရားမျှတမှု- အတိတ်တွင်ဖြစ်ခဲ့သည့်ပြဿနာများကို ပြန်လည်တူးဖော် မနေသင့်ဘဲ လူတိုင်းသည် ခေတ်သစ်မြန်မာနိုင်ငံ တည်ဆောက်ရေးကို အာရုံထား အလေးပေးသင့်သည်ကို

ဖြေဆိုသူ ၆၂% က သဘောတူကြသည်။

- လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဖြစ်စဉ် နှင့် ရလဒ်အဖြေ - မိမိလိုလားသည့် ရလဒ်အဖြေ ရရှိခြင်းထက် ဖြစ်စဉ်တလျှောက် မျှတစွာ ပြုမူဆက်ဆံမှုကို ဖြေဆိုသူ ၉၇% က ပို၍ နှစ်သက်လိုလားသည်။
- ကျား/မ ရေးရာ - အမျိုးသား နှင့် အမျိုးသမီးများသည်တန်းဖိုးတန်းတူရှိကြပြီး ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းများကို အလေးထား စောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန် အညီအမျှရှိကြသည်ကို ဖြေဆိုသူ ၉၅% က သဘောတူကြသည်။
- တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း နှင့် ရပ်ရွာလူ့အသိုင်းအဝိုင်း - တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်း၏ အခွင့်အရေးများကို ရပ်ရွာလူ့အသိုင်းဝိုင်း ဟန်ချက်ညီ သဟဇာတသဘောသို့ လေးစားရမည်ကို ဖြေဆိုသူ ၆၂% က သဘောတူ ကြသည်။

အမျိုးသား ဖြေဆိုသူများ (၅၉.၀%) ထက် ပို၍ အမျိုးအစားမြင့်မားသည့် အမျိုးသမီး ဖြေဆိုသူများ (၆၉.၄%) က အငြင်းပွားမှုပြဿနာများကို ရပ်ရွာဒေသတွင်း ပို၍ ဖြေရှင်းလိုကြသည်။ အမျိုးသား ဖြေဆိုသူ ထက်ဝက် နှင့် ထိုထက်နည်းသည့် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ ၄၆.၅% တို့က အိမ်ထောင်သည် ယောက်ျားသည် ၎င်း၏မိသားစုအပေါ် ဩဇာအာဏာ အပြည့်ရှိသည်ကို သဘောတူကြသည်။ အမျိုးသား ဖြေဆိုသူ (၃၀.၆%) ထက် အမျိုးအစား မြင့်မားသည့် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ (၃၉.၆%) က ရပ်ရွာ အသိုင်း အဝိုင်းသည် တစ်ခါတစ်ရံ အိမ်တွင်းရေး ကိစ္စများကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရသည့် တာဝန်ရှိသည်ကို သဘောတူကြသည်။ ရပ်ရွာ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း ဟန်ချက်ညီ သဟဇာတဖြစ်မှုကို တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်း အခွင့်အရေးများထက်ပို၍ ဦးစားပေးရမည်ကို သဘောတူသည်မှ အမျိုးသားဖြေဆိုသူ များထက် (၂၆.၉%) အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူ အမျိုးအစား (၃၅.၈%) ပို၍ များပြားသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလ တရားမျှတမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများထက် (၅၈.၂%) အမျိုးသား ဖြေဆိုသူများက (၆၄.၉%) အတိတ်ကို ပြန်ပြောင်း မတူးဖော်သင့်သည်ကို ပို၍ တွေးဆလိုကြသည်။

သိသာထင်ရှားသည့် ဖြေဆိုသူအများစုက မြန်မာ့လူ့ဘောင်အသိုင်းအဝိုင်းတွင် လူတစ်ဦး ဆက်ဆံပြုမူခံရမှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အကြောင်းအရာများမှာချမ်းသာကြွယ်ဝမှု (၈၈%) ၊ နိုင်ငံရေး အဆက်အသွယ် (၈၁%)၊ မိသားစုအဆက်အသွယ် (၈၀%) နှင့် ပညာရေးအဆင့်အတန်း (၇၈.၇%) များဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။ အများစု (၆၀.၈%) က လူမျိုးနှင့် ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာဟုလည်းကောင်း၊ ထက်ဝက်အောက် (၄၂.၅%) ကမူ ကျား/မ

ရေးရာမှာ အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း ထောက်ပြကြသည်။

ဘိုးဘွားပိုင်ဖြစ်မှုသည် အလားတူ ခိုင်မာသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ဥပဒေအပေါ် သဘောထားအမြင်

နေ့စဉ် ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများတွင် ကြားရသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုသည့် ဝေါဟာရစကားလုံးများက တရားရေးကဏ္ဍ နှင့် ဖြေဆိုသူများထိတွေ့မှု အတိုင်းအတာကို ညွှန်ပြသည်။ အကြမ်းဖျဉ်းအနေဖြင့် ဖြေဆိုသူ ၅ ပုံ ၃ ပုံ သည် "ဥပဒေ" (၆၄.၉%) ၊ "ရဲ" (၆၃.၄%) ၊ "ရှေ့နေ" (၆၀.၁%) ၊ "တရားရုံး" (၅၉.၇%) သို့မဟုတ် "တရားသူကြီး" (၅၇.၁%) စသည့် စကားလုံးများကို အမြဲတစေ သို့မဟုတ် ရံဖန်ရံခါ အသုံးပြုကြသည်ဟု ဖော်ပြ ကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ၄ ပုံ ၁ ပုံ ကျော်သည် "ဥပဒေ" သို့မဟုတ် "ရဲ" ဆိုသည့် စကားလုံးများကို အမြဲတမ်းပုံမှန်ကြားလေ့ သို့မဟုတ် သုံးလေ့ရှိသည်။

ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် အချို့နှင့် ပတ်သက်သည့်အဆို ပြုချက်များကို ဖြေဆိုသူများ သဘောတူသည်ဆိုသည်မှာ ဥပဒေကို ၎င်းတို့ နားလည်သဘောပေါက်သည်ဟု အမြဲတမ်း မှတ်ယူ၍ မရပါ။

- ကလေးသူငယ် အလုပ်သမား - မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၂ နှစ် နှင့် အထက်ကလေးများသည် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင်အလုပ်လုပ်ရန် "ရွေးချယ်၊ ဆုံးဖြတ်" နိုင်ကြသည်ကိုဖြေဆိုသူ ၄၄%ကသဘောတူကြသည်။
- ဥပဒေရှေ့မှောက် တန်းတူညီမျှမှု - မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဥပဒေရှေ့မှောက် တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးများ ရရှိ သည်မှာ လူတိုင်း မဟုတ်ဆိုသည်ကို ဖြေဆိုသူ ၇၇% က သဘောတူကြသည်။
- အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု - အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက် ဖော်ကား ခံရမှသာ အန္တရာယ်ခြိမ်းခြောက်ခံရသည်ကို ရဲစခန်းသို့ တိုင်တန်းနိုင်သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ထက်ဝက် (၅၀.၄%) က ထင်ကြသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် သူမ၏ လုံခြုံမှုကို အန္တရာယ်ပြုသည့် မည်သည့် ခြိမ်းခြောက်မှုမဆို ရဲထံ တိုင်ကြားနိုင်သည်ဟု ၃ ပုံ ၁ ပုံကျော် (၃၈.၄%) ကသာ ထင်ကြသည်။
- မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု - မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု တောင်းဆို သည့်အခါတရားဝင်/အစိုးရစာရွက်စာတမ်းလက်မှတ် သည် အခိုင်မာဆုံး အထောက်အထားဖြစ်သည်ဟု ဖြေဆိုသူထက်ဝက်ကျော် (၅၃%) က သဘောထားကြပြီး၊ ၃ပုံ ၁ပုံ (၃၃.၂%)က ရပ်ရွာအသိအမှတ်ပြု

တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ ဦးစားပေးပြဿနာများ

- လွန်ခဲ့သည့် (၁၂) လတာကာလအတွင်း ဖြေဆိုသူ ၂၆၈ ဦးအနက် ၃၃ ဦးသည် အမှုပြဿနာ (၅၇) မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့သည်။
- အဖြစ်အများဆုံး အမှုပြဿနာများမှာ ကြွေးမြီ ပြဿနာ(၁၅ မှု၊ ၂၆%)၊ မွေးစာရင်း နှင့် မှတ်ပုံတင် အထောက်အထား ရယူရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် ပြဿနာများ (၁၄ မှု၊ ၂၅%) ဖြစ်သည်။ အမှု ပြဿနာ (၁၀) မှုမှာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ သို့မဟုတ် အဂတိ လိုက်စားမှုများဖြစ်ပြီး၊ အခြား အစိုးရစာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ ရယူရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် ပြဿနာ (၅) မှု၊ မြေယာ ပြဿနာ (၃) မှု နှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်မှု (၃) မှု တို့ ဖြစ်သည်။
- မွေးစာရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင် အထောက်အထားရယူ ရာတွင် ကြုံရသည့် ပြဿနာများ၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ သို့မဟုတ် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် အခြားအစိုးရ စာ ရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ ရယူရာတွင် ကြုံ ရသည့် ပြဿနာများမှာ အစိုးရအရာရှိများနှင့် ဖြစ်ပွား သည်ဟု ဖြေဆိုသူများက ထုတ်ဖော်ပြောကြသည်။ ကြွေးမြီပြဿနာများမှာ ဖြေဆိုသူများ နှင့် အခြားအရပ် သားများအကြား ဖြစ်ပွားသည်။

အငြင်းပွားမှု ပြဿနာ ဖြေရှင်းသည့်လမ်းကြောင်းများ

- အငြင်းပွားမှု ပြဿနာဖြစ်ရသည့် ဖြေဆိုသူ အများ စု (၈၂%) သည် တိုက်ရိုက်ညှိနှိုင်းမှုများဖြင့် တို့၏ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ပထမဦးစွာ ကြိုးစားကြ သည်။ ထိုအမှုပြဿနာ ထက်ဝက်နီးပါး (၂၇ မှု အ နက် ၁၂ မှု) ပြေလည်ကျေအေးခဲ့သည်။
- ဦးစားပေးပြဿနာ ၂၄ မှု အနက် ၂၀ မှုတွင် ဖြေဆို သူများသည် တိုက်ရိုက်ကြိုးစားညှိနှိုင်းကြပြီး ၎င်းတို့ အနက် (၈) မှု ပြေလည်ခဲ့သည်။
- ကနဦးညှိနှိုင်းမှုများ မလုပ်ခဲ့သည့် သို့မဟုတ် မအောင်မြင်ခဲ့သည့် အမှုပြဿနာ ၁၆ မှု အနက် ၃ မှု

တွင်သာဖြေဆိုသူများသည်တတိယပုဂ္ဂိုလ်အကူအညီ တောင်းခံရယူခဲ့ပြီး ၂ မှုမှာ ပြေလည်သွားသည်။ ခြုံငုံ ကြည့်ပါက အရေးကြီးဆုံး အမှုပြဿနာ ၂၄ မှု အနက် ၁၄ မှု (၅၈.၃%) မှာ ဖြေရှင်း ပြေလည်မှု မရှိသေးပါ။

- ညှိနှိုင်းမှုများမှတစ်ဆင့် ပြေလည်သွားသည့် အမှု ပြဿနာ ထက်ဝက်တွင် ဖြေဆိုသူများက ထွက်ပေါ် သည့် ရလဒ်အဖြေကို ကျေနပ်မှုမရှိဟုဖော်ပြကြသည်။

တရားမျှတရေးစနစ်အပေါ် သဘောထား အပြုအမူများ

အညွှန်းပြ အကြောင်းအရာ (၃) ရပ်နှင့် ပတ်သက် သည့် အဆိုပြုဖော်ပြချက်များအပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ တုံ့ပြန်ဖြေ ကြားမှုများမှတစ်ဆင့် တရားမျှတရေးစနစ်အပေါ် ဖြေဆိုသူများ၏ ယေဘုယျ သဘောထားအမြင်များ ထွက် ပေါ်ခဲ့သည်။

- လာဘ်ပေး လာဘ်ယူ - ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိ များသည် ပြည်သူ့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးရမည်ဖြစ်ရာ အပို လာဘ်လာဘတောင်းခံခြင်းမှာ လက်ခံဖွယ်ရာမရှိ အဆိုပြုချက်ကို ဖြေဆိုသူ ၅၆% က သဘောတူကြ သည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိ/အစိုးရ အရာရှိများ၏လစာမှာ မလုံလောက်သည့် အတွက် အပိုကြေး တောင်းခံသည်မှာလက်ခံဖွယ်ရာ ဖြစ်သည် ကို ၃၄% က သဘောတူကြသည်။ ၈.၂% က အဆိုပြု ချက်နှစ်ခုစလုံးကို သဘောတူကြသည်။

- အစိုးရ တရားရုံးများသို့ လက်လှမ်းမီနိုင်မှု - ဖြေဆိုသူ ၅၅.၆% က အသိပညာ ဗဟုသုတရှိခြင်း သည်အစိုးရတရားရုံးများသို့ပြည်သူများပို၍လက်လှမ်း မီစေသည်ကိုသဘောတူကြပြီး တစ်ဖက်တွင် ၃၄% က အစိုးရအရာရှိများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အဆက်အသွယ်သိ ကျွမ်းကျင်အစိုးရတရားရုံးများသို့ပြည်သူများပို၍အ လွယ်တကူလက်လှမ်းမီစေသည်ကိုသဘောတူသည်။

- ဥပဒေလုပ်ဆောင်ချက် - ဥပဒေသည် ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသူများနှင့်အာဏာအင်အားကြီးသူများ မတရား အလွဲသုံးစားမလုပ်ရန် ဟန့်တားကာကွယ်သည်ကို ဖြေဆိုသူ ၄၉% က သဘောတူပြီး၊ ၃၇.၇% က ဥပဒေသည် ချမ်းသာကြွယ်ဝသူများ နှင့် အာဏာ အင်အားကြီးသူများ၏ အကျိုးစီးပွားများကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးသည်ကို သဘောတူကြသည်။ ၇.၁% က ထိုအဆိုပြုချက်နှစ်ခုစလုံးကို သဘောတူကြ သည်။ ဤသည်မှာ ဖြစ်နိုင်ချေ ဖြေဆိုသူ ၉၃.၇% က မှန်ကန် စွာကျင့်သုံးသည့်ဥပဒေသည် သာမန် ပြည်သူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးနိုင်

သည်သို့မဟုတ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးသင့်သည် ကိုယုံကြည်လက်ခံသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီရေး - အဓိက အကြံပြုချက်များ

သမရိုးကျတရားမျှတမှု ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ -

- ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ အပါအဝင် တရားမျှ တမှုကဏ္ဍမှာ ပါဝင်နေသူများအားလုံးသည်၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအား ထိရောက်စွာထမ်းဆောင်နိုင် ရန်လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့များ ဖြည့်ဆည်းပေး ခြင်း၊ ဤတွင် တန်းတူညီမျှမှု၊ ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှု၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံမူများ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ တာဝန်ယူ တာဝန်ခံမှု၊ ကြားဝင် စေ့စပ်မှုအခြေခံမူများ၊ တရားမျှတမှု ဖော်ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်း များ စသည်များအပါအဝင် သင်တန်းများပံ့ပိုးပေးခြင်း၊

- မျှတမှုနှင့်ရပိုင်ခွင့်များပေါ်တွင် အခြေခံထားပြီး ဖော် ဆောင်ရန်မခက်ခဲသော နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင် ပြုလုပ် ခြင်းဆိုင်ရာ လွတ်လပ်အဓိအခိုကင်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ် နည်းစနစ်တစ်ရပ် ချမှတ်ခြင်း။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် အများပြည်သူသတင်း အချက်အလက်ဆိုင်ရာများနှင့် ပတ်သက်၍ -

- အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးရုံး များတွင် ဝန်ဆောင်မှုအလိုက် တရားဝင်ပေးဆောင်ရ မည့် စရိတ်များနှင့် ကြာမြင့်ချိန်များအား အများပြည်သူ သိရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

- ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားမျှတမှုစနစ်၏ လုပ်ငန်းစဉ် ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ ဖြန့်ဖြူးခြင်း။

တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှုနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု အား တိုက်ဖျက်ရေးကိစ္စ

- တာဝန်ခံယူမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု တိုးပွားလာ စေရန်အတွက် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများ/ ဌာနအသီး သီးများ/ အေဂျင်စီများသည် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကြီးကြပ်မှုအဆင့်ဆင့်နှင့် အများပြည်သူများ၏ တိုင်

ကြားချက်များ သို့မဟုတ် နှစ်နာမူများ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အများပြည်သူသိရှိစေရန် ထုတ်ပြန်ခြင်း။

- ယုံကြည်မှုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားများ သမားရိုးကျ တရားမျှတမှုနှင့်စီမံအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေစနစ်များအပေါ်တွင် ကျေနပ်မှုပိုမိုရှိစေရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု စွမ်းရည်များတိုးတက်စေရေးနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များသည်လည်း အများပြည်သူအား (က) ၎င်းတို့၏ အမှုများအပေါ်တွင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် တရားရုံးတွင်ဖြစ်စေ အစိုးရဌာနတွင်ဖြစ်စေ ကြားသိခွင့်ပြုခြင်းနှင့် (ခ) အစိုးရလက်အောက်ရှိ တရားစီရင်မှုဆန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု ရုံးများ၏ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင် အသနားခံယူခွင့်ပြုခြင်း။

- တရားစီရင်ရေးသည် လွတ်လပ်ပြီး၊ တာဝန်ခံတာဝန်ယူမှုရှိစေရန်နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်ညီညွတ်ခြင်း၊ ငွေရေးကြေးရေးအရလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ဖူလုံသည့် အရင်းမြစ်များရှိစေခြင်း၊ ဘက်လိုက်မှုမရှိပဲပွင့်လင်းမြင်သာသည် ရာထူးတာဝန် ခန့်အပ်ခြင်းဆိုင်ရာစံများ ထားရှိခြင်း၊ တရားစီရင်မှုဆိုင်ရာ တာဝန်ခံမှုနှင့် ရာထူးတာဝန်များ လုံခြုံမှုရှိစေရေး စသည်တို့အား ဖော်ဆောင်ခြင်း။

- ရဲတပ်ဖွဲ့ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အပြန်အလှန် ဆက်နွယ်နေသည့် ဥပဒေနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာမူဘောင်၊ လေ့လာကြပ်မတ်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခံခြင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်စုဆောင်းနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် လုပ်ငန်းသုံး လိုအပ်သည်များ စသည်တို့ပါဝင်သည့် ပြီးပြည့်စုံသည့် အစီအစဉ်အား အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ခြင်း။

ကျား/မ ရေးရာနှင့် အမျိုးသမီးများအား ဥပဒေအရ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု

- သမားရိုးကျ တရားမျှတမှုကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံးအတွက် ကျား/မ တန်းတူညီမျှ မှုနှင့် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် အခြားထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် ဥပဒေအရ ကာကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာသင်တန်းများပေးခြင်း။
- တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပ၍ ကျား/မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုအပါအဝင်တရားဥပဒေအရအမျိုးသမီးများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကိစ္စရပ်များကို အစိုးရ/ တရားမျှတရေးစနစ်အတွင်းရှိတာဝန်ရှိသူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့အား အတူတကွ ဆွေးနွေးနိုင်ရန်စီစဉ်ခြင်း။

- သင်တန်းများပို့ချခြင်း၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဥပဒေများပြင်ဆင်ခြင်းတို့မှ တစ်ဆင့် ဥပဒေအရာရှိများ၊ တရားရေးအရာရှိများ နှင့် ဥပဒေစည်းကြပ်ရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအား အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှု/ကျားမအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် တိုင်ကြားမှုများအား တရားမျှတမှုအတွက် အကောင်းဆုံးအကျိုးဖြစ်သည် ဆိုမှသာ ရုတ်သိမ်းနိုင်မည်ဟု ပိုမိုသေချာမှုရှိစေခြင်း။

ထိရောက်သော တရားမျှတမှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိခြင်း

- တရားမျှတမှု ကဏ္ဍမှာပါဝင်သည့် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးနှင့်ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများသည် ထိရောက်သော တန်းတူညီမျှမှု၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိ ဆက်ဆံခြင်းနှင့် မတူကွဲပြားမှု အပေါ်တွင် လေးစားမှုရှိခြင်း စသည်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများ ရယူစေခြင်း။
- ဥပဒေရေးရာမဟုတ်ဘဲ တန်းတူညီမျှမှုရှိရေး၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိစေရေးများ အပါအဝင် မျှတသည့်တရားခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင်တန်းများပို့ချခြင်းနှင့် ပိုမိုခွင့်အားပေးပွဲများတွင် သမားရိုးကျတရားမျှတမှု ကဏ္ဍရှိ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများအား မြန်မာနိုင်ငံတွင် မျှတသည့်တရားခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ ပိုမိုခိုင်မာမှုရှိစေရန် အတူဆွေးနွေးစေခြင်း။

မြေယာပြဿနာ -

- ဘိုးဘွားပိုင်/ရိုးရာ/လေ့ထုံးတမ်းအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအား တန်းတူညီမျှ အသိအမှတ်ပြုသည့် ဗဟိုမြေယာမှတ်ပုံတင်စနစ်အပေါ် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း၊ ရေးဆွဲဖော်ဆောင်ခြင်း။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ကြွေးမြီပြဿနာ-

- အသေးစား ငွေကြေးတိုင်ကြားမှုများအား လျင်မြန်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး တရားမဝင်နှင့် မမျှတသည့်ငွေချေးအလေ့အကျင့်များလည်းလျော့ပါးစေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် တရားရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုနည်းလမ်းများ ရှာဖွေခြင်း။
- ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၏ လိုအပ်ချက်များအား တုံ့ပြန်ကူညီပေးသည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ ချဲ့ထွင်ပေးခြင်း။

*Empowered lives.
Resilient nations.*

ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်
အမှတ် ၆၊ နတ်မောက်လမ်း၊ တာမွေမြို့နယ်၊
စာတိုက်သေတ္တာအမှတ် ၆၅၀၊ ရန်ကုန် ၁၁၂၁၊ မြန်မာ။

Tel: (95 1) 542910 - 19, Fax: 95(1) 544 531

www.mm.undp.org

 UNDP Myanmar

 UNDP_Myanmar